Space for Available for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਖਰਾ ਸੱਚ
Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 351, 01 ਮਈ ਤੋਂ 07 ਮਈ, 2026 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਟਰੰਪ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼: ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਟੀਚਰ ਅਤੇ ਗੇਮਰ ਰਹੇ ਇਸ ਸ਼ੱਕੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ

ਡਿਨਰ ਵਾਲੇ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਰੁਕਿਆ ਸੀ ਸ਼ੱਕੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ

ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਸੀਬੀਐਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁੜਕੇ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿੰਨੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਜੈਫਰੀ ਕੈਰੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਗੋਲ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੈਰੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਹਿਲਟਨ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਰਸਪਾਂਡੈਂਟਸ ਡਿਨਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ÷ਇੱਕ ਸ਼ਾਟਗਨ, ਇੱਕ ਹੈਂਡਗਨ ਅਤੇ ਕਈ ਚਾਕੂਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਇਸ ਸਮੇਂ, ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ।

ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਰਾਤ ਜਿਸ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਵ ?ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਕੋਰਸਪਾਂਡੈਂਟਸ ਡਿਨਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਗੋਲ਼ੀਆਂ ਚਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲਾਅ ਇੰਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੋਲ ਥਾਮਸ ਐਲਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। 31 ਸਾਲ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ ਦੇ ਲਾਸ ਐਂਜਲਿਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਟੋਰੈਂਸ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਬੀਬੀਸੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਊਜ਼ ਪਾਰਟਨਰ ਸੀਬੀਐਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਰੋਤਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਹਿਲਟਨ ਹੋਟਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਲਾਅ ਇੰਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲ਼ੀ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਐਨਬੀਸੀ ਦੇ 'ਮੀਟ ਦਿ ਪ੍ਰੈਸ' ਨਾਲ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਟੌਡ ਬਲੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਸ਼ੂਟਰ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ÷ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ÷ ਜਾਂਚ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ÷ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ÷ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਬਲੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਥਿਤ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹਥਿਆਰ ਅਸੈਂਬਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਭਾਵ ਉਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ ।ਬਲੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਸ ਐਂਜਲਿਸ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ ਤੱਕ ਰੇਲ ਰਾਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤੀ ਤਸਵੀਰ

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਕਲੋਜ਼-ਅੱਪ ਤਸਵੀਰ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਥਕੜੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਫਬੀਆਈ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਪਤੇ 'ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਕਥਿਤ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਬੀਬੀਸੀ ਵੈਰਫਾਈ ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੌਜੂਦਗੀ (ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਐਕਟਿਵ ਆਦਿ ਹੋਣ) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼ੱਕੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ

ਲਾਸ ਐਂਜਲਿਸ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਵੋਟਰ ਰਜਿਸਟ ?ਰੇਸ਼ਨ ਰਿਕਾਰਡ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੀਬੀਸੀ ਵੈਰਫਾਈ ਵੱਲੋਂ ਦੇਖੇ ਗਏ ਫੈਡਰਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਐਲਨ ਨੇ ਫੰਡਰੇਜ਼ਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਟਬਲੂ ਨੂੰ 25 ਡਾਲਰ ਦਾ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਲਨ ਨੇ ਲਿੰਕਡਇਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਕੈਨਿਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਗੇਮ ਡਿਵੈਲਪਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੋਫ਼ਾਈਲ ਮੁਤਾਬਕ, ਉਸਨੇ ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਤੋਂ ਮਕੈਨਿਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਨਾਮ ਹੈ।ਉਸਨੇ ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਕੈਲੀਫ਼ੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਡੋਮਿੰਗੁਏਜ਼ ਹਿਲਜ਼ ਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿੰਕਡਇਨ ਪ੍ਰੋਫ਼ਾਈਲ 'ਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।ਐਲਨ ਨੇ ਗੇਮਿੰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਸਟੀਮ 'ਤੇ "ਬੋਹਰਡਮ" ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਗੇਮ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਟੀਚਰ ਆਫ਼ ਦ ਮੰਥ' ਰਿਹਾ ਹੈ ਸ਼ੱਕੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ

ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਐਲਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਬੀਸੀ ਵੈਰੀਫਾਈ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਹਿਲਟਨ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵੇਲੇ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਹੈ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮੁਸਕੁਰਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਸੀ2 ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੋਸਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਦਸੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 'ਟੀਚਰ ਆਫ਼ ਦ ਮੰਥ' ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਟੈਸਟ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਲਿੰਕਡਇਨ ਪ੍ਰੋਫ਼ਾਈਲ ਮੁਤਾਬਕ, ਉਹ 2020 ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਯੂਐਸ ਅਟਾਰਨੀ, ਜੀਨਿਨ ਪਿਰੋ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ 'ਤੇ ਫਿਲਹਾਲ ਦੋ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ - ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ (ਫੈਡਰਲ ਅਫਸਰ) 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ (ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 01 MAY TO 07 MAY, 2026

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤੀਜੀ ਬਰਸੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਈ ਗਈ

ਅਮਰੀਕਾ (ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ): ਨਿਰਮਲ ਕੁਟੀਆ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਤਪੱਸਵੀ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਕਥਾ ਸਮਾਗਮ ਸਜਾਏ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ: ਰਾਗੀ ਜੱਥੇ: ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਢਾਡੀ ਜੱਥੇ: ਬੀਰ ਰਸ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਅੰਦਰ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ। ਕਥਾ ਵਾਚਕ: ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪਾਏ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ’ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਜੱਥਿਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਉਣਾ ਕੇਵਲ ਇਕ ਰਸਮ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਮਾਰਗ ’ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਪੂਰਨ ਗੁਰਮਰਿਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਮਾਹੌਲ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ।

Baldev Singh BJ
(646) 403-7334

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤੀਜੀ ਬਰਸੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਈ ਗਈ

Baldev Singh BJ
(646) 403-7334

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

38ਵੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਡੇਅ-ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ ਨਿਊਯਾਰਕ ਰੰਗਿਆ ਖਾਲਸਾਈ ਰੰਗ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਇਕੱਠ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰਿਆ ਖਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ: 38ਵੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਪਰੇਡ ਨੇ ਰਚਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ! ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਵੀ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕਿਆ ਸੰਗਤ ਦਾ ਹੜ੍ਹ; ਮੈਨਹਟਨ ਵਿੱਚ ਸਜਾਈ ਗਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੱਖ ਪਰੇਡ। ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ 38ਵੀਂ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਪਰੇਡ ਦੀ ਰੌਣਕ: ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ-ਡੀਸੀ, (ਬੀ ਜੇ ਸਟੂਡੀਓ) : ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਨਿਯਾਰ ?ਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਈਸਟ-ਕੋਸਟ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਕੱਢੀ ਗਈ 38 ਵੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਪਰੇਡ, ਇਸ ਵਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲ ਸਿਖਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਇਹ ਪਰੇਡ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਦੇ ਮਨਹਾਟਨ ਵਿਚ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾ ਪਿਆਰਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਮੂਹ ਟਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ।ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਜਾਈ ਗਈ।

ਮੌਸਮ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪਰੇਡ ਮੈਡੀਸਨ ਐਵਨਿਊ ਅਤੇ 38 ਸਟਰੀਟ ਤੋਂ ਪਰੇਡ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਕੇ 24 ਵੀ ਸਟਰੀਟ ਵਿਖੇ ਖਤਮ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੁਦਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ,ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ,ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ,ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ,ਬਾਬੂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,ਜਾਗੀਰ ਸਿੰਘ ਖਲੀਲ ਬਲਾਕ ਸਿੰਘ,ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਕ ਆਦਿ ਨੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ

Baldev Singh BJ
(646) 403-7334

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

38ਵੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਡੇਅ-ਪਰੇਡ ਦੌਰਾਨ ਨਿਊਯਾਰਕ ਰੰਗਿਆ ਖਾਲਸਾਈ ਰੰਗ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਇਕੱਠ

Baldev Singh BJ
(646) 403-7334

ਹ.ਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama

www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh
****
Jaswinder Singh New Jersey
****
Mindi Manak
NewYork
****
Jagjit Singh Dasuya
****
Gurmeet Singh Dhalwan
Chicago
****
G. S Singh Punjab
****
Sujan Nag, USA
****
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
****
Sarabjit Kaur Punjab
****
Sukhmandar Brar
(Bhagata Bhaika) Vancouver,

****
Sunil Kumar Gund
(Journalist) India
****
Raj Rani
Video editor
****
Jagmeet Kaur
97817-41631
****

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਹੁਣ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ !

ਅਵਾਮ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਵਾਜਾਰ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਨ ਦਾਤੇ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਕਰੋਪੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਵੇਲੇ ਖੇਤੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਪੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਜਿੱਥੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਕਾਰਖਾਨੇ ਅਤੇ ਮਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ, ਗੜੇਮਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਝਾੜ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2023 ਅਤੇ 2025 ਦੌਰਾਨ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੰਬਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਲੱਗੀ ਜੰਗ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹ ਸੁਕਾ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਕਾਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਕਣਕ ਦੇ ਝਾੜ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਮੌਸਮੀ ਬਰਸਾਤ ਨੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹ.ਫ਼ਤੇ ਪਏ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਸਾਨ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਰ ਨੇ ਹੋਰ ਮਧੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਸਾਲ ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਝਾੜ ਕਾ.ਫ਼ੀ ਘੱਟ ਹਨ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਝਾੜ ਘੱਟ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਣਕ ਦਾ ਝਾੜ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰੀਬ ਸੱਤ ਤੋਂ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਿਫਟਿੰਗ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਜਾੜਾ ਹੋਇਆ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਇਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਟੀਮਾਂ ਤਾਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਸਾਨ ਹਾਲੇ ਵੀ ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਘੱਟ ਝਾੜ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਰਮਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਾਂ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਰਾਨ, ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਲੱਗੀ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਸਲ ਖਰੀਦ ਕੇ ਰੱਖ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਸਪਲਾਈ ਕਿੱਥੇ ਕਰਨਗੇ।

ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਬੇਸ਼ੱਕ ਜੰਗ ਅਮਰੀਕਾ, ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਤਾਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਤੇਲ ਦੇ ਭਾਅ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ। ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਰੇਟ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਪਹਿਲੋਂ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵਪਾਰੀ ਅੱਗੇ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਰਹੇ ਨੇ। ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੇ ਭਾਅ ਡਿੱਗ ਗਏ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਤਾਂ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਾੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਅ ਹੀ ਸਥਿਰ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਣਕ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਦੱਸਦੇ ਚਲੀਏ ਕਿ ਰੂਸ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਅ ਵਧ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਭਰ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਵਪਾਰੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਘਾਟੇ ਪੈ ਰਹੇ ਨੇ, ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਹਾਲ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਾੜਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਪੱਲੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਰੋਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਮਾਲਵੇ ਅਤੇ ਮਾਝੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਾਰ ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਨੇ 40 ਤੋਂ 50% ਫਸਲਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕੋਈ ਅੱਜ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਧੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬਿਪਤਾ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜੀ ਜਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੱਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਲੂਆਂ ਦੀ ਫਸਲ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਾਹੁਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਲੂਆਂ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਭਾਅ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹਨਾਂ ਆਲੂਆਂ ਤੋਂ ਚਿਪਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਖਾਣੇ ਵਗੈਰਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅੱਜ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਮਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 2023 ਤੱਕ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਤਾਂ ਕੀ, ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬੋਝ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਪੈਸਟੀਸਾਈਡ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜਿਉਣਾ ਮੁਹਾਲ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭੁਗਤਣਾ ਆਖਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਖੇਤੀ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਦੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਵੀ ਵਿਹੁ ਵਰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਦੁਆਰਾ ਉਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅੰਨ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟਿੱਚਰਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਖੈਰ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਹੋ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਹਰ ਸੀਜ਼ਨ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਹੀ ਬੁਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੰਬਿਆ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਕਰ ਲੈਣਗੇ, ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਰ ਤਾਂ ਪੈ ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੰਗ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਤਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸਾਨ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਖੇਤੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਖੇਤੀ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਹੈ।

-ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ
09569820314

Preetnama
प्रीतनामा
खरा सच
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 351
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
01 MAY TO 07 MAY, 2026

आखिर दुनिया का थानेदार ट्रंप और उनका अमेरिका खुद इतना असुरक्षित क्यों है?

आखिर दुनिया का थानेदार कहे जाने वाला अमेरिका खुद असुरक्षित क्यों दिखता है? असल में यह एक मिथक और हकीकत का मिश्रण है। अमेरिका के नेता, जैसे डोनाल्ड ट्रम्प के असुरक्षित दिखने के पीछे कई परतें होती हैं, क्योंकि उनकी मौजूदगी वाले स्थल पर यह तीसरा बड़ा हमला है। इसलिए यह सिर्फ व्यक्तिगत नहीं, बल्कि राजनीतिक, संस्थागत और वैश्विक कारणों का मिश्रण है।

आइए, इसे सरल तरीके से–ऐसे समझिए।

पहला, वैश्विक नेतृत्व का दबाव– अमेरिका लंबे समय से खुद को विश्व नेतृत्व की भूमिका में रखता है। जब कोई देश या नेता इतनी बड़ी जिम्मेदारी उठाता है, तो हर निर्णय पर आलोचना और चुनौती स्वाभाविक होती है–चाहे वह शीत युद्ध के बाद की वैश्विक व्यवस्था हो या आज की बहुध्रुवीय दुनिया, अमेरिका ने हर चुनौतियों से सीखा और बेहतर समाधान देने की कोशिश की।

दूसरा, घरेलू राजनीति की तीखी प्रतिस्पर्धा– डॉनल्ड ट्रंप की राजनीति बहुत ध्रुवीकृत रही है। अमेरिका के अंदर ही डेमोक्रेट और रिपब्लिकन के बीच तीखी टकराहट, मीडिया की आलोचना, और चुनावी दबाव—ये सब किसी भी नेता को रक्षात्मक या असुरक्षित दिखा सकते हैं। तीसरा, कानूनी और व्यक्तिगत विवाद– ट्रंप कई कानूनी मामलों, जांचों और विवादों से घिरे रहे हैं। ऐसी स्थिति में कोई भी नेता अपनी छवि और राजनीतिक भविष्य को लेकर सतर्क—कभी-कभी असुरक्षित—दिख सकता है।

चौथा, बदलती वैश्विक शक्ति-संतुलन– अब दुनिया एकध्रुवीय नहीं रही। चीन, रूस जैसे देश चुनौती दे रहे हैं। इससे अमेरिका की थानेदार वाली स्थिति पहले जैसी निर्विवाद नहीं रही, और यह असुरक्षा की भावना पैदा कर सकता है।

पांचवां, पॉपुलिस्ट (जनप्रिय) राजनीति की शैली–

ट्रंप की राजनीति में हम बनाम वे का

नैरेटिव मजबूत रहा है। इस शैली में नेता अक्सर खतरे को बड़ा दिखाते हैं—चाहे वह बाहरी हो या आंतरिक—ताकि समर्थकों को एकजुट रखा जा सके। इससे भी असुरक्षा का आभास होता है।

छठा, असुरक्षा का एहसास बनाम असली आंकड़े;

अमेरिका में लंबे समय में अपराध दर घटी है, खासकर 1990 के बाद से, लेकिन फिर भी लगभग 46त्न लोग खुद को असुरक्षित महसूस करते हैं। यानी समस्या सिर्फ अपराध नहीं, बल्कि डर का माहौल भी है कारण स्पष्ट है कि मीडिया, सोशल मीडिया, और मास शूटिंग जैसी घटनाएं लोगों के दिमाग में डर बढ़ाती हैं।

सातवां, आर्थिक असमानता– अमेरिका दुनिया का सबसे अमीर देशों में है, लेकिन अमीर-गरीब का अंतर बहुत बड़ा है बेरोजगारी, घर विहीनता, श्श्चद्बश्वद्बस्त्र ष्द्बह्यद्बह्य जैसी समस्याएं अपराध को बढ़ाती हैं। जहां असमानता ज्यादा होती है, वहां अपराध और असुरक्षा भी ज्यादा होती है।

आठवां, हथियार संस्कृति–अमेरिका में आम नागरिक के पास बड़ी संख्या में हथियार हैं। इससे छोटी घटनाएं भी घातक बन सकती हैं, जैसे शूटिंग इंसीडेंट्स। यही कारण है कि हिंसात्मक अपराध का डर ज्यादा रहता है।

नौवां, अपराध का केंद्रित होना पूरे अमेरिका में समान खतरा नहीं है, बल्कि अपराध कुछ खास शहरों या इलाकों में ज्यादा केंद्रित होता है। इसलिए– कुछ जगह बहुत सुरक्षित है पर कुछ जगह बहुत खतरनाक।

दसवां,, मीडिया और राजनीति का प्रभाव– लगातार चौबीस घण्टे सातों दिन न्यूज और सोशल मीडिया खतरे को अम्प्लीफाय करते हैं। लोग वास्तविकता से ज्यादा डर महसूस करते हैं। भय अर्थव्यवस्था भी एक फैक्टर है।

ग्यारहवां, पुलिस और सिस्टम की सीमाएँ– अमेरिका पुलिस और जेल पर बहुत खर्च करता है, फिर भी मूल कारणों, जैसे- गरीबी, मानसिक स्वास्थ्य, नशा आदि पर कम ध्यान दिया जाता है। इसलिए सुरक्षा का ढांचा प्रतिक्रियावादी है, सुरक्षात्मक/संरक्षात्मक कम।

बारहवां, सामाजिक व्यवहार और जीवनशैली– सड़क हादसे, नशा, मानसिक तनाव—ये भी असुरक्षा के बड़े कारण हैं कई मामलों में व्यवहार भी जिम्मेदार है।

निष्कर्ष– यह कहा जा सकता है कि अमेरिका कमजोर नहीं है, लेकिन–आर्थिक असमानता, हथियार संस्कृति, सामाजिक तनाव और मीडिया द्वारा बढ़ा डर आदि के कारण एक शक्तिशाली देश भी अंदर से असुरक्षित महसूस करता है।

उल्लेखनीय है कि ट्रंप की हालिया सुरक्षा चूक व्हाइट हाउस कॉरेस्पॉन्डेंट्स डिनर (25 अप्रैल 2026) के दौरान हुई, जब एक संदिग्ध ने होटल में घुसकर गोली चलाई। अमेरिकी अधिकारी अभी जांच कर रहे हैं, लेकिन कोई निश्चित समय सारिणी घोषित नहीं की गई है। 25 अप्रैल 2026 को वॉशिंगटन के हिल्टन होटल में डिनर के दौरान एक संदिग्ध (कोल एलन) ने शॉटगन, पिस्तौल और चाकू लहराते हुए सिक्योरिटी चेकपॉइंट तोड़ा और गोली चलाई। सीक्रेट सर्विस ने ट्रंप, मेलानिया ट्रंप, उपराष्ट्रपति जेडी वेंस समेत नेताओं को सुरक्षित निकाला; एक एजेंट को गोली लगी लेकिन बुलेटप्रूफ वेस्ट से बच गया।

बहरहाल, जांच की स्थिति यह है कि स्नक्च्ढ्ढ की एंटी-टेरर यूनिट जांच लीड कर रही है, जिसमें हथियार, गवाह बयान और संदिग्ध के मैनिफेस्टो की पड़ताल शामिल है। एक्टिंग अटॉर्नी जनरल टॉड ब्लैंच ने कहा कि संदिग्ध ट्रंप व उनकी टीम को टारगेट बना रहा था, लेकिन वो सहयोग नहीं कर रहा। ट्रंप ने इसे सिक्योरिटी सक्सेस बताया, पर सुरक्षा प्रोटोकॉल पर सवाल उठे हैं।

आखिर जवाब कब? तो अधिकारियों ने लाइव अपडेट दिए हैं, लेकिन सुरक्षा चूक के सवालों (जैसे चेकपॉइंट कैसे टूटा) पर कोई अंतिम रिपोर्ट या सुनवाई की तारीख की घोषणा नहीं हुई। जांच जारी है, अतिरिक्त विवरण आने पर बयान संभव। इससे पहले ट्रंप पर 13 जुलाई 2024 के हमले (पेंसिल्वेनिया रैली) की जांच में जुलाई 2025 में जारी अमेरिकी सीनेट रिपोर्ट ने सीक्रेट सर्विस की गंभीर चूक उजागर की। यह 2026 की हालिया घटना से जुड़ी नहीं, बल्कि पुरानी घटना पर आधारित है।

मुख्य निष्कर्ष यह है कि विश्वसनीय खुफिया सूचना के बावजूद सीक्रेट सर्विस ने कोई उचित कार्रवाई नहीं की; खतरे को नजरअंदाज किया। वहीं, स्थानीय पुलिस के साथ समन्वय की कमी, खासकर पास की छत को सुरक्षित न करना। संचार, तकनीकी और मानवीय चूकें; कोई बड़ा अधिकारी बर्खास्त नहीं, सिर्फ 6 पर हल्की कार्रवाई।

इसलिए सिफारिशें की गईं कि जिम्मेदारों को दंडित करने, सुरक्षा सुधार और तालमेल मजबूत करने की मांग की। चेयरमैन रैंड पॉल ने इसे पूरी विफलता बताया। सीक्रेट सर्विस ने स्वीकार किया और सुधार शुरू किए। सीक्रेट सर्विस ने 2024 ट्रंप हमले (पेंसिल्वेनिया रैली) की चूक के बाद कई सुधारात्मक कदम उठाए, जिनमें एजेंटों पर कार्रवाई और प्रक्रियागत बदलाव शामिल हैं। ये कदम सीनेट रिपोर्ट (2025) के बाद तेज हुए। वहीं, एजेंटों पर कार्रवाई हुई। 6 एजेंटों को सस्पेंड किया, 10-42 दिनों की सैलरी कटौती और गैर-ऑपरेशनल पदों पर स्थानांतरित। पूर्व डायरेक्टर किम्बर्ली चीटल ने इस्तीफा दिया। वहीं, प्रक्रियागत सुधार किए गए। स्थानीय पुलिस/एजेंसियों के साथ समन्वय, संचार और सुरक्षा मैनुअल को संशोधित। हवाई निगरानी के लिए अलग डिवीजन, खतरे मूल्यांकन में स्पष्ट जिम्मेदारियां। कांग्रेस ने राष्ट्रपति उम्मीदवारों के लिए सुरक्षा बढ़ाने वाला विधेयक पारित किया।

- कमलेश पांडेय
वरिष्ठ पत्रकार व राजनीतिक विश्लेषक

सेहत के लिए समय-समय पर खाना अधिक फायदेमंद

अधिकतर लोग यह जानने उत्सुक रहते हैं कि कितनी बार खाना खाने से सेहत ठीक रहती है। हम में ज्यादातर लोग दिन में केवल 3 बार खाना खाने पर जोर देते हैं। वो 3 समय हैं ब्रेकफास्ट, लंच और डिनर वहीं कुछ लोग ऐसे भी हैं जो दिनभर में 4-5 बार थोड़े-थोड़े समय पर कुछ ना कुछ खाना पसंद करते हैं। कुछ लोगों का मानना है कि दिन में तीन बार खाने से सेहत अच्छी रहती है क्योंकि इस तरह खाने से खाना सही तरीके से हजम हो जाता है। वहीं कुछ लोगों का कहना है कि दिन में 5 से 6 बार थोड़े- थोड़े समय पर खाने शरीर हेल्दी रहता है। विशेषज्ञों के अनुसार दिनभर में समय-समय पर खाना ज्यादा फायदेमंद होता है क्योंकि इस तरह खाने से हमारे शरीर में फैट बर्न होने की क्षमता तेज हो जाती है। साथ ही इस तरह से खाने से हमारी मेटाबॉलिज्म पॉवर मजबूत होती है। समय-समय पर थोड़ा-थोड़ा खाने से ब्लड शुगर लेवल सही बना रहता है। शरीर में एनर्जी बनी रहती है। अगर आप वजन कम करना चाहते हैं तो दिन में तीन बार हेवी खाने के बजाए गेप करके थोड़ा-थोड़ा खाएं। खाना खाने का यह तरीका सेहत के लिए ज्यादा फायदेमंद होता है क्योंकि इस तरह खाने से शरीर में मेटाबॉलिज्म स्थिर रहता है जिस कारण आसानी से वजन कम किया जा सकता है। डायबिटीज के मरीजों को दिन में कम से कम 5 बार थोड़े-थोड़े समय पर खाना चाहिए क्योंकि इससे ब्लड शुगर लेवल नियंत्रण में रहता है। साथ ही इससे केलोरीज बर्न होती हैं और शरीर को भरपूर मात्रा में प्रोटीन मिलता है।

हालांकि, हर व्यक्ति का शरीर अलग तरह से काम करता है। इसलिए अपने शरीर के ध्यान में रखकर ही हमें खाना चाहिए। आप चाहें दिन में 3 बार खाना खाएं या 6 बार, जरूरी है कि आपका मेटाबॉलिज्म सही तरीके से काम कर सके। अगर आपको इस बात की जानकारी नहीं हैं कि आपके शरीर के लिए दिन में कितनी बार खाना फायदेमंद होगा तो अपने डॉक्टर से सलाह जरूर लें।

सर्दियों में ब्लोटिंग और गैस की समस्या से राहत पाने के लिए पिएं ये असरदार ड्रिंक्स

कई बार खाना सही से न पचने की वजह से ब्लोटिंग की समस्या हो जाती है। इससे पेट में दर्द के अलावा सुबह उठने के बाद पाचन संबंधी समस्या का सामना करना पड़ता है। ऐसे में ये असरदार ड्रिंक्स आपको राहत पहुंचा सकती हैं। आजकल की बदलती लाइफस्टाइल की वजह से लोगों को पाचन संबंधी समस्याएं होने लगती हैं। कई बार खाना सही से न पचने की वजह से ब्लोटिंग की समस्या हो जाती है। इससे पेट में दर्द के अलावा सुबह उठने के बाद पाचन संबंधी समस्या का सामना करना पड़ता है। ऐसे में अगर आप भी ब्लोटिंग की समस्या से परेशान रहते हैं, तो यह आर्टिकल आपके लिए है। आज इस आर्टिकल के जरिए हम आपको कुछ असरदार ड्रिंक्स के बारे में बताने जा रहे हैं, जिनको सुबह-सुबह पीने से आपको पाचन संबंधी समस्याओं से राहत मिल सकती है।

जीरा का पानी-आपको बता दें कि जीरा पानी में एंटीऑक्सीडेंट की भरपूर मात्रा पायी जाती है। जीरा पानी आपके शरीर को डिटॉक्स करने में मदद करता है। इसमें कार्मिनेटिव प्रभाव होते हैं, जो आपके पेट को ठंडा रखने में सहायक होते हैं। अगर आप सुबह खाली पेट जीरा पानी का सेवन करते हैं, तो सूजन और एसिडिटी की समस्या से राहत पा सकते हैं।

हल्दी हर भारतीय किचन में पाई जाती है। हल्दी के इस्तेमाल से पाचन संबंधी समस्याओं से राहत पा सकते हैं। पाचन संबंधी समस्याओं से राहत पाने के लिए गर्म पानी में हल्दी, काली मिर्च, अदरक और थोड़ा सा शहद मिलाएं। इस हल्दी वाले चाय का सेवन करने से ब्लोटिंग की समस्या दूर होगी।

अदरक और नींबू की चाय-अधिकतर लोग सुबह की शुरूआत चाय से करते हैं। कुछ लोग दूध वाली चाय से तो कुछ लोग ग्रीन टी से अपने दिन की शुरूआत करते हैं। अगर आप रोजाना सुबह अदरक और नींबू वाली चाय का सेवन करते हैं, तो इससे आपको एसिडिटी और अपच की समस्या से राहत मिल सकती है। वहीं आंत संबंधी समस्याओं में भी यह काफी कारगर मानी जाती है।

डिटॉक्स डाइट का इस्तेमाल हो सकता है जानलेवा

अगर आप स्वस्थ रहने और खूबसूरत दिखने, वजन कम करने और शरीर से टॉक्सिन को बाहर निकालने के लिए डिटॉक्स डाइट का इस्तेमाल करते हैं तो थोड़ा संभल जाएं। विशेषज्ञों के अनुसार डिटॉक्स क्लीनजेंस न केवल बेअसर होती हैं बल्कि खतरनाक भी साबित हो सकती हैं। डिटॉक्सिंग के कई साइट इफेक्ट हैं। डिटॉक्सिंग डाइट और खासकर कोलोनिक्स से डिहाइड्रेशन, यहां तक कि किडनी तक खराब हो सकती है। ।कई जाने मानें डिटॉक्स के तरीकों में कॉफी एनिमा और 3 दिन की एप्पल साइडर वेलेगर डाइट शामिल हैं।

डिटॉक्सिफिकेशन के कई तरीके

अधिकतर सेलिब्रिटीज फिट रहने के लिए लेमेन डिटॉक्स डाइट लेना पसंद करते हैं। 10 दिन की इस डाइट में खाने की जगह लेमन जूस, वॉटर, सेइन पीपर और मैपे सीरप। इससे शरीर के टॉक्सिन हार निकलते हैं, वजन कम होता है चेहरा और बाल चमकते हैं।

एप्पल साइडर वेनेगर में डिटॉक्स के तरीके में 3 दिन तक केवल खाने से पहले दो चम्मच एप्पल साइडर वेनेगर को पानी में गोलकर पिया जाता है। इससे लोगों को बीक कम लगती हैं और वजन कम होता है। इसके अलावा कच्चा खाने वाली डिटॉक्स डाइट में केले, नट्स, बीज, सूखे मेवे नारियल एवोकेडो ऑलिव ऑयल का इस्तेमाल किया जाता है।

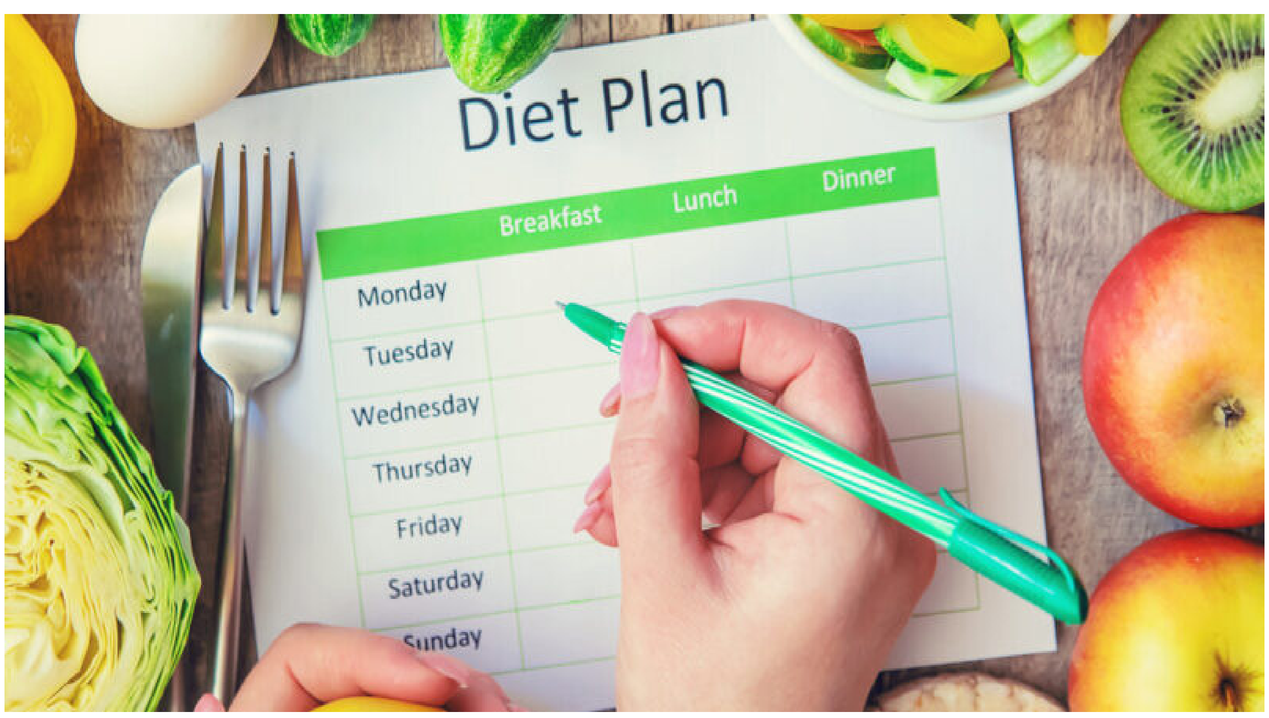

बड़ी आंत अर्थात कोलोन शरीर का एक महत्वपूर्ण अंग है। बड़ी आंत के अस्तर से निकलने वाला श्लेष्मा मल को आगे जाने के लिए चिकना बनाता है। कोलोन से टॉक्सिक पदार्थ निकालने वाले तरीकों में कॉफी एनिमा शामिल है। इससे किडनी और लीवर के टॉक्सिक बाहर निकलते हैं। लैक्साटिव्स- इस तरीके में एक चबाई जा सकने वाली गोली खिलाई जाती है जो मल को पतला करती है और आंतों की गति को बढ़ाती है।

कब्ज की स्थिति में डॉक्टर्स कोलोनिक्स को लेने की सलाह देते हैं लेकिन अधिकतर लोग कोलोन को क्लींज करने के लिए इन डिटॉक्स तरीकों का इस्तेमाल करने लगे हैं। लैक्साटिव्स दूसरी डिटॉक्स डाइट से ज्यादा खतरनाक है। इसमें आंतों के मूवमेंट्स को बढ़ाया जाता है। इससे डायरिया, चक्कर आना, किडनी का खराब होना और कमजोरी जैसे दुष्परिणाम हो सकते हैं। कॉफी एनिमा की बात करें तो जिसमें गर्म कॉफी आंत में इंजेक्ट की जाती है इससे आंते खराब हो सकती है आंतों में छेद भी हो सकते हैं

अधिकतर डिटॉक्सेज का लंबे समय तक कोई फायदा नहीं होता। उन्होंने बताया कि शरीर का हर हिस्सा खुद अपने आप उसे डिटॉक्स करने की क्षमता रखता है। गेस्ट्रोइंटेस्टाइनल सिस्टम और किडनी लीवर को टॉक्सिन बाहर निकालते हैं। जब लीवर के लिए गेस्ट्रोइंटेस्टाइनल वेस्टेज बाहर निकालता है तो कोलोनिक्स लेना बेकार है। किडनी भी ब्लड से यूरिन के जरिए टॉक्सिन बाहर निकलती है। अगर किडनी अपना काम नहीं कर रही तो इसके लिए डायलसिस की जरूरत है न कि एप्पल साइडर वेनेगर की। डॉक्टर लॉरिन का मानना है कि अधिकतर लोग डिटॉक्स कराने के बाद अच्छा महसूस करते हैं क्योंकि उनके शरीर में टॉक्सिन नहीं रहते। इसकी जगह पर लोगों को प्रोसेस्ड फूड जिसमें अधिक मात्रा में सोडियम, फैट और शुगर हो खाने से बचना चाहिए।

संयमित खान पान से ठीक होती है त्वचा की बीमारी

भोजन में मौजूद पौष्टिक तत्व को खून अलग-अलग अंगों तक पहुंचाता है और शरीर के अपशिष्ट पदार्थों को बाहर निकाल कर शरीर की सफाई करता है। साथ ही खून, शरीर के अंगों तक ऑक्सिजन भी पहुंचाता है। गलत और अनहेल्दी आहार खाने से हमारे रक्त में कुछ ऐसे तत्व भी पहुंच जाते हैं, जो शरीर को नुकसान पहुंचाते हैं। इसी को खून खराब होना कहते हैं। खून में गंदगी से फोड़े-फुंसी, पिंपल और स्किन डिजीज हो सकता है। ऐसे में ब्लड में मौजूद विषैले तत्वों को बेहतर जीवनशैली और संयमित खान पान के जरिए शरीर से बाहर निकाल सकते हैं। रोजाना 3 से 4 लीटर पानी पीने से ब्लड में गंदगी की समस्या कभी नहीं होगी। पानी से शरीर में मौजूद विषैले पदार्थ और हानिकारक बैक्टीरिया यूरिन और मल के माध्यम से शरीर से बाहर निकल जाते हैं। सौंफ खून की सफाई के लिए सबसे अच्छा विकल्प है। रोजाना सौंफ के इस्तेमाल से शरीर का ब्लड डीटॉक्सिफाई होता रहता है और गंदगी शरीर से बाहर निकलती रहती है। नियमित रूप से व्यायाम करने से शरीर से पसीना निकलता है, जिससे शरीर की तमाम गंदगी बाहर निकल जाती है।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

Rohan Narang Fashions Presents a Spring Summer Earth Day Runway in Times Square

A nature-inspired collection celebrating feathers, florals, pastel tones, and a partially sustainable capsule

New York City (Times Square) - [Month Day, 2026] - Rohan Narang Fashions presented its Spring Summer collection at Earth Day 2026 in Times Square, unveiling a runway story inspired by the freshest expressions of nature: new buds, daisies, soft petals, green leaves, and feather-light movement. Designed for a modern New York summer, the collection paired romantic detail with clean silhouettes and included a partial sustainable capsule shaped by mindful material choices and responsible design intentions.

Earth Day 2026 in Times Square gathered voices across sustainability, cinema, fashion, medicine, and mental health in a public program centered on awareness and collective action. The Earth Day Times Square program, produced for more than 24 years by Rev. Paul Sladkus, founder of the nonprofit Good News Corporation and long-time Earth Day advocate, was presented alongside partners including EarthDay.org, Ommm Presents, and the Office of the New York City Comptroller. The free clean energy event featured over 50 performers and speakers across the stage and exhibition area, with virtual appearances from UN Peace Messengers including Stevie Wonder, Oprah Winfrey, Leonardo DiCaprio, and UNICEF's Shakira, and was presented in tribute to the Jane Goodall Foundation.

Against this broader backdrop, Narang's runway offered an intentionally gentle perspective on Earth Day. The palette moved through lavender, blush, pale greens, soft ivory, and sun-warmed metallic notes, while textures and silhouettes evoked lightness, renewal, and a quiet sense of wonder. The result was a collection that felt delicate without being fragile, romantic without being costume, and expressive without losing modern polish.

Produced as part of the Earth Day Times Square special segment, the fashion show was supported by associate producers Iveth Carolina and Gail Reynolds, with producer Neha Lohia. The runway was modelled by Elena Sapov, Ishika Muchhal, Lilly Stix, Artie, and Christine Mendes. The presentation formed part of a wider Earth Day program that included contributors such as Yale University's Dr. Christopher Pittenger, psychiatrist Dr. Anna Yusim, resilience expert Dr. Eva Selhub, and Peter Sullivan, reinforcing that sustainability is not only environmental but also cultural, psychological, and human. "Earth Day does not have to be expressed through heaviness," said Rohan Narang, Founder and Designer of Rohan Narang Fashions. "This collection is about nature's softer language: the bloom, the feather, the leaf. Beauty can be gentle and still carry responsibility."

PUBLIC NOTICE

CHANGE OF NAME

I, VINAYKUMAR MAHENDRAKUMAR PATEL, son of MAHENDRA KUMAR JAGABHAI PATEL, residing at 8116 LOBOS LN, LIVERPOOL, NY 13090, have changed my name from VINAYKUMAR MAHENDRAKUMAR PATEL to VINAY ARVINDBHAI PATEL.

I shall henceforth be known as VINAY ARVINDBHAI PATEL for all intents and purposes, both personal and legal.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 351
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
01 MAY TO 07 MAY, 2026

THE AUTOIMMUNE DISEASES

(WHEN THE BODY TURNS AGAINST ITSELF)

The Autoimmune diseases are increasingly being recognized as a major health challenge across the globe. From simple physical fatigue and severe joint pain to serious organ damage and failure, these conditions can significantly affect the person's quality of life.

WHAT ARE AUTOIMMUNE DISEASES?

An autoimmune disease occurs when the body's immune system that is naturally designed to protect it against harmful invaders like bacteria and viruses—mistakenly attacks its own healthy cells and tissues.

In a healthy body, the immune system can distinguish between self and non-self. However, in autoimmune conditions, this recognition fails. As a result, the body behaves as if it is constantly under attack.

Common examples include:

Rheumatoid Arthritis (affects joints).

Type 1 Diabetes (affects insulin production).

Lupus (affects multiple organs).

Multiple Sclerosis (affects brain and spinal cord).

What Causes Autoimmune Diseases?

The exact cause is not fully understood, but health experts believe that it is a combination of several factors:

GENETIC PREDISPOSITION

Some people are born with genes that make them more likely to develop autoimmune conditions.

ENVIRONMENTAL TRIGGERS

Infections, pollution, toxins, or even certain medications may trigger the immune system to misfire.

HORMONAL INFLUENCE

Autoimmune diseases are more common in women, suggesting hormones like estrogen may play a role.

LIFESTYLE FACTORS

Chronic stress, poor diet, lack of sleep and sedentary habits can weaken immune balance.

IMPACT ON QUALITY OF LIFE

Autoimmune diseases are often long-term (chronic) and can vary from mild to severe. Their impact includes persistent fatigue and weakness, chronic pain and inflammation, reduced mobility or disability,emotional stress, anxiety and depression.

NEED FOR LIFELONG MEDICAL CARE

For many individuals, daily activities become challenging and productivity may decline. In severe cases, organ damage can occur.

CAN NUTRIENT DEFICIENCIES CAUSE AUTOIMMUNE DISEASES?

This is an important and evolving area of research. Deficiencies of nutrients may not directly cause autoimmune diseases but they can increase susceptibility and worsen symptoms.

Key nutrients linked to immune health include:

Vitamin D – helps regulate immune response.

Vitamin B12 – supports nerve and blood health.

Iron – essential for oxygen transport.

Zinc – crucial for immune function.

Omega-3 fatty acids – reduce inflammation.

Low levels of these nutrients can disrupt immune balance, potentially contributing to abnormal immune activity.

CAN AUTOIMMUNE CONDITIONS BE CORRECTED NATURALLY?

There is currently no complete natural cure for autoimmune diseases, but natural approaches can significantly manage symptoms and improve quality of life.

BALANCED DIET

Focus on fresh fruits and vegetables, whole grains, nuts and seeds, anti-inflammatory foods like turmeric and ginger can helps in healing Autoimmune diseases. Processed foods,excess sugar and trans fats consumption should be avoided.

SUNLIGHT AND VITAMIN D

Regular sunlight exposure helps maintain healthy Vitamin D levels.

STRESS MANAGEMENT

Practices like meditation, yoga, deep breathing can help regulate immune responses.

REGULAR PHYSICAL ACTIVITY

Moderate exercise improves circulation, mood and immune balance.

GUT HEALTH

A healthy gut microbiome plays a major role in immune function. Probiotic-rich foods like yogurt and fermented items may help.

ARE AUTOIMMUNE DISEASES LIFE-THREATENING?

The answer depends on the type and severity.

Some conditions are mild and manageable with proper care. Others can be serious or life-threatening if they affect vital organs like the heart, kidneys or brain.

For example, untreated Lupus can damage multiple organs, while severe Multiple Sclerosis may lead to disability.

However, with early diagnosis, proper medical treatment and supportive lifestyle changes, many people live long and productive lives.

THE WAY FORWARD

Modern medicine continues to advance in understanding autoimmune diseases, offering better diagnostic tools and targeted treatments. At the same time, awareness about nutrition, lifestyle and mental well-being is helping individuals take a more active role in managing their health.

Autoimmune diseases highlight the complexity of the human body. While they can pose serious challenges they are not a dead end. With a combination of medical care, nutritional support and healthy living, individuals can regain control and lead meaningful lives.

The key lies in early awareness, balanced living and consistent care—because when the immune system is understood, it can be guided, not feared.

SURINDERPAL SINGH
FACULTY IN SCIENCE DEPARTMENT
SRI AMRITSAR SAHIB
PUNJAB.

How human connections redefine workplace stress

It is my firm belief that workplace stress has been around in one form or another for ages. However, what has changed over time is its structure and intensity - the beast has starkly metamorphosed. Today, amplified by technology-driven jobs and laggard employment rates, stress has become a constant hum of fatigue, dissatisfaction, and the pressure to remain perpetually available.

These anxieties rarely stay within the four walls of the office; rather, they sneak out surreptitiously into the outside world, magnifying personal, emotional, and physiological fault lines like never before. I have witnessed all these changes during my nearly four decades of corporate life experience.

My career — like those of many others - has had its share of tranquillity and turbulence, highs and lows, shaped by hierarchies, interpersonal dynamics, and the often not-too-subtle currents of power and politics. At times, professional strain collides headlong with personal worry, thereby creating an atmosphere of acute self-doubt, as happened with me during the COVID-19 pandemic, when my hypertension spiked sharply, as my daughter, Mehak, a young doctor, took her position on the front lines of the raging war across the seven seas. The ambiguity took a palpable toll on my health, to an extent that medication that had long been stable had to be increased suddenly.

It was in this state of apprehension that I took up a new assignment — after the lockdown had eased — anticipating the familiar, uncertain phase of adjustment. Instead, I was surprised by what I encountered — something that altered my understanding of workplace stress. There was, to begin with, an unusual lightness in the environment. And although work was taken seriously, the edge of fear that often accompanies it was absent.

Soon, I fathomed that the difference lay largely in leadership, as the team lead laid emphasis on brevity and humility, preferring these over pomposity, exaggeration, and hype. Expectations were clear, but they were not enforced through intimidation, something that resulted in a culture of trust rather than anxiety.

These positively charged winds received a further boost recently during a posting I worked on. It was here that I truly understood the equally important role of relationships. Within months of taking over, I established close bonds with a small group of colleagues at a similar stage in their careers as me - rushing speedily towards what in common parlance is referred to as 'senior citizen'. What began as shallow banter grew into genuine camaraderie — conversations that extended into shared experiences and reflections.

These connections created a sense of ease long missing in my professional life. Amid this came an unexpected - and most welcome - change: a routine medical check-up showed my blood pressure had dropped below normal levels, requiring reduced medication, while my diabetes indicators recorded their best readings in over a decade. These are not mere coincidences but pointers to something of greater import - often overlooked in discussions on stress management, which tend to focus on individual coping mechanisms such as mindfulness, exercise, and time management. While these matter, they are only part of the picture. The environments we work in, the leadership we experience, and the relationships we build play an equally decisive role. Workplace stress may be inevitable, but the way it shapes our lives is not.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

Gun violence in the US vs. India - A comparison of gun laws and incidents - A combination of law, culture, history, social structure, and political economy - A comprehensive global analysis

Domestic violence and guns are a lethal combination - the combination of family conflict, mental stress, and gun access can lead to a major tragedy.

The difference in gun violence between the US and India is not simply a result of legal strictness; it is a combined effect of history, culture, social structure, economic conditions, and political will. - Advocate Kishan Sanmukhdas Bhawnani, Gondia, Maharashtra Gondia - It is shocking globally that on April 19, 2026, another tragic massacre occurred in the US, in which eight children were shot and killed, a major mass shooting. Gun violence in the US, especially incidents targeting schools and children, has become one of the most complex and multifaceted social crises in the modern world. This is not simply a question of crime or individual violence, but a structural crisis in which law, culture, mental health, media influence, and political polarization all play a role. To understand this problem, which has evolved over nearly a century, it is necessary to view it in the broader context of chronology, patterns, cause, and effect. On April 19, 2026, a shocking and heartbreaking incident occurred in Shreveport, where eight children lost their lives in a mass shooting in one of the deadliest incidents in recent U.S. history. Reports indicate that the attack was linked to domestic violence. The suspected gunman, identified as a family member, allegedly killed seven of his own children and another child. All the victims were minors, ranging from very young children to teenagers. Two women were also seriously injured in the attack. I, Advocate Kishan Sanmukhdas Bhawnani, Gondia, Maharashtra, believe that the issue of gun violence in America is no longer merely a crime or law and order problem, but has become a profound social, psychological, and political crisis. In recent years, shootings in schools, public places, and homes have shaken the sensibilities of American society. A tragic incident in Shreveport has once again forced the world to reflect on the extent to which gun culture has become rampant in America. This incident is not just a crime but an extreme example of social failures. This incident is even more horrific because it occurred within a home, not in a public place. While home is generally considered the safest place, in many cases in America, it is becoming the most dangerous place, especially when weapons are readily available.The combination of domestic violence and guns is a deadly combination. This incident has highlighted how the combination of family conflict, mental stress, and gun access can lead to a major tragedy.

Friends, if we understand gun violence in America, especially school shootings, the next natural question is why this problem is so concentrated in the US, and why it is almost nonexistent in a vast and diverse country like India. The answer to this question lies not in simple conclusions like whether laws are strict or lax, but rather in the complex interplay of history, constitution social structure, culture, economic inequality, mental health, and political discourse. In this context, if we compare the US and India on an international level, it becomes clear that the differences between the two countries are not just policy-related but also in mentality and institutional structure.

Friends, if we first consider America's historical background, America was built on weapons. The colonial period, the freedom struggle, and the Wild West culture transformed weapons into not just a means of protection but a symbol of personal freedom and identity. This is why the Second Amendment to the United States Constitution grants American citizens the fundamental right to bear arms. The interpretation of this amendment has been the focus of political and judicial debate over the years, but it is widely understood as a citizen's right to bear arms. In India, by contrast, there is no such constitutional right; owning a weapon is a matter of special permission, regulated by the state.

Friends, if we consider the Arms Act of 1959, the mainstay of arms regulation in India, it allows citizens to possess licensed weapons only under specific circumstances Obtaining a license under this Act is a lengthy administrative process involving police and administrative checks. In contrast, in many states in the United States, purchasing a weapon is relatively easy, and in some cases, weapons can be obtained without extensive background checks. This is why the number of weapons per 100 citizens in the United States is among the highest in the world, while in India, this number is extremely low. This difference is not only a matter of law but also of the social acceptance behind the law. In the United States, owning a weapon is considered normal and legitimate, while in India, it is generally viewed as unusual or suspicious. Public display of weapons is not socially acceptable in Indian society, whereas in the United States, it is a part of normal life in many areas. This cultural difference has a direct impact on crime patterns, especially in schools and public places.

Friends, if we look at incidents of school gun violence, a new era began in the United States after the Columbine High School massacre, in which schools were specifically targeted. This incident was not just a crime, but a cultural turning point, setting a dangerous precedent for future attackers. Subsequent incidents like the Sandy Hook Elementary School shooting and the Uvalde School shooting made it clear that this problem is no longer limited to teenagers, but has spread to younger children.In India, by contrast, such mass shootings in schools are almost nonexistent. One reason for this is limited access to weapons, but there are several other important reasons. The role of family and community is relatively strong in Indian society, which reduces feelings of isolation among adolescents. While it would not be entirely accurate to say that mental health problems do not exist in India, in many cases these problems are suppressed, they rarely manifest as violent outbursts as in the United States.

Friends, if we look at the factors driving gun violence in the United States, a key element is individualism. Individual freedom is highly valued there, leading to relatively less social control. In contrast, India has a more collectivist bent, where family and society regulate individual behavior. This difference also influences the nature of violence. While in the United States, individuals tend to solve their own problems, in India, individuals often seek solutions through family or society. Furthermore, the role of media and digital platforms is also crucial. Many attackers in the United States shared their plans online in advance or drew inspiration from previous attacks. This is called the "copycat effect," which has been observed consistently since the Columbine High School massacre. Social media is also gaining influence in India, but this type of violent inspiration has not yet spread widely. Another important factor is law enforcement. Despite sophisticated police and security agencies in the United States, they have failed to respond quickly to many incidents, such as the Uvalde school shooting. In contrast, while police in India struggle with a lack of resources, the absence of weapons in schools and public places reduces the need for such a rapid response.

Friends, if we consider economic and social inequality as a significant factor, we consider that despite being a developed country, the United States faces high levels of income inequality and social tension, which contributes to discontent and anger among youth. India also faces inequality, but the nature of violence is different; it is mostly manifested at the community or individual level, rather than in the form of mass shootings in schools. From a mental health perspective, while this topic is openly discussed in the United States, there are still inequalities in access to treatment and support. Many of the attackers already suffered from mental health issues but did not receive timely assistance. In India, mental health is still viewed as a social stigma, preventing people from seeking help. This is a unique challenge that could create new crises in the future.

Friends, if we consider the significant political differences between the two countries, gun control is a highly controversial issue in the US, where powerful lobbies like the National Rifle Association influence laws. In contrast, in India, there is no significant political polarization regarding firearms, and most parties favor stricter controls.

So, if we study and analyze the above description, we find that the difference in gun violence between the US and India is not simply the result of stricter laws, but rather the combined influence of history, culture, social structure, economic conditions, and political will. While in the US, weapons are a symbol of individual freedom, in India they are a state-controlled resource. This fundamental difference makes the experiences of the two countries completely different. This comparison is not only of academic importance, but also crucial for policymaking with a view to the future. The US needs to learn from countries like India how to mitigate this problem through stricter gun control and strengthening social structures. At the same time, India needs to understand that ignoring issues like mental health and youth discontent in a rapidly changing social and digital environment can have serious consequences in the future. Thus, the problem of gun violence is not a "country-specific" problem, but rather a result of the complexities of modern society, which require a global perspective and a multi-pronged strategy to understand and find solutions.

-Compiled by Author-Tax Expert, Columnist, Literary Expert, International Writer, Thinker, Poet, sangeet MADHYMA , CA (ATC), Advocate Kishan Sanmukhdas Bhawnani, Gondia, Maharashtra 9284141425

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 01 MAY TO 07 MAY, 2026

Preetnama Unity & Cultural Association NY - One Heart, Many Colours - Celebrating The True Spirit of India.

Starting with Punjab, PUCA to celebrate 28 Indian states' culture

Hicksville, NY (Parveen Chopra): The Preetnama Unity and Culture Association (PUCA) is a newly set up pioneering organization dedicated to promoting India's diverse culture, cuisine, and languages in the USA.

PUCA aims to bridge the gap between Indian and American communities, fostering a sense of unity and cultural understanding. A key objective is to connect our children with their rich heritage through monthly programs that showcase the culture, folk music, fashion and cuisine of 28 Indian states.

PUCA has been founded by Pritpal Kaur Preet, CEO & Founder of Preetnama TV & Print Media. She is also an Anchor, Poet & Author of 'Yaadan Di Pitari' and 'Dard Paraga'.

PUCA
PREETNAMA UNITY & CULTURAL ASSOCIATION

PUCA opens its account on May 30 by celebrating the culture and heritage of Punjab at a free event titled 'Punjabi Virsa' in Levittown Hall, Hicksville, NY.

The rich fare at Punjabi Virsa includes Live Entertainment (Tumbi, Dhol and folk dances), best personality contests for 'gabru' and 'mutiyar' and of course typical food of the state - Makki ki roti, sarson ka saag.

With the catchy slogan of 'From Kashmir to Kanyakumari: Experience the Cultural Tapestry of India', PUCA has invited other organizations and associations to 'Join the Movement: Be a part of a unique journey that celebrates every Indian state'.

Indeed, PUCA is being joined by many community organizations to celebrate Indian states - one by one. Next up is Gujarat - the announcement for the event date and venue will be made soon.

At each event, PUCA will also honor individuals and organizations that actively contribute to preserving and showcasing Indian culture abroad, including through their writings and other mediums, thereby promoting integration.

Disseminating the Indian community's activities, achievements and concerns for many years through her Preetnama multimedia, Pritpal Kaur has made a wide range of friends in diverse circles. She is proud to say that in her new endeavor to enhance Indian unity and celebrate diversity, she has the support of community leaders and benefactors all others big organizations.

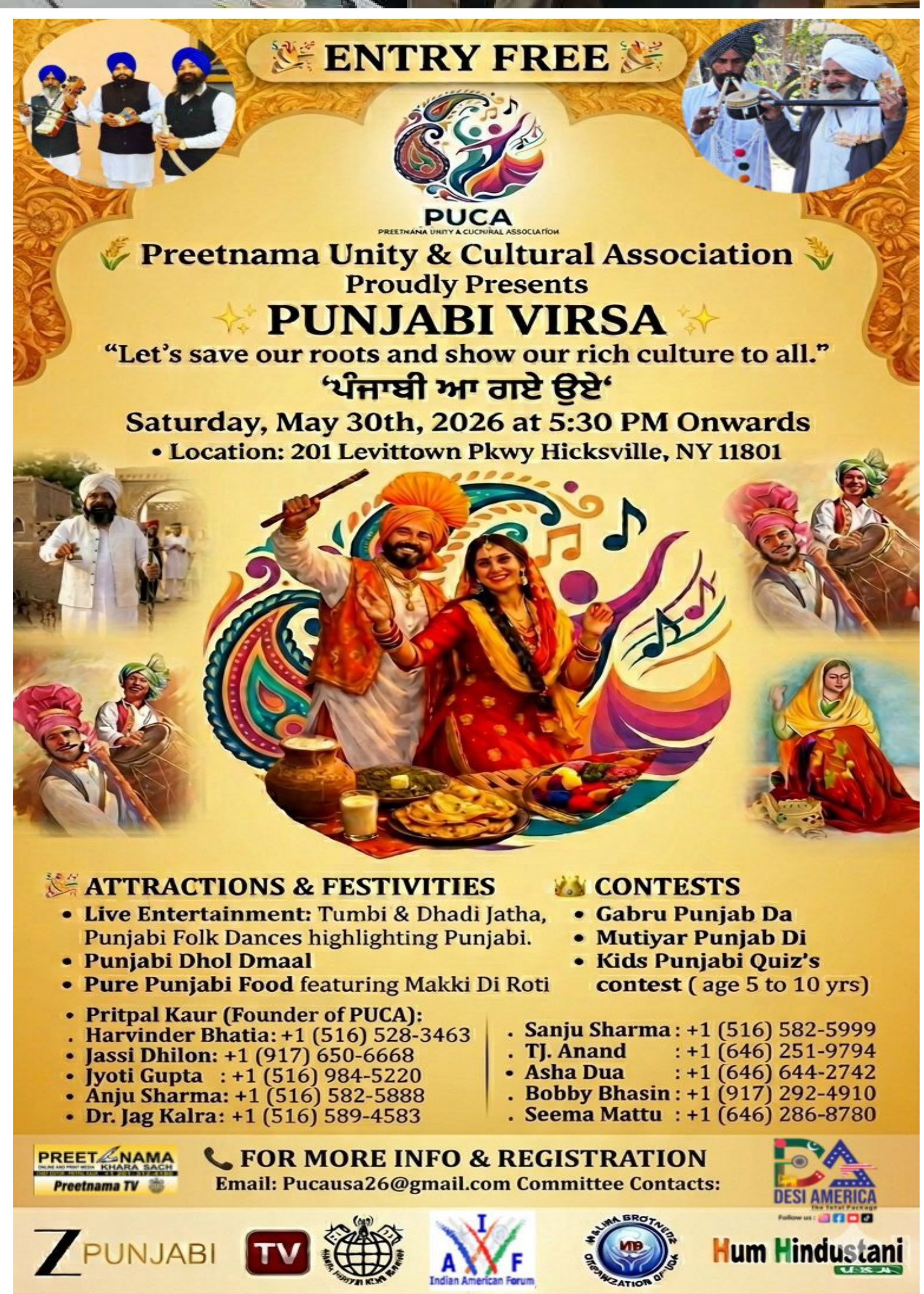

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 351
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
01 MAY TO 07 MAY, 2026

Nepal's 'Ghanti' govt rings in change

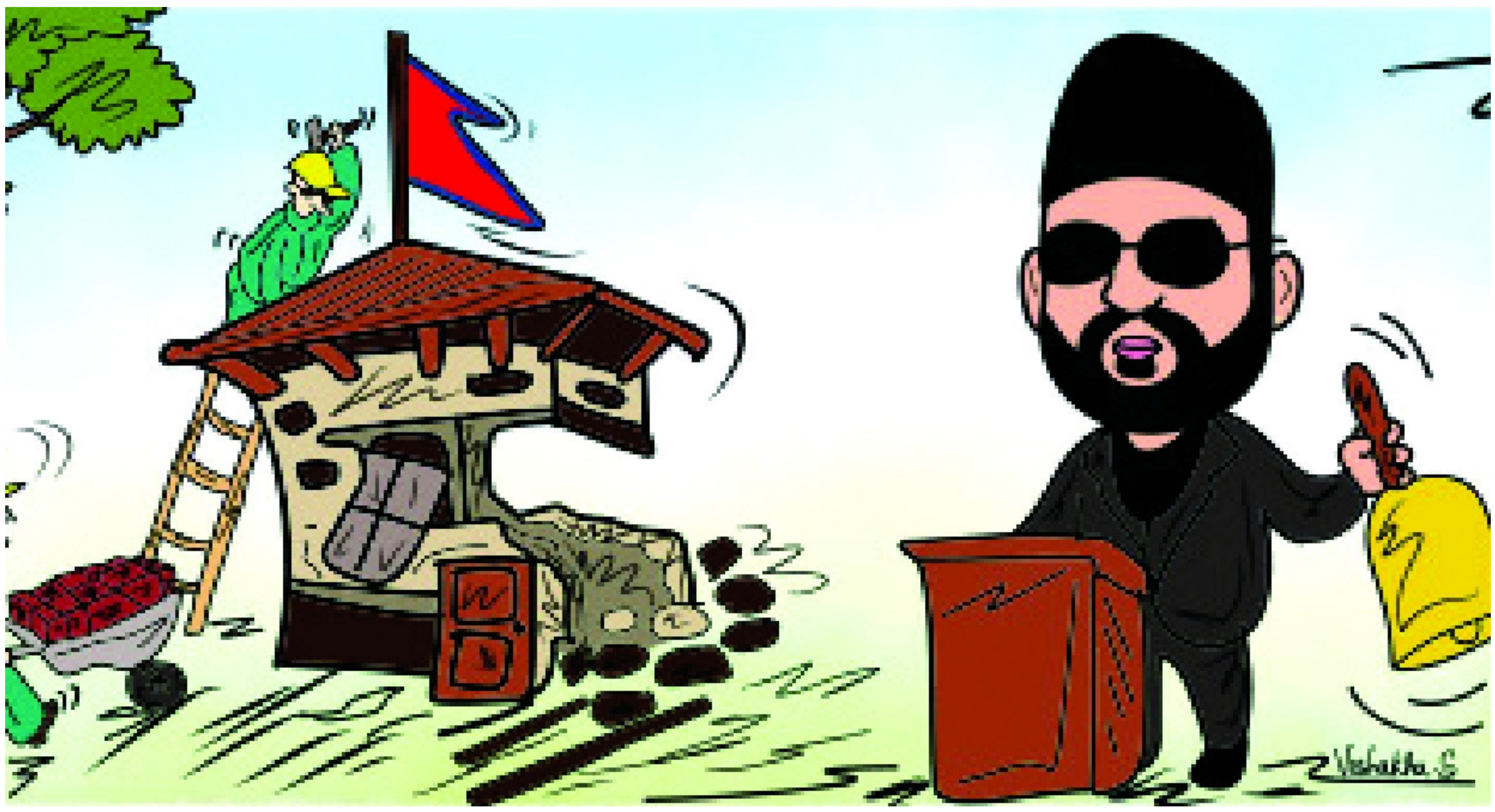

With sweeping arrests, bold administrative resets, and a charged geopolitical backdrop involving the United States, China, and India, Nepal stands at a crossroads where symbolism, disruption, and uncertainty converge

Lame Ahal in Kaski district of Pokhara was a traditional Nepali Congress-voting village; it did not surprise anyone when it voted en masse for the Rashtriya Swatantra Party (RSP). The sound of bells (ghanti, RSP's election symbol) has enchanted music-loving Nepalis. Last Saturday, more than three weeks after Balen Shah took oath as Prime Minister on March 27, to my question whether Lame Ahal was happy with the Balen government, veteran Yam Bahadur replied: "ekdum! bilkul khushi chha".

Incidentally, Balen has not spoken a word in public: no meeting with the press; no address to the nation or the newly elected Parliament; no posts on X or other social media. His longest election rally speech was five minutes. He presides in silence, and it works for him, as an RSP PhD scholar at South Asia University, Delhi, told me. All he did was release a five-minute video clip, "Jai Mahakali", the Gorkha war cry that went viral, establishing his skills as a renowned rapper. For Balen, style is more important than substance.

He has introduced several changes: the diplomatic code of conduct-meeting ambassadors en bloc or in batches, not individually. Former Chinese ambassador Hou Yanqi used to drop in at Sheetal Niwas (the President's residence) or Baluwatar (the Prime Minister's residence) without informing the Foreign Ministry. Balen will follow protocol: meet emissaries at the appropriate level without deviation. The test will be on 1 May, when the US super ambassador and presidential envoy to South and Central Asia, Sergio Gor, has sought a meeting with him, and only him.

Home Minister Sudhan Gurung (and one more minister), who has reportedly resigned (?), performed equally spectacularly: he arrested former Prime Minister KP Oli and Home Minister Ramesh Lekhak on March 28, indicating that corruption and misgovernance were his government's targets. Both have since been released on bail. Investigations were ordered into money laundering allegations against former Prime Ministers SB Deuba, Prachanda, and Oli, while former minister Deepak Khadka and industrialist Shankar Agarwal were arrested. The Deuba family is in Singapore/Hong Kong for medical treatment and has been declared fugitives. A commission will investigate the wealth of individuals, officials, and politicians since 1991. Many hope that the omissions of the Karki Judicial Commission, and the events of 9 September 2025, will also be separately investigated, as they implicate Shah and RSP President Rabi Lamichhane.

Primus inter pares, Lamichhane is the leader, elected to Parliament but currently on bail. He is hoping to be cleared of multiple cases in court on allegations of fraud and money laundering. As a former TV host, he is charismatic, eloquent, and ambitious, with a large following in the party. A clash between Balen and Rabi is likely. The government launched its 100-point reforms-many aspirational, but several already implemented, such as the five-day week, an overhaul of the bureaucracy, and the recall of ambassadors. Shankar Sharma, the cat-with-nine-lives envoy to New Delhi-previously recalled twice and reinstated-will finally say goodbye to diplomacy. The RSP is just five years old and has no experienced civil servants; so it will focus on youth in its selections. Although the focus of the government is internal and domestic, diplomacy has taken centre stage. The first caller in Kathmandu was US Assistant Secretary of State Paul Samir Kapur, who met Foreign Minister Shishir Khanal, Finance Minister Swarnim Wagle, Lamichhane, and Army Chief Gen Ashok Sigdel. He pre-empted any Indian diplomatic visitor, though Foreign Minister S Jaishankar-who was the first to land in Colombo after President Anura Dissanayake's landslide victory in 2024 — is not a frequent visitor to Kathmandu. He met Khanal during the Indian Ocean Conference in Mauritius this month.

Kapur was on a dual mission: to accelerate the utilisation of the USD 550 million Millennium Challenge Corporation (MCC) Nepal Compact; and the US State Partnership Programme (SPP). The MCC was cleared after strenuous debate in Nepal and is set to expire in August 2028. The SPP, which seeks military cooperation, was rejected in 2022. Kapur also urged Nepal to issue ID cards to Tibetan refugees, as around 20,000 Tibetans of various denominations are present

across Nepal. Not to be outpaced by the US, Chinese Deputy Director General of Asian Affairs Cao Jing arrived in Kathmandu. The Nepalese are often wary of the bluntness of Chinese officials. She is said to have warned against the MCC and SPP, and against any tinkering with the Tibetan issue, a highly sensitive matter for Beijing. Cao also warned against any Nepalese official visiting the Tibetan government-in-exile in Dharamsala for the inauguration on 28 May of Penpa Tsering, re-elected Sikyong (Prime Minister) for another five years. The China-US geopolitical rivalry now supersedes India's primacy in Nepal's tri-polar contest.Sources in Kathmandu indicate that Balen will visit Delhi either before or after the UNGA in September, but India will be his first foreign visit. Balen or Wagle have not indicated how the primary challenges-jobs and the economy-will be addressed. The economy was growing at 4.5 per cent, and both remittances and foreign exchange reserves were sound. Two million Nepalese work in the Gulf, and another 6 to 8 million in India and elsewhere. The Gulf war over the past two years has hit tourism and remittances, and the economy may slide despite new austerity programmes. Losses due to arson during last year's Gen Z protests were colossal, running into billions of dollars.

Still, the investment climate is likely to improve now that a politically stable single-party government is in power after three decades. India, as the reputed first responder, has yet to show its cards. The RSP was considering closing the open border and attempting the northern route for trade through Tibet, despite most trade being routed through India. Nationalism has its place. Oli signed a slew of agreements to spite India following the economic blockade (2015). Kathmandu should have learnt its lesson about the North, as the Kodari-Kathmandu railway and North-South BRI corridors remain largely aspirational.

Ordinary Nepalis frequently tell me that they will not survive if the India-Nepal border is closed. India has never worked with a new political entity like the RSP. But nor had it dealt with the National People's Power in Sri Lanka, with whom its relations are now among the best in the neighbourhood. The Ghanti is not eternal, as the vanquished can reincarnate. For now, while the US and China shadowbox in Nepal, India can bide its time.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 01 MAY TO 07 MAY, 2026

American Punjabi Society Celebrates Vaisakhi with Grandeur in Nassau County

NEW YORK, USA — The American Punjabi Society (APS) hosted a vibrant celebration of Vaisakhi at the Nassau County legislative building, marking the auspicious occasion with a powerful display of community spirit, cultural heritage, and high-level diplomatic engagement.

The event, held in collaboration with the Nassau County Executive's Office and the Consulate General of India in New York, drew a large assembly of the Indian-American community to celebrate the founding of the Khalsa Panth and the traditional Punjabi harvest festival.

Honoring Heritage and Leadership

The ceremony was highlighted by the presence of Nassau County Executive Bruce Blakeman, who commended the Punjabi community for its significant contributions to the social and economic fabric of New York. In a gesture of official recognition, Blakeman presented several Citations to community leaders and representatives for their dedicated service and for fostering cultural diversity within the county.

Gary Sikka, President of the American Punjabi Society, opened the proceedings by thanking the guests and emphasizing the importance of Vaisakhi as a symbol of justice and community resilience.

Founder Patron Harry Singh Bolla (Bolla Oil Corp) delivered a keynote address, highlighting the necessity of maintaining cultural roots while thriving in the United States. He said "It is vital that we celebrate our festivals on this grand scale alongside American leaders," Bolla stated. "This ensures that our traditions are recognized by the local government and passed down to our future generations

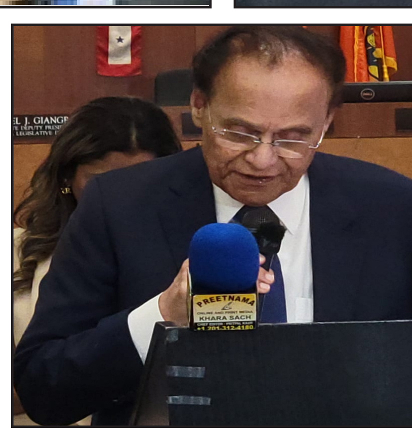

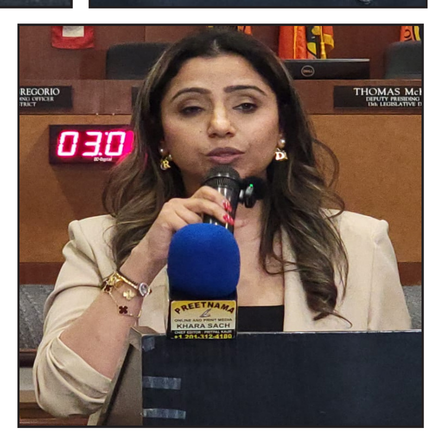

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

American Punjabi Society Celebrates Vaisakhi with Grandeur in Nassau County

with pride."

Diplomatic and Community Support

Representatives from the Consulate General of India also addressed the gathering, extending their warmest Vaisakhi greetings. They praised the Sikh community's commitment to Nishkam Seva (selfless service) and noted how such events serve as a bridge between the diaspora and their homeland.

The celebration featured:

* Cultural Recognitions: Presentation of honors to distinguished community members. * Keynote Speeches: Insights from local leaders on the historical importance of the day. * Community Engagement: A large turnout of families and residents, showcasing the growing influence of the Punjabi community in the region.The American Punjabi Society continues to lead initiatives that promote the Punjabi language and culture, ensuring that the spirit of Vaisakhi remains a permanent fixture in New York's multicultural calendar.

ਯੋਗਤਾ ਪਰਖ਼...(ਕਹਾਣੀ)

ਬੇਸ਼ੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜਿੰਨਾ ਬਣਦਾ ਸੀ ਉੱਨਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਧਰਮ ਸਿਉਂ ਆਪਣੇ ਨੂੰਹ-ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਆਪ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚਾਹ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ। ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਪਿੰਕੀ ਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਆਪਣੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ।

ਪਿੰਕੀ ਰੋਜ਼ ਦੇਖਦੀ ਪਰ ਅੱਜ ਉਸ ਨੇ ਦਾਦੂ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ ਦਾਦੂ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਦਾ ਇੰਨਾ ਖ਼ਿਆਲ ਕਿਉਂ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਧਰਮ ਸਿਉਂ ਪਿੰਕੀ ਦੇ ਭੋਲੇਪਣ ਵਿਚਲੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੁੱਤ ਜਦੋਂ ਤੇਰੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤੇਰੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਤੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਖ਼ ?ਆਲ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਨਾ ਉਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ ?ਕਰ ਐ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਐ।

ਪਿੰਕੀ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਿਆ,ਦਾਦੂ ਹੁਣ ਇੰਨੇ ਵੱਡਿਆਂ-ਵੱਡਿਆਂ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਵਰਗਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਿਹੜਾ ਪੇਪਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਇਹਨੂੰ ਟੈੱਟ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਪੁੱਤ।

ਦਾਦੂ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਇਹ।

ਧਰਮ ਸਿਉਂ ਪਿੰਕੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਖੇ ਕਿ ਕਈ-ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਪੜ੍ਹਾ ਚੁੱਕੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੀ ਪਰਖ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਲੰਘ ਕੇ ਉਹ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣੇ ਸਨ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ? ਜੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਐਨੇ ਸਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ? ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉੱਠਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਭ ਰਹੇ ਪਿੰਕੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਉਂਦਾ।

ਦਾਦੂ ਦੱਸੋ ਨਾ। ਪਿੰਕੀ ਨੇ ਦਾਦੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਝੰਜੋੜਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

ਦਾਦਾ ਚੁੱਪ ਸੀ ਤੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੰਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪਰਖ਼ ਹੀ ਕਿਉਂ ਉਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ?

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਬਡਰੁੱਖਾਂ (ਸੰਗਰੂਰ)
86995 35708

ਓਹਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ...!

ਤਾਈ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਉਮਰ ਚਾਹੇ ਅੱਸੀ-ਪਚਾਸੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਇਕਹਿਰਾ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਪੂਰੀ ਰੌਣਕ ਸੀ। ਚਿੱਟੇ ਦੁੱਧ ਧੋਤੇ ਕੱਪੜੇ ਉਸ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਖ਼ਾਰ ਦਿੰਦੇ।ਉਸ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਚਾਹੇ ਘਟ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਪਛਾਣ ਸਭ ਨੂੰ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਰੁਕ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਾਈ ਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ,÷ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ... ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ.... ਰੱਬ ਨੇ ਰੰਗ ਭਾਗ ਲਾਏ ਪਏ ਨੇ..... ਓਹਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਕੁਝ ਆ.....!÷ ਕਹਿਕੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਉੱਪਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਹੋਈ ਰੱਬ ਦੇ ਸੌ ਸੌ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਕਰਦੀ। ਦਰ ਅਸਲ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤਾਈ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ।ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਸ ਨਾਲ ? ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ,ਉਹ ਤਾਈ ਕੋਲ ? ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨ ਲਾ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਜੋ ਤਾਈ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਸਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸਨ, ਤਾਈ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵੇਲ ? ਕੁਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ।ਕਦੇ ਕਦੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਤਾਈ ਕੋਲ ? ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ,÷ ਬੀਜੀ.... ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਨੂੰ.... ਇਹ ਆਪਣੇ ਤਾਈ ਜੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਦੇਖਦੀ ਆਂ...... ਕਦੇ ਉਦਾਸ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਜਾਂ ਮਰੂੰ ਮਰੂੰ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ......ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਈ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ......!÷ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੇ ਬੀਜੀ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗੇ,÷ ਤੂੰ ਤਾਂ ਹਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਜਵਾਕੜੀ ਐਂ ਸਾਡੇ ਲਈ...... ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮਸਾਂ ਦੋ ਕੁ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ..... ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹਨੂੰ ਕਦੇ ਉਦਾਸ ਜਾਂ ਮਰੂੰ ਮਰੂੰ ਕਰਦੇ ਨੀ ਦੇਖਿਆ..... ਇਹਨੇ ਬਥੇਰੇ ਔਖੇ ਵੇਲੇ ਦੇਖੇ ਨੇ..... ਪਰ ਜੀਹਨੂੰ ਮਿਲਣਾ..... ਏਦਾਂ ਈ ਹੱਸ ਕੇ ਮਿਲ ?ਦੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲ ?ੀ ਦੱਸਦੀ...... ਦੇਖਣ ਵਾਲ ? ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹਦੇ ਜਿੰਨਾਂ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਈ ਨੀ ਸਕਦਾ।÷

÷ਅੱਛਾ ਬੀਜੀ...! .... ਤਾਈ ਨੇ ਕੀ ਔਖੇ ਵੇਲੇ ਦੇਖੇ ਸੀ ?÷ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

÷ਰਾਮ ਕੌਰ.... ਸਾਡੇ ਚਾਚੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਕੱਲੀ ਕੱਲੀ ਨੂੰਹ ਸੀ.... ਚਾਚਾ ਤਾਂ ਹੈ ਨੀ ਸੀ , ਚਾਚੀ ਨੇ ਇਹਦੇ ਜਵਾਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕੀਤਾ...... ਇਹਦੇ ਜਦ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਵਾਕ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ....... ਸਾਡੀ ਚਾਚੀ ਨੇ ਇਹਦੀ ਸੌਂਕਣ ਲਿਆ ਕੇ ਇਹਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਬਿਠਾਤੀ ...... ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਨੀ ਕਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ..... ਇਹ ਭੋਰਾ ਨਾ ਡੋਲੀ..... ਬਥੇਰਾ ਇਹਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ...... ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਚਲੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਨਾ...... ਇਹ ਨਾ ਮੰਨੀ...... ਨਾ ਇਹਨੇ ਘਰ ਚ ਕਲੇਸ਼ ਕੀਤਾ..... ਘਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਵਾਂਗ ਈ ਘਰ ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੀ..... ਫੇਰ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਆਈ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਹੋਗੇ..... ਓਹਦੇ ਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਜਵਾਕ ਹੋਇਆ...... ਚਾਚੀ ਨੇ ਓਹਨੂੰ ਵੀ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਤਾ.......।÷ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੀ ਸੱਸ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।

÷ਪਰ..... ਬੀਜੀ..... ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਆਹ ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤਾਂ ਹੈ ..... ਨਾਲ ? ਦੂਜੀ ਤਾਈ ਕਿੱਥੇ ਆ.... ?÷ ਸੁਰਿੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਟੋਕ ਕੇ ਬੋਲੀ।

÷ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਆਂ...... ਜਦ ਚਾਚੀ ਨੇ ਓਹਨੂੰ ਕੁੱਤੇ ਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਉਹ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਈ....। ਜ਼ਮੀਨ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਢਾਈ ਕੁ ਕੀਲੇ ਸੀ..... ਅੱਧੀ ਓਹਨੂੰ ਦੇ ਕੇ..... ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸਵਾ ਕੀਲਾ...... ਸਵਾ ਕੀਲੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਚੋਂ ਕੀ ਕਮਾਈ ਹੋਣੀ ਆ..... ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਲੂਣ ਨਾਲ ? ਖਾਂਦਿਆਂ ਆਪ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ...... ਪਰ ਕਦੇ ਹਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਤਾਂ ਰਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਕਹਿਣਾ,'ਓਹਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਕੁਛ ਆ...... ਭੜੋਲੇ ਭਰੇ ਪਏ ਆ.....।' ਸੁਥਰੀ ਐਨੀ ਕਿ ਮਜ਼ਾਲ ਐ ਕਿ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਇਹਦੇ ਘਰ ਚ ਗੰਦ ਪਿਆ ਦੇਖਿਆ ਹੋਏ...... ਜਾਂ ਇਹਦੇ ਮੈਲਾ ਕੱਪੜਾ ਪਾਇਆ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ......।÷

÷ਤਾਈ ਜੀ ਦੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਕਦੇ ਮੈਲਾ ਕੱਪੜਾ ਨੀ ਪਾਇਆ ਦੇਖਿਆ..... ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਐਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੱਗਦੇ ਨੇ....!÷ ਸੁਰਿੰਦਰ ਬੋਲੀ।

÷....... ਓਧਰ ਸਾਡੀ ਚਾਚੀ ,ਦੂਜੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਵਿਜੋਗ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦਾ ਆਦਮੀ ਵੀ ਬੀਮਾਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗਿਆ..... ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਿਆ...... ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਪੇਕਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ,ਹੁਣ ਐਥੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਬਚਿਆ..... ਪਰ ਇਹ ਨਾ ਮੰਨੀ..... ਇਹਨੇ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਗੋਦ ਲੈ ਕੇ ਇੱਥੇ ਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟੀ..... ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ,ਪੜ੍ਹਾਇਆ...... ਮੁੰਡਾ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਲੱਗ ਗਿਆ..... ਉਹਦੇ ਨਾਲ ? ਦੇ ਅਫਸਰ ਨੇ ਈ ਆਪਣੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ....... ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ....... ।÷

ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਸੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਈ ਕੱਟ ਕੇ ਆਖਿਆ ,÷ਵੇਖ ਲਓ ਬੀਜੀ....... ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ਼ ਕੇ ਜਮ ?ਹਾਂ ਨੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਕੋਈ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਵੇਖਿਆ ਹੋਊ .....!÷

÷ ਹੋਰ ਕੀ..... ਨਾ ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੁਗਲੀ ਸੁਣੀ ਆ.... ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ...... ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖ਼ ਦੇਖ਼ ਕੇ ਝੂਰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਰੂੰ ਮਰੂੰ ਕਰਦੇ ਸੀ..... ਹਰ ਵੇਲੇ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ÷ ਓਹਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ÷ ਆਖ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦੇ ਈ ਸੁਣਿਆ..... ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਤਾਈ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ÷ਸਭ ਕੁਝ÷ ਦੇ ਕੇ ਰੱਬ ਨੇ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰ ਦਿੱਤੀਆਂ.....ਤੇ ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਈ ਦੇ ਸਬਰ ਸਿਦਕ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਨੇ..... !

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹੀ ਤਾਈ ਦੀ ਬਹੁਤ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਹੋਰ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲੱਗੀ ਤੇ ਤਾਈ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੇ ਲੜ ਨਾਲ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈਆਂ

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਅਤੇ 'ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਾ' ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲਹਿਲਹਾਉਂਦੇ ਹਰੇ ਹਰੇ ਖੇਤ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਛੈਲ ਛਬੀਲੇ ਗੱਭਰੂ, ਬਾਂਕੀਆਂ ਨਾਰਾਂ, ਮਿਹਨਤੀ ਕਿਸਾਨ, ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਣ, ਸਾਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਹਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨਾ ਬਦਲਾਅ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਸਾਡੇ ਵਡੇਰੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆ ਕੇ ਵੇਖਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਔਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ,ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਖੁਰਾਕ ਲੱਭੇਗੀ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਤੇ ਨਾ ਮਿਲਵਰਤਨ ਤੇ ਨਾ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ? ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ? ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਘਟਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ ਪਰਵਾਸ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਰੂਹ ਕੱਢ ਕੇ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਘਟਣਾ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਆਮ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਗੁਹਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗੁਹਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਬਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਜਾਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਠਿਆਂ ਲਈ ਪਟਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲ ?ੀ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲ ?ੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੱਧ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ? ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ ਵਾਪਸ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਉੱਥੋਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਭਰਪੂਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਹਰਵਾਰ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਥੋਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਹਜੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਖੇਤਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਨੁਹਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਆਲ ? ਦੁਆਲ ? ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ÷ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲ ?÷ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਸਨ ਤੇ ਦਿਨ ਭਰ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਘੁੰਮ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸੰਦ ਜਿਵੇਂ ਬੱਠਲ ?,ਖੁਰਪੇ, ਦਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਬਾਲਟੀਆਂ ਬਗੈਰਾ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਸੂਏ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੱਚੇ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਬਜ਼ ਧਾਰੀ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਸਣਗੇ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਬਹੁਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ ।ਇਹ ਦੁਕਾਨਾਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਕਸਬੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ।ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਣੇ ਭੁੰਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੱਠੀਆਂ ਦੀ ਜਗ ?ਹਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲਜ਼ਤ ਵਾਲੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬਰਗਰ ਅਤੇ ਪੀਜ਼ਾ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਿੱਖ ਮਨ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਬਦਲਾਅ ਤੇ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਬਦਲਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਖੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਪੱਖੋਂ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੱਖੇ ਛੋਟੇ ਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ 'ਭਲਵਾਨਾਂ ਕੇ ',ਮਾੜੇ ਕੇ, ਬਾਬਿਆਂ ਕੇ,ਖੂਹੀ ਵਾਲ ? ?ਆਂ ਕੇ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ।ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਨੇਡਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ, ਬਾਹਰਲੀ ਕੋਠੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਥੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲਗਭਗ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੱਥਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲੱਸੀ ਵੀ ਟਾਵਾਂ ਟਾਵਾਂ ਘਰ ਹੀ ਰਿੜਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਚੇ ਘਰਾਂ ਵਾਲੀ ਮਹਿਕ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਅੱਜ ਉਹ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਾਲੀ ਸਾਂਝ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ।ਪੰਜਾਬੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਨਿੱਘ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਸੀ ਅੜਾਂ-ਥੁੜਾਂ,ਅਮੀਰੀ-ਗ਼ਰੀਬੀ ਦੀਆਂ ਭਾਈਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੀ ।ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਘੂਕ ਵੀ ਇਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਰੌਣਕ,ਨਾ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣਾਪਣ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਨੋ ਸ਼ੌਕਤ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡ ਜਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੇ ਹਨ ਓਥੇ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਾਸੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਛੱਡਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰਸਾ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਮੀਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੌਲ ?ੀ ਹੌਲ ?ੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ?

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਸੋਚ ਦੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਸਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ !

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗੀ ਸੋਚ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਸਵੈ-ਤਰਸ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਨਕਲੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਵਜੋਂ ਸਮਝ ਕੇ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਪਾਰਕ ਵਰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਕੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਇੱਕ ਸਫਲਤਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਹ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੁਨੀਆ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਆਲਤਾ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕੀਏ। ਪਰਉਪਕਾਰ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਦਾ ਫਲ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਉਮੀਦ ਅਸਭਿਅਕ ਅਤੇ ਰੁੱਖੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸਵਾਰਥੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਮਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਆਲਤਾ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਫੈਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰਥ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਵਿਚਾਰ ਸਿਖਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੇਲਗੱਡੀ 'ਤੇ ਨਾ ਪਾਓ। ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਲੋਕ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰਥੀ, ਹੰਕਾਰੀ, ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ, ਲਾਲਚੀ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਓ। ਇਹ ਉਹ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਆਲਤਾ ਦਾ ਸੁਆਦ ਚੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਪਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਉਹ ਦਾਨੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਗ ?ਹਾ 'ਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਜੂਏ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂ। ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੇਵਕ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਪੂਰੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰਾ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕੋਈ ਕਿਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਲੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਦੋ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸੋਟੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੇਕਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਸਨੇ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ÷ਦੇਖੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਅੱਜ ਰੱਬ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਹਾਵਣਾ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਦਿਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ ?÷ ਆਪਣੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਸੱਚੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਨਮਸਤੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ÷ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਹੋ।÷ ਉਸਦੀ ਜੀਵੰਤ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਾਂਝੇਪਣ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਕੋਈ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ 'ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹੋਏ ਜੀਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਦਬੂਦਾਰ ਕੱਪੜੇ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮ ਕੇ ਉਸਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਕਿਸ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ?÷ ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ÷ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਹੋ।÷ ਰੱਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਹਿੰਗੀ ਸੋਚਣ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਵਜੂਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਦੌਲਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਦਰਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਉਂ ਕਰਾਂ ? ਆਪਣੀ ਬਹਾਲ ਤਾਕਤ, ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਅਤੇ ਮਦਦ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਉੱਥੋਂ ਹੱਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਬੋਝ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਦਦ ਪੈਸੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਮਦਦ ਵੀ ਹੈ।

ਲੇਖਕ: ਜ਼ਫ਼ਰ ਇਕਬਾਲ ਜ਼ਫ਼ਰ

ਨੂੰਹ-ਸੱਸ ਦਾ 'ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ': ਕਿਵੇਂ ਬਣੇ ਘਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ?

(ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਭਰਨ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕਲੇਸ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਚਰਚਾ)

ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਸੱਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਧੁਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਕਸਰ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ 'ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ' ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਹਨਿਆਂ, ਮਿਹਣਿਆਂ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਾਹੀਂ ਲੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਗ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ, ਘਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਰਦ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਹੈ।

ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇੱਕਤਰਫ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਆਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਨੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਸਹੀਆਂ ਪਰ ਬਗਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ: ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ

ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਨੂੰਹ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਘਰ ਦੀ 'ਚਾਬੀ' ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਉੱਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਪਾੜਾ (Generation Gap) ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਚੱਕੀ ਦੇ ਦੋ ਪੁੜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਸਦਾ 'ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪਤੀ'

ਇਸ ਸਾਰੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਔਖੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਸ ਮਰਦ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦਾ ਪਤੀ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਮਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਤਰ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੁਲ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੂਜੀ ਕੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਹਿਮੀਅਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ

ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰਾ ਸਮਾਂ ਦੇਵੇ। ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੱਦਾਂ (Boundaries) ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਵੀ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਹੀ ਅਸਲੀ ਹੱਲ

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਰਦ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਆਪਣੀ 'ਹਉਮੈ' ਤਿਆਗ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਘਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਵਰਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਲੇਖਕ: ਚਾਨਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਲਖ
ਸੰਪਰਕ: 9876888177, ਈਮੇਲ:
chanandeep@gmail.com

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਝੋਰਾ

ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਲੰਮੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੇਬੇ ਕਰਤਾਰੀ ਬੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਹੀ ਮੰਜੀ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੁੰਨੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਗਲੀ ਦੇ ਮੋੜ ਵੱਲ ਤੱਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜੀ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕੇ ਤਾਂ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਸੁਰਤ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸੀ।

ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ 'ਝੋਰਾ' ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਝੋਰਾ ਕਿਸੇ ਪੈਸੇ-ਧੇਲੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਖਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੁੱਤ-ਨੂੰਹਾਂ ਕੰਮਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚੇ ਰਹਿੰਦੇ।

÷ਬੇਬੇ, ਤੂੰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਬੈਠੀ ਐਂ ? ਅੰਦਰ ਆ ਜਾ, ਮੱਛਰ ਲੜੂਗਾ,÷ ਨੂੰਹ ਨੇ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ।

ਬੇਬੇ ਨੇ ਹਉਕਾ ਭਰਿਆ ਉਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੰਧਾਂ-ਕੌਲ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਝੋਰਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਨਾ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਯਾਦ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ? ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਦ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚੇਤੇ ਵਿੱਚ ਵਸੇਗਾ ?

ਅਚਾਨਕ, ਛੋਟਾ ਪੋਤਾ ਫਤਿਹ ਦੌੜਦਾ ਆਇਆ ਤੇ ਬੇਬੇ ਦੀ ਗੋਦੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ÷ਬੇਬੇ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਓ ਨਾ, ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ !÷ ਫਤਿਹ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਨੇ ਬੇਬੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਰੌਣਕ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਝੋਰਾ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਵਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰਸਾ ਕਦੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਬੇਬੇ ਨੇ ਮਾਲਾ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਫਤਿਹ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ। ਝੋਰਾ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।

ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ
ਪਿੰਡ ਸਾਹਨੇਵਾਲੀ (ਮਾਨਸਾ)
ਮੋਬਾਈਲ 7009898044

ਹੁਨਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਣੀ ਪਿੰਡ ਗੰਢੂਆਂ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ

ਹੁਨਰ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਸੌਂਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪੈਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਜਦ ਤਰਾਸੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਹੁਨਰ ਰੁਜਗਾਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਸੋਹਰਤ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਬੰਦਾ ਸੋਹਰਤ ਦੀ ਟੀਸੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

ਅਪਣੀ ਜੀਂਦਗੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਜੀਓ । ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਬੰਦ ਕਰੋ ਕਿ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ। ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜੀਂਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਿਉਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜੀਂਦਗੀ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰੋ। ਅਸਫਲਤਾ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਪੌੜੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਲੋਕ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਦਰਵਜੇ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੋਈ ਇਕ ਦਮ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ।

ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਐਸਾ ਹੁਨਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਸਖਸੀਅਤ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਂਦਗੀ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਕਾਮਯਾਬ ਸਖਸ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਔਗੁਣ ਹੀ ਔਗੁਣ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਣ ਹੀ ਗੁਣ ਹੋਣ ਅਤੇ ਔਗੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।ਕਦਮ ਕਦਮ ਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਖਸੀਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਤਰਾਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਹੁਨਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਫੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਜਆਿਦਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ। ਉਸ ਗੁਣ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਆਸਮਾਨ ਤੇ ਤਾਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਮਕੋ। ਔਜਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਇਸ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਚਾਕੂ, ਛੁਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਨੂੰ ਧਾਰ ਲਾਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੰਬੇ ਅਤੇ ਕਹੀ ਨੂੰ ਚੰਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਜੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਘਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਜਲਿ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜੀਂਦਗੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ।ਹਰ ਕਾਮਯਾਬ ਇਨਸਾਨ ਪਿੱਛੇ ਉਸ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸੇਸ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਤਾਦ, ਅਧਿਆਪਕ, ਗੁਰੁ ਅਦਿ ਸਭ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲੱਗਭਗ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਗਿਰਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਤਰਾਸਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਜੀਂਦਗੀ ਸੁਆਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬੀ ਸਮੇਂ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਉਸਤਾਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੁ ਬਿਨ ਗਿਆਨ ਨਾ ਹੋਏ। ਕੋਈ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਹਾਡੀ ਮੰਜਲਿ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਸੋਹਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਾਸ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਸਾਡੀ ਮੰਜਲਿ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਤਲਾਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭਟਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।ਦਿਲ ਦਾ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸਗਿਰਦ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਸਦਗੁਣ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮਤਲਬੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸ ਵਿਚ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਜਿਹੇ ਔਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਉਸ ਵਿਚ ਈਰਖਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਸਗਿਰਦ ਵਿਚ ਗੁਣ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸਵਾਸ ਭਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਤਰਾਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਗਿਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਮਯਾਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਂਦਗੀ ਵਿਚ ਜੇ ਕਾਬਲ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾ ਆਏ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੇ ਵੀ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਤਾਦ ਆਪਣੇ ਸਗਿਰਦ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਸਗਿਰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਾਸ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਗਿਰਦ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਰਾਜ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਅਗੁਵਾਈ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਤੀਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਆਪਣੇ ਨਿਸਾਨੇ ਨੂੰ ਫੁੰਡਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਤਰਾਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਮੇਸਾਂ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਰੱਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਗੁਣ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਮਰਤਾ ਧਾਰਨ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਠਿਨ ਪ੍ਰਿਖਿਆ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਦੂਜੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਗੁਣ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਵਿਚ ਅੱਵਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜਆਿਦਾ ਖੁਸੀ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਮਿਹਨਤ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਬਣ ਜਾਵੋ ਜਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ, ਆਦਤ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸੁੰਦਰ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਚੰਗਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਅਮੀਰ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰੇ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਨਿਮਰਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਰਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਚ ਉਸਾਰੂ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਹੱਪਣ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੁੱਧੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਨੇਕ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰ ਜੀਂਦਗੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸਤਰੀ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਰੱਬ ਦਾ ਦੂਤ ਹੈ। ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਅਮੀਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਇਕ ਸੋਚ ਸੀ, ਇਕ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਫਰਕ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਦਰ ਟਰੇਸਾ ਕੋਲ ਪੂੰਜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਕਾ-ਸਬੰਧੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਮਮਤਾ ਸੀ, ਦਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਰ ਗੁਜਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ। ਆਪਣੇ ਇਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਥਾਂ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਜੀਂਦਗੀ ਦੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹੀ ਮਾਲਕ ਹਾਂ, ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਸਾਹ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜੀਂਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ-ਚਿੱਤ ਬਣਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਦੋਸਤ ਬਣਾਓ ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੇ। ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਰਿਸਤੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਪਰ ਜੀਂਦਗੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚੇ। ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਸੈਲੀ ਨੂੰ ਆਦਰਸ ਬਣਾਓ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੇ। ਤੁਸੀਂ ਹਜਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੋ। ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਜੀਂਦਗੀ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਾਬਲੀਅਤ ਹੈ, ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਹੈ, ਜੀਂਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਚੰਗੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਿਮਾਗ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਅਧੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੂਣ ਸਵਾਏ

(ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਟੁੱਟਣ ਤੋ ਜਾਂ ਸਕਦਾ ਬਚਾਇਆ)

ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਪ੍ਰੇਮੀ-ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ, ਟੈਡੀ ਡੇ, ਰੋਜ ਡੇ,ਪ੍ਰਪੋਜ ਡੇ,ਮਜਦੂਰ, ਚਾਕਲੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਵੀ ਰਿਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਚੀਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦਿਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਦਿਨ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਅੰਤਰਰਾਸਟਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿਵਸ ਸਾਲਾਨਾ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਵਵਿਆਪੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਲਗਾਵ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸਟਰ ਨੇ 1993 ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਸੌਂਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸਤਿ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਵ ਭਰ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਰਿਹਾਇਸੀ ਜਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਤਸਾਹਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸਦੇ ਬਾਅਦ, 1994 ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸਟਰ ਨੇ ਹਰ ਸਾਲ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸਟਰੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਦਿਵਸ ਦੀ ਘੋਸਣਾ ਕੀਤੀ। ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਸਵ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜੀਂਦਗੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮਿਲ-ਜੁਲ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਇਕੋ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਰਿਸਤੇ ਪਨਪਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਰਿਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇਕ -ਦੂਸਰੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ। ਸਾਂਝਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਰਿਸਤਿਆਂ ਦੀ ਮਹਿਕਦੀ ਫੁੱਲਵਾੜੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕ -ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਦਾ ਸੀ।ਘਰ ਦਾ ਬਜੁਰਗ ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅੰਦਰ ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਵਫਾ ਵਿਸਵਾਸ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖੁਸੀਆਂ ਲੱਭਦੇ ਲੱਭਦੇ ਅਸੀਂ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਲਏ ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋ ਪਿਆਰ ਤੇ ਵਿਸਵਾਸ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ।ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਹੁਤ ਸਾਂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਹੋਣੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।ਅਗਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਭਲੇ ਲਈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿ ਵੀ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆਂ ਜਾਵੇ ਨਾਂ ਕਿ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾ ਮਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।ਅੱਜ ਕੱਲ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਇਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕਮੀਂ ਆ ਗਈ ਹੈ । ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਦੀ ਕਮੀਂ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਕੱਲ ਲੋਕ ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਛੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗਿਰ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਲੜਕਾ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਸੱਸ ਸਹੁਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਕ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜੀਂਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜੀਂਦਗੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ । ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ,ਚਾਚਾ - ਚਾਚੀ,ਤਾਇਆ- ਤਾਈਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਜਿਹੜੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੋਨੋਂ ਨੋਕਰੀਪੇਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਾ- ਬਾਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਬਹੁਤ ਜਆਿਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਪਤੀ -ਪਤਨੀ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਨੋਕਰੀ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਦੇਖਭਾਲ ਨੋਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਸਤਾ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਜਆਿਦਾਤਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਦੀ ਕਮੀਂ ਹੈ।ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਉਹ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰਮੱਥੇ ਮੰਨਦੀ , ਪਤੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਪਤੀ ਵੱਲੋ ਵੀ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਬੂਲਿਆ ਜਾਦਾਂ।ਕਈ ਵਾਰ ਪਤੀ ਵੱਲੋ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾਂ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਦੀ ਕਮੀਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਨਿੱਕੀ ਤੋਂ ਨਿੱਕੀ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਾਤ ਦਾ ਬਤੰਗੜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਦਾਂ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟਣ ਤੱਕ ਦੀ ਨੋਬਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਕੜ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸੀਲਤਾ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸੀ ਖੁਸੀ ਹਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਜੀਂਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਕਾਊਟ ਮਾਸਟਰ ਸੰਦੀਪ ਕੰਬੋਜ
ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡੀ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ
ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ- 98594-00002

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

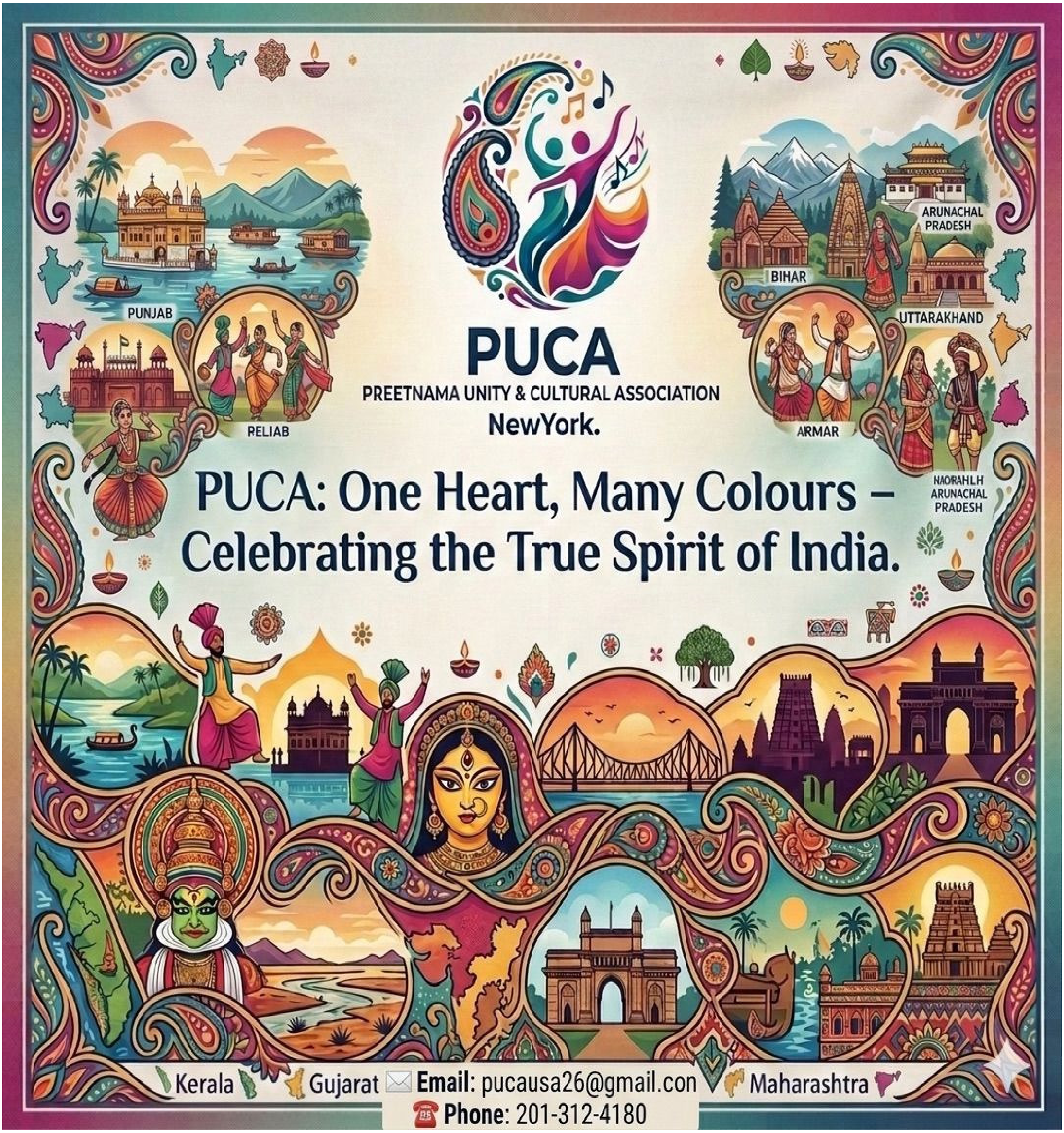

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 01 MAY TO 07 MAY, 2026

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 01 MAY TO 07 MAY, 2026

(ਮਹਾਨ ਫ਼ਨਕਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ)

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ ਸੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲਾ

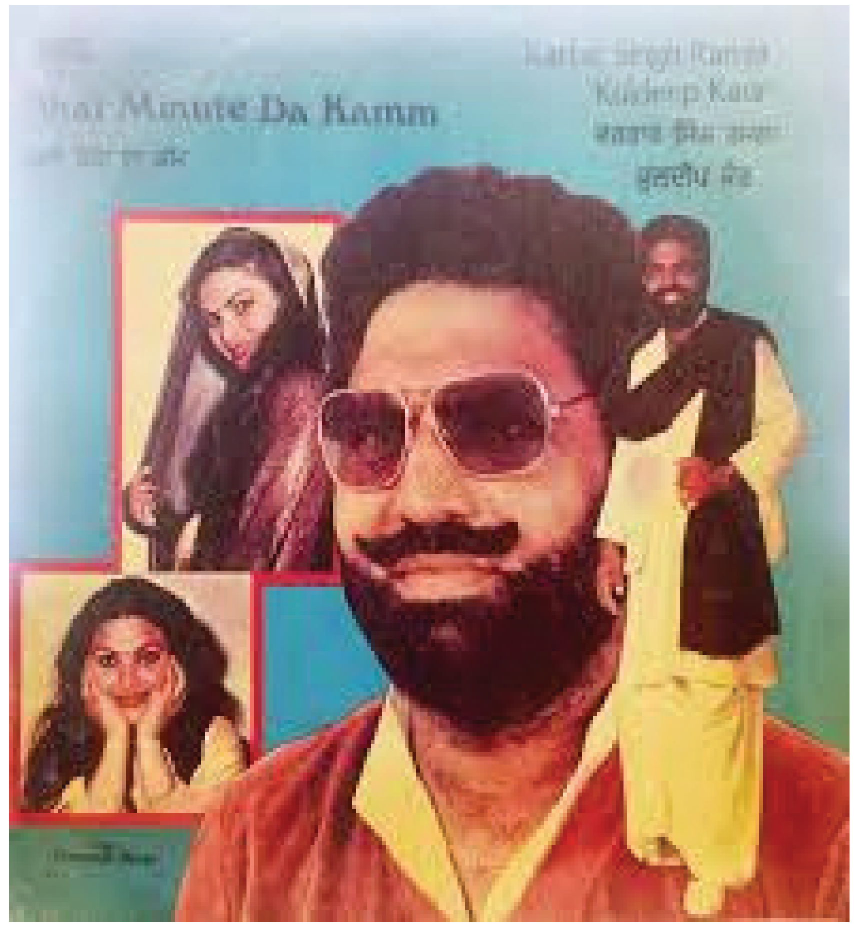

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਮਹਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫ਼ਨਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਨਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਧਰੂ ਤਾਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਮਕ ਰਹੇ ਹਨ , ਦੋਗਾਣਾ ਗਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੈੜਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਵਰਗੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲਾ (ਕਰੀਬ 80 ਸਾਲ) ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਚੰਗੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਰਾਖੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ’ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ।ਜੇਕਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲੇ ਦੇ ਸਫਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬੜਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਸ.ਫਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ , ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ , ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਲਾਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਰਮਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸ.ਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ । ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਬਖਸ਼ਿਆ । ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ.ਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੀਤ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਗਾਇਕੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ’ਤੇ ਬਿਖੇਰਿਆ ਉਹ ਗੱਲ ਵੱਡੀ ਹੈ ।ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਮਕਬੂਲ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਂਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ’ਭੰਨ ਕੇ ਟਰੱਕ ਬਹਿ ਗਿਆ ਅੱਖਾਂ ਤੱਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਰਾ’ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਰਮਲੇ ਨੇ ’ਨੀ ਤੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਡੁੱਬ ਜਾਣੀਏ’ , ਕੰਧ ਤੋਂ ਸਿੱਟਾਂ ਗੰਡਾਸਾ ਬੋਚੀ ਵੇ ਮਿੱਤਰਾ , ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ , ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ , ਗਾਨੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਨੂੰ , ਵੈਲੀ ਪੁੱਤ , ਕੁੜੀਆਂ ਪੱਟਣ ਦਾ ਮਾਰਾ , ਵੇ ਦਿਓਰਾ ਵੱਡਿਆ ਸ਼ੁਕੀਨਾ , ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ , ਇਹ ਜੋਬਨ ਵੇਖਿਆ ਮੁੱਕਦਾ ਨੀਂ , ਰੇਸ਼ਮੀ ਰੁਮਾਲ , ਤੁੱਕੇ ਝਾੜ-ਝਾੜ ਬੱਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਕਰਾਂਗੇ , ਰੱਬ ਨੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਾ , ਅਮਲੀ ਦੇ ਭਾਅ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਮਰ ਗਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਸੈਕੜੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਪੁੱਜਦਾ ਕੀਤਾ , ਤਕਰੀਬਨ ਉਸ ਨੇ ਬੀਬਾ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਪ੍ਰਮੰਨੀਆਂ ਸਹਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗਾ ਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ , ਦੁਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਧਾਂਕ ਸੀ ਰਮਲੇ ਦੀ ।ਉਸ ਦੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਲੰਬੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤਕਾਰ ਸਵਰਗੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਜੱਬੋ ਮਾਜਰੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਈ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਪੀਡੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭੱਟੀ ਮਾੜੀ ਵਾਲਾ , ਮਾਨ ਮਰਾੜਾ ਵਾਲਾ ’ ਸਵਰਗੀ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸੰਗੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਰਮਲੇ ਨੂੰ ਗੀਤ ਦੇ ਕੇ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਖੱਟਿਆ ।ਕਹਿੰਦੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਅੰਦਰ ਅਖਾੜਾ ਲਾਇਆ ਅਖਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਡੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਉਸ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਅਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਅੰਦਰ ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਡੀ ਦਿਲਦਾਰੀ ਦੀ ਹੈ ਇਹੋ ਜੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨ ਬਹੁਤ ਨੇ ਰਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੁੜਨ ਦਿੱਤਾ ।ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਗਾਇਆ ਹੈ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ , ਦੀਦਾਰ ਸੰਧੂ ਸਮੇਤ ਚੋਟੀ ਦੇ ਫਨਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਅ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲੇ ਦਾ ।ਬਹੁਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਅਜ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕਰਤਾਰ ਰਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀ ।ਅਨੇਕਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਿੰਨੇ ਸਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲੇ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਨਾ ਰਮਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੱਡਿਆ ।ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਆਈ ਪੱਤਝੜ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਰਮਲੇ ’ਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਇਆ ਪਰ ਰਮਲਾ ਡੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੱਟਦਾ ਰਿਹਾ ।ਉਸ ਦੇ ਅੱਜ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯਾਦ ਦੇ ਹੰਝੂ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਰਹੇ , ਡਾਢਾ ਪਿਆਰ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ , ਕਿੱਥੋਂ ਭਾਲਾਗੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ।ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਿਛੋੜੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ।ਮੇਰਾ ਕਲਮਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਤਾਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਮਲੇ ਨੂੰ ਰੂਹ ਨਾਲ ਰੱਜ ਕੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬੱਲ ਬਖਸ਼ੇ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਉਸ ਦੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਆਖਰ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਜਾਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੱਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲ ਸਕਦਾ ਆਓ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਉਸਤਾਦ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਦਾ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਉਹ ਰੰਗਲਾ ਸੱਜਣ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਾਣੇ ਇਹੀ ਸਾਡੀ ਕਾਮਨਾ ਹੈ ।

ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
5592850841

ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ ’ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਭੇਟ

100 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਦੁਰਲਭ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੌਜੂਦ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਹਰ ਸਾਲ 23 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੁਸਤਕ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਟਾਊਨ ਹਾਲ ਸਥਿਤ ਪੰਡਿਤ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰ. ਪੱਟੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਦੋਸਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡਾ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਡੀ ਸੋਚ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਲੇਖਕਾਂ, ਖੋਜੀਆਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਮੰਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ 1920 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਰਲਭ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਥੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੁੱਲ 25 ਅਖ਼ਬਾਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ।ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਠਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਇੱਥੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਵਲ 120/- ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰ. ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਨੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆ ਕਿਹਾ, ‘ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬਧੰਕਾਂ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤ ਨਾਵਲ, ਸ਼ਾਇਰੀ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅੱਜ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਪਾਠਕ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਣ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instragram
LinkedIn
Tiktok

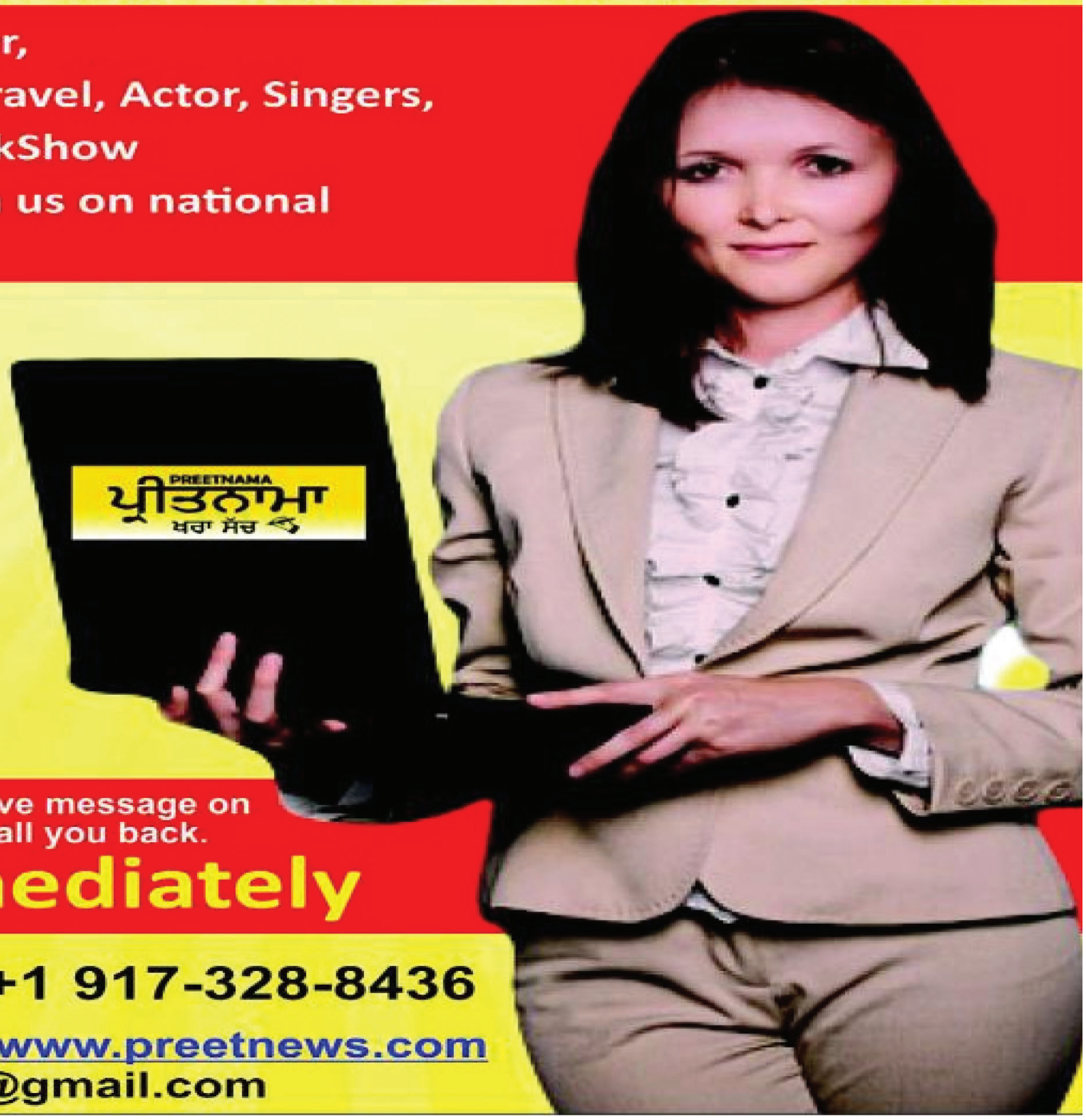

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180,+1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com
Email- preetnamausa@gmail.com

ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ

ਆਮ ਲੋਕ ਫਿਲਮੀ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਤੋਂ ਜਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼, ਤਰਾਸ਼ੇ ਹੋਏ ਨੱਕ, ਯੂਨਾਨੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਰਗੇਮਜ਼ਬੂਤ ਜਬਾੜੇ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵਰਗੀ ਸਾਫ ਸ਼ਫਾਕ ਚਮੜੀ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਵਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਅਸਲੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਫਰਜ਼ੀ ? ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਸ਼ ਮੇਰਾ ਨੱਕ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਮੇਰੀ ਫਿਗਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੜਕ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਚਮੜੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਾਫ ਸ਼ਫਾਕ ਹੁੰਦੀ।ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਿਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ ਹੋਈ ਦਾਤ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਥਿਏਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲੀਵੁੱਡ - ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਐਨੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਨੱਕ ਦੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਬਰੈਸਟ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕੋਈਜਬਾੜੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲੂਟਾਥੀਉਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਲਗਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਝੁਰੜੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਫੇਸ ਲਿਫਟ ਸਰਜਰੀ ਅਤੇ ਬੋਟੋਕਸ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਉਣਾ,ਗੰਜਾਪਣ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਅਰ ਟਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਤੇਚਰਬੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਲਾਈਪੋਸਕਸ਼ਨ ਆਦਿ ਕਰਵਾਉਣਾ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਸਰਜਰੀ ਬਰੀਜ਼ੀਲੀਅਨ ਬੱਟ ਲਿਫਟ ਸਰਜਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਪਸ ਵੱਡੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਸਰਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮਰਨ ਦੀ ਦਰ 3000 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਵਰੂਪ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਫਿਲਮੀ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਪਾਗਲਪਨ ਆਮ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2024 ਵਿੱਚ ਕੋਇੰਬਟੂਰ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਦਿਆਪੀਠਮਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ 77% ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿੰਨੀ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਬਸੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਅੱਜ ਅਰਬਾਂ ਖਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ ਨਕਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਰੋਕ ਦੇਣਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਘਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ 90% ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਹੀਰੋ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਜਿਆਦਾ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਲੱਗਣ ਲਈ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੱਖਣ ਦੇ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਕਮਲ ਹਸਨ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸ਼ਰੁਤੀ ਹਸਨ, ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚੋਪੜਾ, ਸ਼ ?ਰੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਪੂਰ, ਰਾਖੀ ਸਾਵੰਤਅਤੇ ਸ਼ਿਲਪਾ ਸ਼ੈੱਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਿਤਾਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਰਾਖੀ ਸਾਵੰਤ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਚੀਜਾਂ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ, ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਕਈ ਸਿਤਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਫੋਟੋ ਵੇਖ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਨਾਮ ਵੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ 40 - 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਰੀਬ 3100 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਨ 600 ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ਰਤ ਨਾਮਕ ਭਾਰਤੀ ਵੈਦ ਨੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਲਾਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਸੀ।ਉਸ ਨੇ ਨੱਕ, ਅੱਖ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਠੀਕ ਕਰਨ, ਇਲਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਤੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਸ਼ਰਤ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੂਸਰੇ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਆਈ ਸੀ। ਜੰਗ ਕਾਰਨਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਕੱਟੇ ਵੱਢੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।ਇਸ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਸਰਜਨ ਹਾਰੋਲਡ ਗਿਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਿਰ ਬੱਝਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਤੋਂ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤੇ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਹਰਮਨਪਿਆਰੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪਰ ਫਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਸਰਜਰੀ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਲੱਗਣ ਲਈਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਲੀਨਿਕ ਖੁੰਬਾਂ ਵਾਂਗ ਉੱਗਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ 1980 ਤੱਕ ਇਹ ਅਰਬਾਂ ਖਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤੇ ਹਰੇਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹਨ।ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮੋਟੇ ਬੁੱਲ ਹੋਣ ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੋਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਚੀਨੀ ਨਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੀਆਂ ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਰਮਾ ਦੇ ਇੱਕ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਰਦਨਾਂ ਧਾਂਤ ਦੇ ਛੱਲੇ ਪਾ ਕੇ ਬਤਖ ਵਾਂਗ ਲੰਬੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੋਰੇ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1990ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੀਰੋ ਫਿੱਗਰ (ਪੈਨਸਿਲ ਵਰਗੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ) ਨੂੰ ਖੁਬਸੂਰਤ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ।

ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਐਨੀ ਨਾਰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਹਊਆ ਹੈ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੀਰੋ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਗਾਸਿਪ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ (ਕੁਝ ਕੁ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਰਵਸ਼ੀ ਰੌਤੇਲਾ, ਆਇਸ਼ਾ ਟਕੀਆ ਤੇ ਮੌਨੀ ਰਾਏ ਆਦਿ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨੱਕ, ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਂਠਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਐਕਟਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਜਰੀਆਂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਟਾਈਗਰ ਸ਼ਰਾਫ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉ ਹਨ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਮਿਰ ਖਾਨ, ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਟਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਝੁਰੜੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨਬੋਟੋਕਸ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਹੈ। ਬੋਟੋਕਸ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਊਰੋਟਾਕਸਿਨ ਜ਼ਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਟਾਈਟ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਛੋਟੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਕਾਰਨ ਹਾਨੀ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾੜਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਲਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਾਕੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਹੀ ਢਲਕ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਕੱਲਾ ਝੁਰੜੀ ਰਹਿਤ ਚਿਹਰਾ ਬੁਢਾਪੇ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਤਰਨਾਕ ਸਰਜਰੀ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਕਬੂਲ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਚਮੜੀ ਗੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਕਿੱਨ ਲਾਈਟਨਿੰਗ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਜੋ ਗਿਲੂਟਾਥਾਈਉਨ ਨਾਮਕ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾ ਕੇ ਕੀਤੀਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕਾਜੋਲ, ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚੋਪੜਾ, ਸ਼ਿਲਪਾ ਸ਼ੈੱਟੀ, ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਨ, ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ, ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਰੇਖਾ ਆਦਿ। ਫਿਲਮੀ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਫੀ ਡਾਰਕ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਗੋਰਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ। ਕਾਜੋਲ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਜਿਆਦਾਤਰ ਛਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਗਿਲੂਟਾਥਾਈਉਨ ਟੀਕਾ ਐਨਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਟਾ ਲੱਗਾ ਗਾਣੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਡਾਂਸਰ ਸ਼ੈਫਾਲੀ ਜ਼ਰੀਵਾਲਾ ਦੀ ਮੌਤ (27 ਜੂਨ 2025) ਇਸੇ ਟੀਕੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਐਲਰਜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਕਿਆ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਚਮਕ ਦਮਕ, ਪੈਸਾ, ਸਟੇਟਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਕਾਰਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਏ.ਆਈ.ਜੀ. (ਰਿਟਾ)
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਧਰਾਤਲ ਉਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਆਪਾਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਿੱਛਲੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਲ ਨਿਗ ?ਹਾ ਮਾਰੀਏ ਤੇ ਯਾਦ ਕਰੀਏ, ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਬੋਹੜ ,ਪਿੱਪਲ ,ਨਿੰਮਾਂ ,ਕਿੱਕਰ ,ਟਾਹਲੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਥੱਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤਾਸ ਖੇਡਣੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕੋਲ ਖੇਡਣਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਏਸ ਦਰਖਤ ਉਤੇ ਜਾਣਾ ,ਦੂਸਰੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੁੱਖ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ, ਬਾਂਦਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਟਪੂਸੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਫਿਰਨਾ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਲਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਨਹਿਰ ਦਾ ਖਾਲਾ ਲੰਘਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਡੰਗਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਹੀ ਚਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਡੁਲੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬੈਠ ਜਾਣਾ, ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਬਾਹਰ ਰੁੱਖਾਂ ਥੱਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਚਾਦਰਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ,ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਕੱਢਣੀਆਂ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬੈਠਕੇ ਘਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸੁਖ ਫਰੋਲਣੇ, ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਗ ਦੇਣਾ, ਕਿ ਬਸੰਤ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੁੱਟ ਪੈਣ, ਜੋ ਬਾਲਣਲਾਹੁਣਾ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਈਆਂ ਕਈਆਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕਠਿਆਂ ਹੀ ਤੰਦੂਰ ਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਉਣੀਆਂ, ਇੱਕ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਦੂਸਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਅੱਜਕਲ ਵਾਂਗੂੰ, ਇੱਕ ਦੱਮ ਨਵੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਏਨਾ ਬਦਲਾਵ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਪਾ ਲਈ, ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜੇ ਰੁੱਖ ਪਿਛਲੇ ਸੇਕੜਿਆ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਵੇਖੋ ਵਖਾਈ ਵੱਢਦੇ ਗਏ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਵੇਂਗਾ, ਜਿਹੜੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਪੀੜ੍ਹਾ ਹੰਢਾਅ ਰਹੇ ਹਾਂ ,ਸ਼ਾਇਦ ਰੁੱਖ ਹਰੇ ਭਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਫਿਰ ਇਹ ਕੁੱਝ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਨਾ ਹੁਣ ਰੁੱਖ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਰਹੇ ਤੇ ਨਾ ਖੇਤਾਂ ਦੀ, ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਗੱਲ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਦੁਆਲੇ ਦਰੱਖਤ ਲਗਵਾਏ ਤੇ ਖੂਹ ਪੁਟਵਾਏ, ਖੂਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਸਾਰੇ ਹੀ ਰੁੱਖ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਛੱਪੜਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪੱਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ,ਸਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਵੀ ਨੰਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਗੱਲ ਕੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਨਿਗ ?ਹਾ ਮਾਰੀਏ ਉੱਧਰ ਹੀ ਕੋਈ ਰੁੱਖ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸ਼ ?ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ 550ਸਾਲਾਂ ਸ਼ਤਾਬਤੀ ਮਨਾਈ ਹੈ, ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਰੁੱਖ ਲਾਏ ਗਏ, ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕੁਝ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਆਕਸੀਜਨ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਸੀ, ਦਮੇ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਹੋਣੀਆਂ ਸੀ, ਬੇਸ਼ਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਉਂਦੇ ਪਏ ਨੇ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੀ ਉਸ ਵਕਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਕਣਕ ਦੇ ਵੱਢ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਰੁੱਖ ਬਚਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸੜ ਕੇ ਸਵਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਸਭ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਅਨਭੋਲ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਇਸ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਕੀੜੇ ਮਕੌੜੇ ਜੀਵ ਜੰਤ ਸਭ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਉ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਇਹਨਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਰਿਆਂ ਤੇ ਅੱਗ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਈਏ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਈਏ ,ਰੁੱਖ ਹਰੇ ਭਰੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਜਿੰਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ,

ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ ਮਮਦੋਟ
7589155501

ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ : ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਮੁੜ ਆਈਆਂ

ਸਿੰਮੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਅਮ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਪੇਪਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ, ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਦਾਦਕੇ (ਪਟਿਆਲੇ) ਚਲੀ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਿੰਮੀ ਦਾ ਜਨਮ ਵੀ ਪਟਿਆਲੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਵੀ ਪਟਿਆਲੇ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਨ - ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਮਾਲਜ਼, ਸੋਹਣੇ ਸੋਹਣੇ ਏਸੀ ਸਕੂਲ, ਸੋਹਣੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਵਰਦੀਆਂ ਪਹਿਨੀ ਬੱਚੇ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਵੈਨਾਂ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਪਾਰਕ, ਚੰਗੀਆਂ ਸੜਕਾਂ...। ਮੰਮੀ ਅਕਸਰ ਉਹਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ, ÷ਬੇਟਾ, ਨੌਕਰੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿੱਥੇ ਮਿਲੇ ਉੱਥੇ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ...ਨਾਲੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਂ, ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਪਿੱਛੋਂ ਪਟਿਆਲੇ ਚਲੇ ਚੱਲਾਂਗੇ...।÷

ਸਿੰਮੀ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਠੀਕ ਨਾ ਲੱਗਦੀ ਤੇ ਉਹ ਅੱਗੋਂ ਕਹਿੰਦੀ, ÷ਅਮਨ ਦੇ ਪਾਪਾ ਬਠਿੰਡਾ ਕਿਵੇਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਫ਼ੇਰ..., ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਭਾਵੇਂ ਨੌਕਰੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬਠਿੰਡੇ ਹੀ ਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੇ... ਚਲੋ, ਜੇ ਆਪਾਂ ਪਟਿਆਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਬਠਿੰਡੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈਏ...।÷

ਸਿੰਮੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਬੇਟੀ ਸੀ। ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਸਿੰਮੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ। ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਆਉਣਾ, ਫਿਰ ਬੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲੋਂ ਮੁੜਨ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਘਰੇ ਕੌਣ ਸੰਭਾਲੇਗਾ, ਘਰੇ ਕੀਹਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ...ਆਦਿ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਿੰਮੀ ਦੇ ਸੌਣ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਸਰ ਚਰਚਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ। ਪਰ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਸਿਰੇ ਨਾ ਲੱਗੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਰੱਖਣੀ ਪਈ।

ਐਤਕੀ ਅਪਰੈਲ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਮੀ ਦੀ ਮਾਸੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਿੰਮੀ ਇਕਦਮ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹਦਾ ਪਟਿਆਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੈਂਸਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸੀ, ਸਿੰਮੀ ਨੂੰ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ, ÷ਬੇਟੇ, ਐਤਕੀ ਤੂੰ ਤੇ ਜੋਤੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਵੇਖ ਕੇ ਆਇਓ...ਏਥੇ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਲੋਕੀਂ ਮੇਲਾ ਵੇਖਣ ਆਉਂਦੇ ਨੇ...ਓਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਝੂਲੇ, ਚੰਡੋਲਾਂ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਲੇਬੀਆਂ ਪਕੌੜੇ ਖਾ ਲਿਓ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣਾਂ...÷ ਪਾਪਾ ਨੇ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਿੰਮੀ ਨੇ 'ਊਂ.. ਆਂ..' ਕਰਦਿਆਂ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ, ÷ਮੈਂ ਵੀ ਐਤਕੀ ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਓਵਰ ਕੋਟ ਲੈ ਕੇ ਆਊਂ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਕੂਲ ਪਾ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਵੀ ਏਸ ਸਾਲ ਉਹਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਹੈ...ਨਾਲੇ ਫ਼ੈਬ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਕਾਟਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਡਰੈੱਸਿਜ਼...।÷ ਜੋਤੀ, ਸਿੰਮੀ ਦੀ ਹਮਉਮਰ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਉਹਨੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੋਤੀ ਨਾਲ ਕੈਰਮ, ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਹੀ ਖੇਡ ਲਵੇਗੀ...।

ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ 4-5 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋਤੀ, ਉਹਦੀ ਮੰਮੀ ਤੇ ਭਰਾ ਵਿੱਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਆ ਗਏ। ਸਿੰਮੀ ਦੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਜ਼ਾਰੋਂ ਸਮੋਸੇ, ਮਿਠਾਈ, ਨਮਕੀਨ, ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਤੇ ਆਈਸ ਕਰੀਮ ਵਗੈਰਾ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ ਤੇ ਆਈਸ ਕਰੀਮ ਹੀ ਲਈ। ਜੋਤੀ ਤੇ ਵਿੱਕੀ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਕਾਹਲੇ ਪੈ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੇਲਾ ਵਿਖਾ ਕੇ ਲਿਆਓ...। ਸਿੰਮੀ ਲਈ ਇਹ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਭੀੜ 'ਚ ਜਾਣੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਚਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ÷ਕਿੰਨੇ ਗੰਦੇ ਲੋਕ ਨੇ ਐਵੇਂ ਭੀੜ ਕਰ ਰੱਖੀ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਗੰਦ-ਮੰਦ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਾ ਰਹੇ ਨੇ...÷ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਜੋਤੀ ਤੇ ਵਿੱਕੀ ਮੇਲੇ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨੇ ਸਿੰਮੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਸਿੰਮੀ ਅਣਮੰਨੇ ਜਿਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਪੈਦਲ ਹੀ ਮੇਲੇ ਲਈ ਚੱਲ ਪਏ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸੀ। ਜੋਤੀ ਤੇ ਵਿੱਕੀ ਨੇ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਝੂਲੇ, ਚੰਡੋਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੋਵੇਂ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਝੂਟੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਸਨ। ਸਿੰਮੀ ਦੇ ਪਾਪਾ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਲਈ ਤਿੰਨ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ। ਸਿੰਮੀ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹਿ ਗਈ। ਸਿੰਮੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੰਡੋਲ ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਬੜਾ ਮਜ਼ਾ ਆਇਆ। ਝੂਲੇ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ। ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਪਕੌੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਪਕੌੜੇ ਖਾਣ ਲੱਗੇ। ਜੋਤੀ ਤੇ ਵਿੱਕੀ ਨਾਲ ਹੁਣ ਸਿੰਮੀ ਵੀ ਮੇਲੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਸੰਤਾਨ ਸੀ ਤੇ ਉਹਦੀ ਏਥੇ ਕੋਈ ਗੂੜ੍ਹੀ ਸਹੇਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੁਣ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਾਪਾ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਓਥੇ ਭੀੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਕਿਤੇ ਗੁਆਚ ਨਾ ਜਾਇਓ। ਪਾਪਾ ਨੇ ਚੱਲਦੇ ਚੱਲਦੇ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਿਆ, ÷ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜੰਗਾਂ ਯੁੱਧਾਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਦਮ ਲਿਆ, ਇਸੇਲਈ ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਠਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਏਥੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾ ਲੱਖ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਤਾ; ਇਹ ਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਚੌਥਾ ਤਖ਼ਤ ਹੈ; ਏਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਡੱਲੇ ਦੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ-ਧੀਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਏ; ਦਿੱਲੀਓਂ ਆਈਆਂ ਮਾਤਾਵਾਂ (ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ) ਨੂੰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਨੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਗੋਚਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਦੀ ਪੁੱਤਰ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ; ਇੱਥੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ 70 ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ ਬੁਰਜ ਅਤੇ ਭੋਰਾ ਸਾਹਿਬ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹ ਭਗਤੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਏਸੇ ਭੋਰੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰ ਉਤਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜੋ ਚਾਰੇ ਤਖ਼ਤਾਂ ਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ; ਏਸੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪੱਕੀ ਧਾਰੀ ਸੀ; ਲਿਖਣਸਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਕਰਵਾਈ; ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਪੈਂਤੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ 'ਚੋਂ ਪਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ...÷ ਪਾਪਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਤੇ ਵਿੱਕੀ ਸਮੇਤ ਸਿੰਮੀ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚੋਂ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੰਮੀ ਦੇ ਪਾਪਾ ਰਾਹ ਚੱਲਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਜੋੜ-ਜੋੜ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਬੜੇ ਗਹੁ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ :

ਆਈ ਹੈ ਵਿਸਾਖੀ ਤਲਵੰਡੀ ਚੱਲੀਏ
ਦੋਸਤਾਂ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਨੇਹੇ ਘੱਲੀਏ।
ਹੁਣ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿੰਮੀ ਕੋਲ ਜਾਵਾਂਗੇ
'ਨਵ-ਦੀਪ' ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮਨਾਵਾਂਗੇ।
ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਨਾਈਏ ਜੀ
ਹਰ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਈਏ ਜੀ।

ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਢਲੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆ ਗਏ। ਜੋਤੀ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਿੰਮੀ ਵੱਲੋਂ ਵੇਖਿਆ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਇਹ ਮੇਲਾ ਬਹੁਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਉਹਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਾਏ ਹੋਣ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ!

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
9417692015

ਜਨਵਾਦੀ ਲੇਖਕ ਸੰਘ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਦਾ ਨਾਵਲ 'ਮੈਂ ਮੁੜ ਆਵਾਂਗੀ' ਹੋਇਆ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

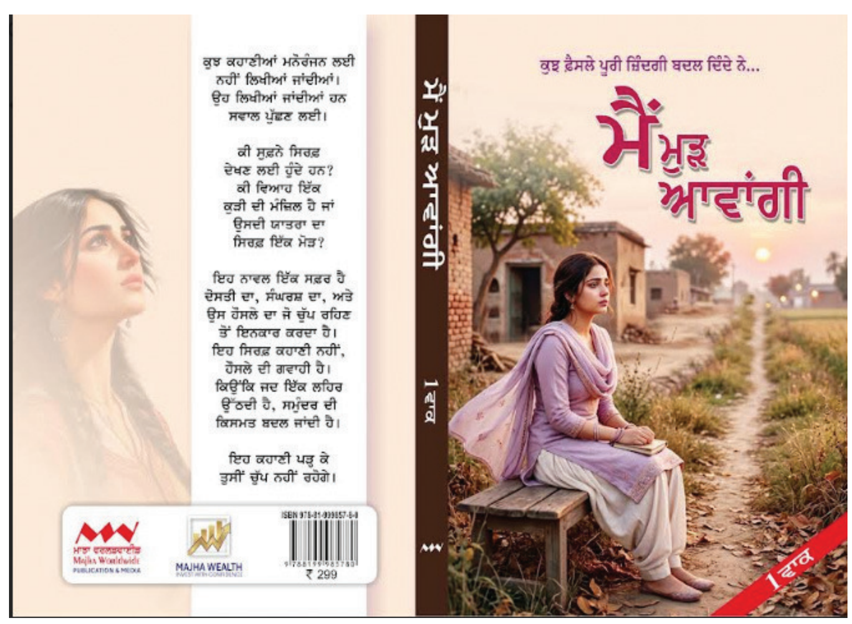

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ - ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਨਵਾਦੀ ਲੇਖਕ ਸੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸਥਾਨਕ ਆਤਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਾਝਾ ਵਰਲਡਵਾਈਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤ ਨਾਵਲ 'ਮੈਂ ਮੁੜ ਆਵਾਂਗੀ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਦੀ ਇਹ ਤੇਰਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਵਾਰਤਕ, ਕਹਾਣੀ, ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ, ਸ਼ਾਇਰੀ ਅਤੇ ਤਬਲਾ ਵਾਦਨ (ਸੰਗੀਤ) ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਲੇਖਕ ਸੰਘ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀਪ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਆਏ ਆਦੀਬਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਰਹੂਮ ਸ਼ਾਇਰ ਦੇਵ ਦਰਦ ਅਤੇ ਕਥਾਕਾਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਬੁਲੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿੰ. ਕੁਲੰਵਤ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਗਲੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।

ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਨੇ ਨਾਵਲ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਜੋ ਵੀ ਰਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਜ਼ਰੂਰ ਉਭਾਰੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਮਹਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਹੇਲੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲ਼ੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪਰਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਪਹਿਲੀਆ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਪਾਠਕ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਗੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚੱਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮੱਖਣ ਭੈਣੀਵਾਲ ਵਲੋਂ 'ਨੀਲੀ ਛੱਤ ਵਾਲਾ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ' ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਸੰਗੀਤਕ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਜਨਾਲਾ, ਰਮਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਜਸਵੰਤ ਗਿੱਲ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਆਦਿ ਨੇ ਸਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੰਗਾ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਆਖ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੋਹਿਤ ਸਹਿਦੇਵ ਅਤੇ ਡਾ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਡਾ.ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ,ਖੋਜਕਾਰ

27 , ਮਾਰਚ 2026 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਇਆ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਕੀਮਤ, ਇੱਕ ਡਾਲਰ ਮੁਕਾਬਲੇ 84.86 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਉਂਝ ਤਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਲਈ ਨਵਾਂ ਨਿਵਾਣ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਕਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ “ਠੀਕ-ਠਾਕ”ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੁਧਰ ਕੇ 82.35 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕੁੱਲ ਰੁਝਾਨ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਰ ਕਮਜੋਰ ਹੋਣ ਵੱਲ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੇ, ਸਿਰਫ 25 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ 1805 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਭਾਰਤੀ ਬਜਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਏ। ਰਿਜਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਡੰਗ-ਟਪਾਊ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕੁਝ ਸੁਧਰੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਮਜੋਰ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ। “ਦਾ ਹਿੰਦੂ”ਅਖਬਾਰ ਦੇ 28 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਰੰਗਰਾਜਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਨੰਦ ਭਾਨੂਮੂਰਤੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਫੌਰੀ ਅਤੇ ਸਤੱਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗ, ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਭੱਜਣ ਨਾਲ਼ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਚੁੰਗੀਆਂ (ਟੈਰਿਫ) ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਬਿਹਤਰ ਕੂਟਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ਼ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ “ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਕੂਟਨੀਤੀ”ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਸਤੱਹੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਨੁਕਤਾ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮਜੋਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ-ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਅਤੇ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਉੱਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਤਕਨੀਕ ਲਈ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਜਰੂਰੀ ਜਿਣਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤੇਲ, ਗੈਸ ਆਦਿ ਵੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇਹ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੁਨਾਫਾ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇ।

ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਦਰ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਫੌਰੀ ਕਾਰਨ,

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਦਰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਦਰ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 8-10% ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਵਿੱਚ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਰੁਪਇਆ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਥਿਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਰੁਝਾਨ ਇਸਦੀ ਅਤੇ ਕੁੱਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹਾਲਤ ਵੱਲ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 25-26 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਭਾਰਤੀ ਬਜਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ਼ ਗਏ। ਇਸ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਕਰੀਬਨ 12.66 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਭਾਰਤੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ਼ ਗਏ। ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਰਿਜਰਵ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਬਜਾਰ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ਼ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਦਰ ਡਿੱਗਦੀ ਹੈ।

ਹੌਰਮੁਜ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਰੋਕਾਂ, ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਸਨਅਤ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ, ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਮੰਡੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਵਪਾਰਕ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਸੰਕਟ ਵਧਣ ਕਾਰਨ, ਭਾਰਤ ਵਰਗਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਜੋ 85% ਦਰਾਮਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਅਸਥਿਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਦਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ।

ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਇਜਰਾਈਲ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਸਥਿਰਤਾ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਲ ਦਾ ਵਪਾਰ ਜਿਆਦਾਤਰ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਸਾਰ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਰਿਜਰਵ ਮੁਦਰਾ ਵਜੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਬਜਾਰ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧਣ ਨਾਲ਼ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਦਰ ਡਿੱਗਦੀ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਥੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਸੁਆਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕਦਰ ਜੰਗ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਸੰਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁਦਰਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਤੇਲ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਪਰ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਯੁੱਧਨੀਤਕ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਲਚਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਜੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਰਜੇ ਦਾ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਕਮਜੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਸਾਰ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ਼ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਣਸਾਂ। ਦੂਜਾ, ਜੰਗ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲ਼ੇ, ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵੱਧ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾਦਾਇਕ ਅਰਥਚਾਰੇ ਯਾਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਭੱਜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਜਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਧਾ-ਸਿੱਧਾ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਕਾਰਨ, ਅਮਰੀਕੀ ਮੰਡੀ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤਾ ਤੇ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਸਰਮਾਏ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਵੱਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ। ਵਿੱਤੀ ਮੰਡੀ ਆਪਣੇ ਖਾਸੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਅਸਥਿਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫੌਰੀ ਅਤੇ ਸਸਤਾ ਮੁਨਾਫਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਾਂ ਦੇਸੀ ਹਲਚਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਸੌਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ “ਉੱਭਰਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ”ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ “ਵਿਸ਼ਵਗੁਰੂ ਵਜੋਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਲਈ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਉੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਜਿਣਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉੱਨਤ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ ਚਿੱਪ, ਜੰਗੀ ਸਾਜੋ-ਸਾਮਾਨ ਆਦਿ ਇਹ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਰਤ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉੱਨਤ ਤਕਨੀਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਭਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਤਾਕਤਾਂ (ਮਨੁੱਖੀ ਹੁਨਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ, ਸਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਆਦਿ) ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਪਛੜੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਪਛੜਿਆ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਬਦਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਵਾਫਰ ਕਦਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ ਤਕਨੀਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮ, ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇਸਦੀ ਮੁਦਰਾ ਰੁਪਇਆ ਕਮਜੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਲਚਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ?

ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਪਛੜੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਲਈ ਉੱਨਤ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਆਰਜੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜਰਵ ਬੈਂਕ ਆਪਣਾ ਡਾਲਰ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ ਖਰਚ ਕਰਕੇ, ਬਜਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁਪਿਆ ਖਰੀਦ ਕੇ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸਦੀ ਕਦਰ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਜਿਆਦਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ 728 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ, ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ 688 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਕਫੇ ਵਿੱਚ ਹੀ 30 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ ਹੋਰ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਚੁਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਖਾਸੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ, ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ ਵੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਲਚਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਕਮਜੋਰ ਹਾਲਤ ਕਾਰਨ ਚੱਲਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਲਈ ਉੱਨਤ ਤਕਨੀਕੀ ਜਿਣਸਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੇਹੱਦ ਜਰੂਰੀ ਜਿਣਸਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾਉਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਲੱਗੇਗਾ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਹੱਲ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਚੱਲਣ ਵਾਲ਼ੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸਾਂਝੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੋਣਗੇ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਨਅਤੀਕਰਨ, ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਣ ਨਾਲ਼ ਸੱਟੇਬਾਜੀ ਉੱਪਰ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣ ਨਾਲ਼, ਨਾ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਲਾਉਣ ਨਾਲ, ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰਬੀ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਸਰਬੀ ਸਾਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਤੇ ਲਾਡਲੀ ਭੈਣ ਸੀ। ਤਿੱਖੇ ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼,ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਤੇ ਸਰੀਰ ਪਤਲਾ ਤੇ ਕੱਦ ਲੰਬਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜਾ ਲੀੜਾ ਪਾਇਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਬਦਾ ਸੀ।ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕੁਆਰੀ ਸੀ।ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਰਜਾਈਆਂ ਵੀ ਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲਾਡ ਲਡਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੱਕਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੇ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਰਬੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ।ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਰਾਣੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਸੀ।ਮਨਰਾਜ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਅਲੱਗ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।ਮਨਰਾਜ ਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ।ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਪ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।ਕਦੇ ਕਦੇ ਮਨਰਾਜ ਦੀ ਭੈਣ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਆ ਕੇ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਸਰਬੀ ਦੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਰੱਬ ਨੇ ਪੁੱਤ ਨਾਲ ਝੋਲ ?ੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ।ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।ਤਿੰਨ ਕੁ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਰਬੀ ਦੇ ਧੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਜੋ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ।ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹੀ ਸਰਬੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਈ ਰੋਗ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ।ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏ। ਜਣੇਪੇ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਕਾਰਨ ਸਰਬੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੋਟਾਪਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ ।ਉਸ ਦੇ ਅੰਗ ਪੈਰ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪੈ ਗਈ ਸੀ।ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਲਈ ਅਲੱਗ ਨੌਕਰਾਣੀ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਸਰਬੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵੀ ਉਹ ਆਪ ਖ਼ੂਬ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਰਬੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੋਹਣ ਦਿੱਤੀ।ਸਰਬੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਰ੍ਹੇ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪਈ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਵੀ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਬੀ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰਵਾ ਲਵੇ। ਪਰ ਸਰਬੀ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਮਨਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੇਗਾਨੀ ਔਰਤ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਰਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੀਲਚੇਅਰ ਤੇ ਬੈਠੀ ਅਪਾਹਜ ਕੁੜੀ ਵੀ ਰੁਲ ? ਜਾਵੇਗੀ।ਮਨਰਾਜ ਵੀ ਕੁਝ ਸੋਚ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮਨਰਾਜ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਪਿੰਕੀ ਨੂੰ ਓਦੂੰ ਵੀ ਵੱਧ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਰਬੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਧੱਕੇ ਖਾਧੇ ਸਨ। ਪਿੰਕੀ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ।ਸਰਬੀ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦਿਆਂ ਆਖ਼ਰ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪਿੰਕੀ ਜਨਮੀ ਸੀ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਮਾਰੀ ਨੇ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪਈ ਨੇ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਖ਼ਰ ਹੁਣ ਉਹ ਜਣੇਪੇ ਵੇਲੇ ਜੁੜੇ ਹੱਡਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਸਰਬੀ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਕੀ ਮਨਰਾਜ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮੂੰਹੋਂ ਕੱਢਦੀ ਉਹ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ।ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਡਾਂਟਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ,ਉਹ ਜਦੋਂ ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਆਖੇ,ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਖਾਣ ਨੂੰ ਆਖੇ,ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਨਰਾਜ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਹੁਣ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਬੀ ਦੇ ਭਰਾ ਭਰਜਾਈਆਂ ਨੇ ਮਨਰਾਜ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਦੁਖੀ ਦਿਲ ਨਾਲ ਆਖਿਆ,÷ .....ਭਾਈ ਮਨਰਾਜ ਸਿਆਂ...... ਸਾਡੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਦਾਣਾ ਪਾਣੀ ਇਸ ਘਰ ਨਾਲ ? ਜੁੜਿਆ ਸੀ..... ਉਹ ਚੁਗ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ...... ਭਾਈ ਅਗਾਂਹ ਤੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ...... ਜਿਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ...... ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਿਭਾ ....!÷

ਮਨਰਾਜ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸਮਝ ਗਿਆ ਸੀ।ਸਰਬੀ ਨੂੰ ਗਿਆਂ ਹਜੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਮਨਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅੱਧਖੜ੍ਹ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਬਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਨੰਦ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ ਤਾਂ ਮਨਰਾਜ ਬਿੰਦਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਮ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਪਰ ਪਿੰਕੀ ਦਾ ਆਪ ਹੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਿੰਦਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗੀ,÷.... ਜੀ..... ਤੁਸੀਂ ਮੁੰਡਾ ਕਿੰਨਾ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ...... ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਓ..... ਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਡੀ ਲਈ ਫਿਰਦਾ...... ਕਮਾਈ ਤੁਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ.... ਉਹ ਵਿਹਲਾ......ਮੈਂ ਪੇਕੇ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ..... ਬੈਠੀ ਸੋਚਦੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਆਂ..... ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਰੱਖ ਦੋ ਮੈਨੂੰ.....ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਗੱਡੀ ਦੀ ਚਾਬੀ ਅੱਜ ਈ ਲੈ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ.....!÷ ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਵਹੁਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦਿਆਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਚਾਬੀ ਬਿੰਦਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਬਿੰਦਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਐਸ਼ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਮਨਰਾਜ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਭਤੀਜਿਆਂ ਕੋਲ ? ਜਾਂਦੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ, ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਉਹਦੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਭਤੀਜੇ ਭਤੀਜੀਆਂ ਆ ਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ।ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਕੁਝ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਰਬੀ ਦੀ ਪੇਟੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਖ਼ਾਲੀ ਪਈ,ਉਸ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਲੀੜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਸ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਬਿਸਤਰੇ ਪਏ ਸਨ। ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਬਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਨਾ ਪਰ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਨਰਾਜ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਿੰਦਰ ਪਿੰਕੀ ਨੂੰ ਡਾਂਟ ਲਗਾ ਰਹੀ ਸੀ,÷......ਐਵੇਂ ਪਿਓ ਸਾਹਮਣੇ ਡਰਾਮੇ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ......ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਵੀਲਚੇਅਰ ਤੇ ਆਏਂ ਸਜ ਕੇ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐ..... ਜਿਵੇਂ ਇਹਨੂੰ ਹੁਣੇ ਕੋਈ ਵਿਆਹੁਣ ਆਜੂ...... (ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਵੱਲ ਨੂੰ)...... ਤੂੰ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈ....... ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇਹ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰੀ ਫਿਰਦੀ ਐਂ...... ਇਹਨੂੰ ਐਨਾ ਸਿਰ ਨਾ ਚੜ੍ਹਾ...... ਇਹਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਆਪੇ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਵੇ......!÷

ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ਼ ਕੇ ਮਨਰਾਜ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਖੌਲ ਉੱਠਿਆ ਉਸ ਨੇ ਬਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਂਟਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ,÷...... ਪਿੰਕੀ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਏ....... ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਵਾਕਾਂ ਖਾਤਰ ਲਿਆਇਆ ਸੀ...... ਤੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਪ ਖੋਹ ਕੇ ਵੀ ਅਨਾਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ..... ?÷ ਬਿੰਦਰ ਰੁੱਸ ਕੇ ਪੇਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਮਨਰਾਜ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਬਲਾ ਟਲੀ। ਫ਼ ?ਰ ਪਿਓ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪਿੰਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਬਿੰਦਰ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਤੇ ਸੁਨੇਹੇ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮਨਰਾਜ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇ ਪਰ ਮਨਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਘਰਵਾਲ ?ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਆਖਦੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਹੀਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ।ਬਿੰਦਰ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਘੱਟ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਬੀ ਦੇ ਪੰਜ ਚਾਰ ਲੱਖ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੜੱਪ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪਰ ਮਨਰਾਜ ਪੰਦਰਾਂ ਲੱਖ ਦਾ ਘਾਟਾ ਝੱਲ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੀ ਸਰਬੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਬਿੰਦਰ ਆਈ ਸੀ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਸਹਿਮੇ ਸਹਿਮੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਨਰਾਜ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਓ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਕਾਰਨ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਮਾਮਿਆਂ ਕੋਲ ? ਰਹਿਣ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਿੜ ਖਿੜ ਹੱਸਦੇ ਦੇਖਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਬੀ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੀ ਕੱਲੀ ਕੱਲੀ ਸ਼ੈਅ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਬੀ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੀ ਝਲਕ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ।

ਜ਼ਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਘੋਰ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕਾ ਨਾਥ ਪੰਥ

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਮਾਂਡੈਂਟ
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਨਾਥ ਪੰਥ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਜਿਹਾ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੀਕਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਿਖਰਾਂ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਗੁਰੂ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੇ ਸਿਰ ਬੱਝਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 1270 ਈਸਵੀ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਜਾਂ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਕਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਠੋਸ ਲਿਖਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ। ਤਰਾਇਣ ਦੀ ਜੰਗ (1192 ਈਸਵੀ) ਵਿੱਚ ਮੁਹੰਮਦ ਗੌਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੇ ਜਨਮ ਤੱਕ ਤੁਰਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੰਗਾਲ ਤੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਸਾਡੇ ਰਾਜੇ ਤੁਰਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੱਠਜੋੜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਕਥਿੱਤ ਉੱਚੀਆਂ ਜ਼ਾਤਾਂ ਕਥਿੱਤ ਨੀਵੀਆਂ ਜ਼ਾਤਾਂ ‘ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੁਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਨਾਥ ਮੱਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਨੇ ਯੋਗੀ ਮਛੇਂਦਰ ਨਾਥ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਧਾਰਿਆ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਜੋਗ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹ ਰਹੱਸਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਮਛੇਂਦਰ ਨਾਥ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਨੂੰ ਨਾਥ ਮੱਤ ਦਾ ਮੁਖੀ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਥ ਪੰਥ ਦੇ ਆਦੀ ਨਾਥ ਅਤੇ ਮਛੇਂਦਰ ਨਾਥ ਸਮੇਤ ਸੱਤ ਗੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਨਾਥ ਪੰਥ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰੱਕੀ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਅਧੀਨ ਹੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੇਪਾਲ, ਤਿੱਬਤ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਭਰਮਣ ਕੀਤਾ ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ ਮੱਠਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਗਿਆਨੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਆਤਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਆਤਮਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਵੱਲੋਂ ਫੈਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੂੜ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤੰਤਰ - ਮੰਤਰ, ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨੀਚ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਦਾ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲੁਟਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਇਕਾਂਤ ਜਗ੍ਹਾ ‘ਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਦੀ ਸਮਾਧੀ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਨੇ ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਜਗਾਉਣ ਅਤੇ ਯੋਗ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੋਰਖ ਸ਼ਤਕ, ਗੋਰਖ ਸੰਹਿਤਾ, ਗੋਰਖ ਗੀਤਾ, ਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤ ਪੱਧਤੀ, ਯੋਗ ਮਾਰਤੰਡ ਅਤੇ ਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤ ਪੱਧਤੀ ਆਦਿ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਾਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਘੋਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤ ਪੱਧਤੀ (ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਰਣਾਂ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਕਸ਼ੱਤਰੀ, ਵੈਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਸਰੇ ਵਰਣ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੂਰਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸ਼ੂਦਰ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ੂਦਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੀਚ ਸਵਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਖਾਤਰ ਇਹ ਵਰਣ ਸਥਾਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਯੋਗੀ ਵਾਸਤੇ ਹਰੇਕ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਰਣ ਦਾ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਸਗੋਂ ਹਰੇਕ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਾਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਸੂਲ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਯੋਗੀ ਮੱਠਾਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਾਤ ਦਾ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮੱਠਾਂ ਦੇ ਮੱਠਾਧੀਸ਼ ਕਥਿੱਤ ਉੱਚ ਜ਼ਾਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁਰਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ। ਯੋਗ ਪੰਥ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਪੰਥ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੀਕਸ਼ਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੁੱਛੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਂਝੇ (ਜੋ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ) ਨੇ ਗੋਰਖ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਤੋਂ ਯੋਗ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ ਵੀ ਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਮੱਠਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੱਠ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਕਥਿੱਤ ਛੋਟੀ ਜ਼ਾਤੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਅਤੇ ਫਸਿ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਾਥ ਪੰਥ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਉੱਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ। ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦਾ ਵਰਨਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਯੋਗੀ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮੱਠ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ ਉਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਗੋਰਖਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਗੁਫਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣੇ ਹੋਏ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਗੋਰਖਾ, ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਰਤਨ-ਸਰਵਉੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਸ ਦਾ ਸਰਵ ਉੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੈ। ਜੋ 2 ਜਨਵਰੀ 1954 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਤ, ਧਰਮ,ਕੰਮ,ਰੰਗ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇਹਤਰੀਨ ਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੰਮ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਲਾ, ਸਾਹਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਸੀ । ਦਸੰਬਰ 2011 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਘੇਰ ਵਧਾਉਣਾ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ।ਸੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋ ਪੇਸ ਕੀਤੀ ਨਵੀ ਨੀਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਜਲਦ ਹੀ ਮਨਜੂਰ ਕਰ ਲਈ । ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਦਸਖਤ ਕੀਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਪਿੱਪਲ ਪੱਤੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਮੈਡਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਗਦ ਰਾਸੀ ਸਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੇ ਅਗੇਤਰ ਜਾਂ ਪਿਛੇਤਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਪਰ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਾ। 1954 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਮੈਡਲ ਦਾ ਵਿਆਸ 35 ਮਿ.ਮੀ.ਸੀ ਜੋ ਸੋਨੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਦਾ ਸੀ । ਜਿਸ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਦੇਸ ਸੱਤਿਆਮੇਵ ਜਯਤੇ (ਸੱਚ ਦੀ ਹੀ ਜਿੱਤ) ਲਿਖਿਆ ਹੈ ।1957 ਵਿੱਚ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਲਿਖਵਟ ਨੂੰ ਕਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਡਲ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵੀ ਪਿੱਪਲ ਦੇ ਪੱਤੇ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਲੰਬਾਈ 59 ਮਿਲੀਮੀਟਰ, ਚੌੜਾਈ 48 ਮਿ.ਮੀ. ਅਤੇ ਮੋਟਾਈ 3.2 ਮਿ.ਮੀ ਹੈ । ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਸ਼ਬਦਾ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਪਹਿਲਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ ।ਉਦੇਸ ਸੱਤਿਆਮੇਵ ਜਯਤੇ ਦਾ ਆਕਾਰ 51 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਚਿੱਟੇ ਰਿਬਨ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਡਲ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀ ਅਲੀਪੁਰ ਟਕਸਾਲ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ.ਰਾਜ ਗੋਪਾਲਾਚਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ੍ਰੀ ਸਰਵਪੱਲੀ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ

ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਸਨ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1954 ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ 50 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ । ਪਹਿਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਇਹ ਸੋਧ ਜਨਵਰੀ 1966 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣੇ। 2014 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਸਨਮਾਨ ਸਮੇ 40 ਸਾਲ ਸੀ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਢੋਂਡੋ ਕੇਸ਼ਵ ਕਰਵੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ 100ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ @ਤੇ 1958 ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਘਾਲਣਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਪਰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮਦਰ ਟੈਰੇਸਾ ਅਤੇ ਦੋ ਗੈਰ-ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਬਦੁਲ ਗਫਾਰ ਖਾਨ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਨੈਲਸਨ ਮੰਡੇਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆ ਵਲੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਅਦਰੂੰਨੀ ਹਲਚਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 1977 ਤੋਂ ਜਨਵਰੀ 1980 ਤੱਕ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਟਕਲਾ ਕਰਕੇ ਅਗਸਤ 1992 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 1995 ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਰੱਖਿਆ । 1992 ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਅਸਪੱਸਟ ਤੱਥ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀ ਸਨ।1997 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮਗਰੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋਈ । ਇਸ ਸਮੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਲਾਨ ਤਾ ਹੋਏ ਪਰ ਮੈਡਲ ਵੰਡਣ ਦੇ ਸਮਾਰੋਹ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜੇ ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 1954 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੀ ਗਿਆ ।ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਨਮਾਨਾਂ ਲਈ ਮੌਰੀਆ ਸਮਰਾਟ,ਅਸ਼ੋਕਾ,ਮੁਗਲ ਸਮਰਾਟ ਅਕਬਰ, ਮਰਾਠਾ ਸਮਰਾਟ ਸ਼ਿਵਾਜੀ, ਕਵੀ ਰਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ, ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ,ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਮੰਗਾ ਉਠ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਨੂੰ 1991 ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਦੇ 41 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਵਲੋ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤਾ ਗਈ ਸੀ ।

ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆ ਵਲੋ ਆਪਣੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰ ਦੀਆ ਹਨ। ਜਨਵਰੀ 2008 ਵਿੱਚ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੋਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ।ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਪਾਰਟੀ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਐਨ.ਟੀ. ਰਾਮਾ ਰਾਓ, ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਦਸੰਬਰ 2011 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਧਿਆਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਸ਼ਤਰੰਜ ਚੈਂਪੀਅਨ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਆਨੰਦ ਸਨ।ਸੰਸਦ ਦੇ 82 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਚੰਦ ਲਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ 2012 ਵਿੱਚ ਯੁਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 2008 ਦੇ ਸਮਰ ਓਲੰਪਿਕ ਦੇ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜੇਤੂ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਅਭਿਨਵ ਬਿੰਦਰਾ ਅਤੇ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀ ਤੇਨਜਿੰਗ ਨੌਰਗੇ ਦੇ ਨਾਮ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ। ਨਵੰਬਰ 2013 ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣ ਗਏ । ਸਰਕਾਰ ਵਲੋ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਖੱਟਣ ਦੀ ਆਸ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ।

3 ਫਰਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵਲੋ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ 50ਵੇ ਸਰਵਉੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਸਨਮਾਨ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। 2002 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ 7ਵੇਂ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ ।1998 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। 2009 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਬਣੇ ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਵਲੋ,

ਐਡਵੋਕੈਟ ਰਵਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚੰਡੀਗੜ
ਮੋ 78374 90309

ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਕਿਉ ਪਛੜ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬ...!

ਪੰਜਾਬ ਉਹ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਪਣਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਪਛੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ 80 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਸੀ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਫੌਜ ਦੀ ਭਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸੋਹਣੇ ਕੱਦ, ਡੀਲ ਡੋਲ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਜੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਰੈਜਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਦੌੜਾਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਪਛੜਦੇ ਹੋਏ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੂਬਾ ਅਖਵਾਉਂਦਾ

ਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪੀੜੀ ਤਾਂ ਵੰਡ ਦੇ ਰੌਲਿਆਂ ਨੇ ਖਾ ਲਈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਭ ਤੋਂ ਵੰਡੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹੰਡਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਪੀੜੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰ ਨੇ ਮਾਰਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਰਹੇ। ਤੀਜੀ ਪੀੜੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਸਰਿੰਜਾਂ ਲਾ ਲਾ ਮਰਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੌਥੀ ਪੀੜੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਪੜਿਆ ਲਿਖਿਆ ਨੌਜਵਾਨ ਆਖ ਸਕਦੇ ਸੀ ਉਹ ਜਹਾਜ ਚੜ ਗਈ, ਜਹਾਜ ਚੜਨ ਵਾਲੀ ਉਸ ਪੀੜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਵੀ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ,ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਛੋਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਧੀਆਂ ਵਿਆਹੁਣ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ।ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧੀ ਆਈਲੈਟਸ ਕਰਕੇ ਬੈਂਡ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਦਲਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਕਰਕੇ ਲੜਕੇ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਖਰਚਣ, ਜਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਾਮਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਦੌੜ ਕਰਕੇ ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਪੰਜਾਬ ਪਛੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ,ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਜੇਕਰ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਉਣ, ਜਹਾਜ ਚੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਧੀਆ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਚਲਾਉਣ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਾਨਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਰੌਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਇਕੱਠੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੂਰ ਪਵੇਗਾ ਤੇ ਲਹਿਰ ਖੜੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਵਧੇਗੀ।

ਅਨੰਤ ਦੀਪ ਕੌਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
ਬੀਐਸਸੀ ਫੈਸ਼ਨ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਗੁਰੂ ਕਾਂਸੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ 89689-57951

ਕੈਮਰਾਮੈਨ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆ ਤੇ ਨੱਚਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ

ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਸੀਜਨ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਜਾਗੋ, ਬਰਾਤਾਂ, ਮਿਲਣੀ, ਹਲਦੀ, ਰਿੰਗ ਸਰਮਨੀ, ਪ੍ਰੀ-ਵੈਡਿੰਗ, ਪਾਰਟੀਆ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ, ਮੂਵੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫੋਟੋਗ੍ਰਫਰ ਤੇ ਮੂਵੀ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਖਾਤਰ ਸਿੱਧੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀਆਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਵੱਧ-ਵੱਧ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਦੇ ਨਜਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਫੰਕਸਨ ਬਣਾ ਕੇ ਕਈ-ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਸਾਮਿਲ ਕਰ ਦਿੱਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਵੈਡਿੰਗ, ਜਾਗੋ, ਹਲਦੀ, ਜੈਮਾਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਮਿਲ ਕਰਕੇ ਬੇਲੋੜਾਂ ਖਰਚਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਰਸਮਾਂ ਲਈ ਲਾੜੇ-ਲਾੜੀ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਸੁਝਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਵੈਡਿੰਗ ਵੇਲੇ ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਘਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲੈ ਜਾਕੇ ਫੋਟੋ-ਗ੍ਰਾਫੀ

ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲਾੜਾ-ਲਾੜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਵੈਡਿੰਗ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੋਟੋ, ਮੂਵੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰੀ-ਵੈਡਿੰਗ ਰੀਤ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਲਈ ਜੈ-ਮਾਲਾ ਤੇ ਹਲਦੀ ਦੀ ਰਸਮ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਪੁਸਾਕਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਈ-ਧੋਈ ਜੋ ਕਿ ਲਾੜਾ-ਲਾੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਸ ਰਸਮ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਸਮ ਵਿੱਚ ਲਾੜਾ ਜਾ ਲਾੜੀ ਜੋ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਦਲੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸਮੇਂ ਭਾਰੇ-ਭਾਰੇ ਲਹਿੰਗੇ ਅਚਕਨਾਂ, ਸੁੰਦਰ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਲਈ ਹੀ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੈਂਟ ਕੋਟ ਪਾਉਣਾ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜੁਰਗ ਵੱਡ-ਵਡੇਰੇ ਦੱਸ-ਦੱਸ ਕੇ ਰਸਮਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਸਮਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਜੀਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ, ਉੱਥੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਸਾਨੂੰ ਉਗਲਾਂ ਤੇ ਨਚਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ ਖਿੱਚ ਕੇ ਭੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀ ਚਲਦਾ, ਇਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਜਕੱਲ ਕੀ ਟਰੈਂਡ ਚਲ ਰਹਿ ਹੈ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਮਾਨੇ ਮੁਤਾਬਕ ਢਾਲਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਟਰੈਂਡ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਆਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਊਟੀ ਪਾਰਲਰਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਲਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਫੋਟੋ ਵਧੀਆ ਆ ਸਕੇ। ਦਿਖਾਵਾ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਈ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਗਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮਾਪਿਆ ਵੱਲੋਂ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਕਮਾਈ 3 ਘੰਟਿਆ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਉੱਡਾ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਸਮੇਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਜਾਵਟ, ਮੈਰਿਜ ਪੈਲਿਸ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਵੀ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੋ ਵੱਧ ਖਰਚਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਲੁੱਟ ਮਾਪੇ ਸਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇਹ ਲੁੱਟ ਸਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚਣੀਆਂ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਦੇਖਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਮਾਪਿਆ ਤੇ ਬੇਲੋੜਾਂ ਭਾਰ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਰਸਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖੁੱਲਾ ਪੈਸਾ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੂਨ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵੀਡਿਓ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਲਾੜੇ ਨਾਲੋ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਕਦੀ ਇੱਧਰ ਕਦੀ ਉਧਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਤਾਂ ਲਾੜਾ ਖੜਾ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਚਪੇੜ ਫੋਟੋ ਗਰਾਫਰ ਦੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਾੜੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਓ ਆਪਾ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਵੱਲ ਵਧਈਏ। ਬੇਲੋੜਾ ਦਿਖਾਵਾ ਛੱਡਏ, ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਅੱਗੇ ਆਉਣ। ਕੀਮਤੀ ਪੈਸਾ ਆਪਣੀ ਪੜਾਈ, ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ। ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਨੂੰ ਲੋੜੋ ਜਿਆਦਾ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦਿਉ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ
81469-33733

ਆਪਣੀ ਬਣਾ ਲੈ ਮਿੱਤਰਾ . . .

ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰੋਕ
ਸੰਪਰਕ : 98885-10185

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਉਂਣ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਘਰ ਉਸਤੋਂ ਢਾਈ ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ @ਤੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਘਰ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਜਾਣਾ ਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੜਕਾਂ @ਤੇ ਦੋਪਹੀਆ, ਤਿੰਨਪਹੀਆ, ਚੌਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ
ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਸਾਈਕਲ, ਕਈ ਸਾਲ ਸਕੂਟਰ, ਕਦੇ ਆਟੋ ਤੇ 10 ਕੁ ਸਾਲ ਕਾਰ @ਤੇ ਕਾਲਜ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। 2003 ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ @ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਸ਼ਟ ਆ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੇਰਾ ਤੁਰਨਾ-ਫਿਰਨਾ ਲੱਗ-ਪਗ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਆਉਣ ਜਾਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਾਲ ਕੁ ਲਈ ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਬਲੌਕ ਤੱਕ ਛੱਡ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਵਾਪਸੀ @ਤੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਲੈ ਆਉਂਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸਿਆਂ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਲਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਸਹਿਕਰਮੀ ਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਦੋਸਤ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਣਦੇ ਹਨ) ਇਕ ਦਿਨ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ-÷ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਆਪਾਂ ਹੁਣ ਕਾਲਜ ਇਕੱਠੇ ਆਇਆ-ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗੇ...।÷ ...ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਕਾਲਜ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ ਨਵ੍ਰਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

ਸਫ਼ਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਲੰਮਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਘੱਟ ਦੂਰੀ ਵਾਲਾ, ਮੁੱਖ ਮਾਰਗਾਂ @ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਗਡੰਡੀਆਂ @ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪੈਂਡਾ ਹੋਵੇ - ਉਸਦੇ ਸੁਖਾਵੇਂ, ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਹਨ।ਕਈ ਯਾਦ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕਈ ਦੇਰ ਤੱਕ ਅਨੰਦ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਤੱਕ ਜਾਣ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਅਜੀਬ ਤਜਰਬੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੋਡ @ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚੌਕ, ਜਿਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਚੌਕ ਵੀ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਚੌਕ ਤੱਕ ਦੇ ਰਸਤੇ @ਤੇ ਕਦੇ ਬਿਨਾਂ ਬਹੁਤੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਈਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਜਾਮ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ, ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਬੋਝਲ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚੌਕ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਸਾਡੀ ਕਾਰ ਅੱਗੇ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਲੱਦੀ ਟਰਾਲੀ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਲਜ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਲਈ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੰਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਅਕਸਰ ਵਾਪਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਮੈਨੂੰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਲਿਖੇ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ ਦਿਲਚਸਪ ਟੋਟਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੋਟਕਿਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਰਲਦਾ-ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਹ ਟੋਟਕੇ ਮੈਨੂੰ ਝੱਟ-ਪਟ ਯਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਫਰੋਲਣ ਵਿੱਚ ਜੁਟ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਜਿਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲਜ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਲਈ ਸਾਈਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਉਸ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ :

ਰੱਬਾ, ਰੰਡੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਮੁਟਿਆਰਾਂ
ਤੇ ਗੱਭਰੂ ਦੀ ਨਾਰ ਨਾ ਮਰੇ।

ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਖੇੜਿਆਂ, ਚਾਵਾਂ-ਮਲ੍ਹਾਰਾਂ ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੁਕਾਂ ਪਿੱਛੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਛੁਪੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਤੇ ਪ੍ਰਵੀਨ ਕਵੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀਆਂ ਕਾਵਿ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਤੁਲ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਟੁੰਬਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਟਰਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਲਿਖੀਆਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁੜ ਮੁੜ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਨੇ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਚੌਕ ਤੋਂ ਫਗਵਾੜਾ ਰੋਡ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਵੱਲ ਮੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੱਟ ਲਿਆ। ਉਹ ਪੰਕਤੀਆਂ ਸਨ :

ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਨੇ ਮਾਣ ਮਾਪੇ ਪੁੱਤ ਦਾ
ਨੀ ਭਾਵੇਂ ਆਪਾਂ ਖੋਟੇ ਜਾਂ ਖਰੇ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਘਰ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਤੜੀ @ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆ ਕੇ ਵੇਖਣਾ, ਵੰਗਾਰਨਾ ਤੇ ਲਲਕਾਰਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਦਾ ਇਕ ਪੱਖ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਮਗਰ ਲਿਖੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ/ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਬੋਲ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :

ਬੰਨ੍ਹ ਨਾ ਛਪੜੀਏ ਦਾਵੇ
ਨਾਲ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ @ਆਪਣਾ@ ਹੀ ਸਰਵੋਤਮ ਜਾਪਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੇ ਤੁਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾ ਕਿਆਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੇ ਸਨੇਹ, ਉਮਾਹ ਤੇ ਆਪਣਾਪਨ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਟਰਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਟਰਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਲਿਖੇ ਅਜਿਹੇ ਬੋਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ :

ਚੰਨ ਭਾਵੇਂ ਨਿੱਤ ਚੜ੍ਹਦਾ
ਸਾਨੂੰ ਸੱਜਣਾ ਬਾਝ ਹਨੇਰਾ।

ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਹੋਰ ਟੋਟਕੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਅਕਸਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਟੋਟਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ, ਕਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਅਣਖ ਨਾਲ, ਕਈ ਸੂਰਮਗਤੀ ਨਾਲ, ਕਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨਾਲ, ਕਈ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ, ਕਈ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਕਈ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ, ਕਈ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮਨ ਨੂੰ ਟੁੰਬਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਟੋਟਕੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ। ਕਈ ਟੋਟਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਗ਼ੈਰਮਿਆਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੇ। ਕਈ ਘਸੀ-ਪਿਟੀ ਸ਼ਿਅਰੋ-ਸ਼ਾਇਰੀ ਨੁਮਾ ਟੋਟਕੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਟੋਟਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਦੇਰ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਟੋਟਕਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਫਿਤਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਇਕ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮੰਗਵੀਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂ ਉਧਾਰੀ ਮੰਗ ਕੇ ਬੁੱਤਾ ਸਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਚਲਦਿਆਂ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਟਰਾਲੀ ਉਧਾਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਲਿਹਾਜੂ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਟਰਾਲੀ ਮਾਲਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਟਰਾਲੀ ਉਧਾਰੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਲਿਹਾਜ ਪਾਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਹ ਤੰਗ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਿਹਾਜੂ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤਾ ਕੋਰਾ-ਕਰਾਰਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਮੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਇਹ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਟਰਾਲੀ ਉਧਾਰੀ ਮੰਗਣ ਤੇ ਦੇਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਖਰ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟਰਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਤੁਕ ਲਿਖਵਾ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ :

ਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਨਹੀਂ ਉਧਾਰੀ ਮਿਲਣੀ
ਆਪਣੀ ਬਣਾ ਲੈ ਮਿੱਤਰਾ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ, ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

185- ਵਸੰਤ ਵਿਹਾਰ,
ਡੀ.ਸੀ. ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ ਰੋਡ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-146 001

ਕੰਟਰੈਕਟ ਮੈਰਿਜ਼

ਨਸੀਬੋ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅੱਤ ਦੇ ਗਰੀਬ ਸਨ ।ਅਗਰ ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਸਵੇਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਫਿਕਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ।ਸਵੇਰ ਦੀ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ।ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਡਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕਿ ਕਿੱਧਰੇ ਕਾਲ ਬਣਕੇ ਸੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨੱਪ ਨਾ ਦੇਵੇ ।ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨਸੀਬੋ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲ ਕੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਨਾਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਉਂਦੀ ।ਨਸੀਬੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਜਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ ।ਜਿਹੜੀ ਵਰਦੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸੰਭਾਲ਼ ਕੇ ਪਾਉਂਦੀ ।ਕਦੇ ਵੀ ਵਰਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਕੂਲ ਨਾ ਜਾਂਦੀ ।ਇੰਝ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਬਾਰਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕਰ ਗਈ ,ਉਹ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ।ਹੁਣ ਘਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਨਸੀਬੋ ਨੇ ਅਗਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਲਿਆ ।ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ।ਗਲੀ ਬਾਤੀ ਨਸੀਬੋ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ।ਕਿ ਬੇਟਾ ਹੁਣ ਬਾਰਵੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ।ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲ ਪਈ ਬਾਪੂ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਲ ਵੇਖ ਲਉ ਕਿ ਮੈ ਅੱਗੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ।ਪੁੱਤ ਘਰ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ।ਅਮੀਰੀ ਗਰੀਬੀ ਤਾਂ ਸਭ ਰੱਬ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ ।ਨੇਕ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਤਾਂ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ।ਬਾਪੂ ਜੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਬਿਲ ?ਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ।ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖੀ ਹੈ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਾਦਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ ।ਬੰਤਾ ਸਿੰਹਾਂ ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਬੜੀ ਸਿਆਣੀ ਹੈ ।ਭਰਾਵਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਕਿੱਥੇ ਚਲਦੀ ਏ ।ਜਿਵੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪੇਟ ਨਾ ਪਈਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਸਭੇ ਗੱਲਾਂ ਖੋਟੀਆਂ ।ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਅੱਗੇ ਬਾਤ ਪਾਈ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਬੁੱਝ ਭਲਾ ਕੀ ਏ ।ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਨੇ ਅਗੋਂ ਜਬਾਬ ਦਿੱਤਾ ਰੋਟੀ
।ਉਹ ਗੱਲ ਸਾਡੀ ਏ, ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਧੀ ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦਿਹਾੜੀ ਦੱਪੇ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਟਾਇਆ ਕਰੇਗੀ ।ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਕੁੜੀ ਵਿੱਚੋ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸੋਨੂੰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ।ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਬੰਤਾ ਸਿੰਹਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰੀ ।ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਸੀਬੋਂ ਨੂੰ ਆਈਲੈਟਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਕੋਲੋਂ ਲਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ।ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਹਾਂ ਅੱਜਕਲ ਇੰਨੀ ਮਦੱਦ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਏ ।ਫਿਰ ਮੋਰੀ ਵਾਲੀ ਇੱਟ ਚੁਬਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ।ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ।ਤੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਰ ।ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈ ਕਰ ਵੀ ਦਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਂਗਾ ।ਫ਼ਾਇਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਬਾਹਦ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ।ਮੇਰੀ ਵੀ ਗੱਲ ਲੋਹੇ ਤੇ ਲਕੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।ਅੱਛਾ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਹਾਂ ਦੱਸ ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਕੁੜੀ ਬਾਹਰ ਜਾਵੇਂਗੀ ।ਪਹਿਲਾਂ ਭੈਣ ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਲੈ ,ਤੇ ਧੀ ਰਾਣੀ ਤਾਂ ਕੋਲ ਖੜੀ ਹੈ ।ਬੰਤਾ ਸਿੰਹੁ ਨੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ ।ਭਾਗਵਾਨੇ ਇੱਧਰ ਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲੈ ।ਨਸੀਬੋ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਕੋਲ ਆ ਗਈ ।ਹਾਂ ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਹਾਂ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ।ਭੈਣ ਮੇਰੀਏ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ।ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਨੇ ।ਉਹ ਤਾਂ ਭਰਾਵਾ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਦਿਸਦਾ ਪਿਆ ਹੈ ।ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ।ਭੈਣੇ ਮੈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਸੀਬੋਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਲੈਟਸ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ।ਫਿਰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸਾਡੇ ਸੋਨੂੰ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਫ਼ਾਈਲ ਬਣਵਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦਿਆਂਗੇ ।ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਸੋਨੂੰ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਂਗਾ ।ਫਿਰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਕਰਵਾ ਦਿਆਂਗੇ ।ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਦ ਨਸੀਬੋਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਸਕਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ।ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ।ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਹਾਂ ਇਹ ਵਿਆਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ।ਬੰਤਾ ਸਿੰਹਾਂ ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅੱਜਕਲ ਲੋਕ ਕੰਟਰੈਕਟ ਮੈਰਿਜ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ।ਅੱਗ ਲਾਓ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਂ ਪਰ ਬੇਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ।ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀਏ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ।ਇਹ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ।ਅਗਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਨਸੀਬੋਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ ।ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੂੰ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਏ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ।ਹੁਣ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਬੰਦਾ ਗਰੀਬ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ।

ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ ਮਮਦੋਟ 7589155501

ਰੋਕ

ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕਾਲਜ *ਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ. ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਰੁਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮੁੰਡਾ ਘਰ ਆ ਜੇ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਘੱਟ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ. ੳਾਪਸ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦ ਤੱਕ ਦਿਨ ਅਕਸਰ ਛਿਪ ਹੀ ਜਾਂਦਾ. ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਬੀਬੀ (ਮਾਂ) ਥਾਲੀ *ਚ ਪਾਣੀ ਪਾਕੇ ਵਿਚ ਗੜਬੀ ਮੂਧੀ ਰੱਖਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜੀ ਅੱਗ ਰੱਖਕੇ ਉੱਪਰ ਘਿਓ ਪਾ ਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਰਹੀ ਸੀ. ਮੂੰਹ ਚੋਂ ਕੁਝ ਕਹਿ ਵੀ ਰਹੀ ਸੀ, ੋਹੇ ਵਿਚਾਰੇ ਬਾਬਿਓ ਜੇ ਕੋਈ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਖਸ਼ ਦਿਓੇ . ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ੋ ਬੀਬੀ ਇਹ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈਂ ?ੋ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੁੜ੍ਹੀ ਦਾ ਨਾ ਲੈਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸ ਤਰੀਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਲੀਂ ਜੇਕਰ ਮੱਝ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੋਕ ਜਾਂ ਕਸਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਗੜਬੀ ਵਿਚੋਂ ਬੁਲਬੁਲੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਣਗੇ . ਮੇਰੀ ਹਾਸੀ ਨਿਕਲਗੀ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਚੱਕ ਦੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾ ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਤਰਕੀਬ ਦੱਸੀ ਹੈ. ਸਾਡੀ ਗੁਆਂਢਣ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ *ਚ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪ ਥਾਲੀ *ਚ ਪਾਣੀ ਪਾਕੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਵਿਧੀ ਦੁਹਰਾ ਦਿੱਤੀ ਬਿਨਾਂ ਘਿਓ ਅੱਗ ਤੇ ਪਾਏ ਅਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ ਤੋਂ .ਬੁਲਬੁਲੇ ਥਾਲੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇ. ਦੋਵੇਂ ਹੈਰਾਨ ੌਲੈ ਕੁੜੇ ਆਹ ਕੀ ਚਰਜ ਹੋਗਿਆ ?ੌਮੈਂ ਹੱਸ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਗੜਬੀ ਦੀ ਹਵਾ ਸੇਕ ਨਾਲ ਗਰਮ ਹੋਕੇ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਹਰ ਬੁਲਬੁਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ *ਚ ਨਿਕਲਦੀ ਐ, ਕਿਸੇ ਕਸਰ ਜਾਂ ਰੋਕ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ.ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਭਰੀ ਹਾਸੀ ਹੱਸਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀਆਂ ੌਸੱਚੀ ਭਾਈ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਐ ਹੀ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੈ ੌਸਿਆਣੇ ੌ.

ਬੀ ਡੀ ਸ਼ਰਮਾ
ਮੋ: 950115015

ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਔਰਤ

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ: 9888940211

ਔਰਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖ ਛੱਪਣ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਤੀਕਿਰਿਆ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਫੋਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਭਾਵਿਕ ਵੀ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤੇ ਪਾਠਕ ਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੌਖਲਾ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ ਕਿ ਮੈਂ ਔਰਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਹੀ ਦੇਖਿਆ-ਵਾਚਿਆ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਚ ਇੱਕਪਾਸੜ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਦੇਖਿਆ ਹੋਣਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਔਰਤ ਬਾਬਤ ਉਹੀ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ-ਵਾਚਿਆ। ਪਰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਜਿਕਰ ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਰੀਬ 25 ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ 2 ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫਰਮ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤ ਤੇ ਫੇਰ ਧੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਤੰਗੀ ਤੁਰਸ਼ੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਘਰ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਲੰਘਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ 'ਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਸਹਿ ਸਦਮਾ ਝੱਲਦਿਆਂ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਪਾਲਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵਾਹ ਲੱਗਦੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਉਧਰ ਦੂਜਾ ਜਾਣਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ ਟੱਪਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੜਕਾ-ਦੜਕਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ 2 ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਕੰਮਕਾਰ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਘਰਬਾਰ ਤੇ ਜਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਤਪਾਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਾਮੂਲੀ ਸਿਰਦਰਦ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦਾ ਫੇਰਬਦਲ ਐਸਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤੇ 2 ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਸਹਾਰੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟਣੀ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਉਸਦੀ ਜਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਲਾਉਂਦੀ-ਲਾਉਂਦੀ ਉਹ ਆਪ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ 'ਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਖਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇ 2 ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਪਿਉ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਦੀਆਂ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਰੇਆਮ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਜਾਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਭੁੱਖ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵਕਤੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖਣ, ਸੁਣਨ ਜਾਂ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਦੇ 2-2 ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਸਮੇਤ 7 ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪਹਿਲੇ ਜਾਣਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੂਜੇ ਜਾਣਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਦੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹੈ ਵੀ ਗਲਤ ਹੀ। ਫੇਰ ਇਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਪਹਿਲੇ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਆਪਣੀ 17-18 ਸਾਲਾ ਧੀ ਸਮੇਤ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਥਿੜਕਨ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਭਲ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਬੱਚੇ ਜਵਾਨ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਇਸਤਰਾਂ ਥਿੜਕ ਜਾਣਾ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਥਿੜਕ ਜਾਣਾ ਵੀ ਛੱਡੋ, ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇਣ ਵਰਗਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਕਦਮ ਵੀ ਕਈ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੱਛਮ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਾਡੇ ਕਾਲਜ 'ਚ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਹੜਤਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਹੜਤਾਲ ਲੰਮੀ ਚੱਲਦੀ ਦੇਖ ਜਿਆਦਾਤਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਬਿਦਰ ਤੋਂ ਯਕਦਮ ਘਰੇ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਗੱਡੀ 'ਚ ਸੀਟ ਦੀ ਰਿਜਰਵੇਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਬਿਦਰ ਤੋਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਫੜ ਕੇ ਅਸੀਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਆ ਗਏ, ਜਿਥੋਂ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਏ.ਪੀ. ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਚੱਲਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਗੇੜੇ ਸੀਟ ਰਿਜਰਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ, ਓਦੋਂ ਤੜਕੇ 3 ਕੁ ਵਜੇ ਹੀ ਜ਼ਾੜ (ਜਿਥੇ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਧੋਂਦੇ ਹਨ) ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜੇ ਰਾਹੀਂ ਜਨਰਲ ਡੱਬੇ 'ਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀਟਾਂ ਮੱਲ ਲੈਂਦੇ ਸਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਲੱਗਦੀ ਓਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਵੀ ਅਸੀਂ ਜਨਰਲ ਡੱਬੇ 'ਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਸੌਂ ਗਏ। ਅਕਸਰ ਇਸ ਗੱਡੀ 'ਚ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਸੀਟਾਂ ਮਲੱਕਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂੰ ਸਾਂ। ਕਾਫੀ ਮੁੰਡੇ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਬਹੁਤਾ ਧੱਕਾ ਵੀ ਕਰ ਲਈਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਬਹਿਸ ਬਗੈਰਾ ਕਰਕੇ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਮਾ ਲਈਦਾ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਹਜ਼ੂਮ ਦੇਖ ਕੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਵਾਰੀਆਂ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡੱਬੇ 'ਚ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਗੱਡੀ 'ਚੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਸਮਝਦੇ ਸੀ। ਰਸਤੇ 'ਚ ਹੋਰ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਬਹਿਣ ਦਿੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸੀ ਸਮੇਂ ਗੱਡੀ 'ਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਾ ਮਿਲਣੀ ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਡੱਬੇ 'ਚ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਬਿਨਾ ਅੰਜਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤਿਆਂ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਾ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬਿਦਰ (ਕਰਨਾਟਕਾ) ਵਿਚਲੇ ਕਾਲਜ 'ਚ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿਚ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਰਸਤੇ 'ਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਉਣੇ, ਉੱਥੇ ਉੱਤਰਨਾ ਹੀ ਉੱਤਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗੱਡੀ 20-25 ਮਿੰਟ ਰੁਕਦੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਹਰ ਵਾਰ ਗੱਡੀ 'ਚੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਬੀਅਰ ਦੀ ਬੋਤਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਗੱਡੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਪੈਂਦੀ ਤੇ ਉਹ ਮੁੰਡੇ ਖ਼ੱਜਲ਼-ਖ਼ੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਡੀ 'ਚ ਆਉਂਦੇ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬੈਠਦਿਆਂ ਸਾਰ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਚੈਨ-ਲੌਕ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰਲੇ ਡੱਬੇ ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ।

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ: 9888940211

ਏਦਾਂ ਹੀ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਅਸੀਂ 20-25 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਏ.ਪੀ. ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਡੱਬੇ 'ਚ ਹੀ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਆ ਗਏ। ਇਥੋਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ, ਕੁਝ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹੀ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਕੁਝ ਅਗਲੀ ਗੱਡੀ ਫੜਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਪਲੇਟਫਾਮਰਮਾਂ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ 3 ਜਣੇ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਲਈ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਰਹੀ ਪੱਛਮ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ 'ਚ ਚੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ, ਜਿਸ 'ਚ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਸ ਗੇੜੇ ਭਾਰੇ ਬੈਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟਰੰਕ ਵੀ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਸਾਮਾਨ ਸਮੇਤ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਡੱਬੇ 'ਚ ਅੰਦਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਧੱਕੇ ਮਾਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਗੱਡੀ 'ਚ ਅਕਸਰ ਧੱਕਾ ਮੁੱਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਭਲਾ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਇਕ-ਦੋ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਵੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੀ, ਸੀਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਫਟਾਫਟ ਸਾਮਾਨ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਪਿੱਛੇ ਵਾਪਸ ਆਕੇ ਧੱਕਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਗਲੇ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਮਾਰੋ ਧੱਕਾ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਉਹ 1-2 ਜਣੇ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਅਸੀਂ 3 ਜਣੇ ਹਾਂ, ਦੱਬਕਾ ਚੱਲ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਇੰਨਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਘਸੁੰਨਾਂ ਤੇ ਮੁੱਕਿਆਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਕੌਣ-ਕੌਣ, ਕਿਧਰੋਂ-ਕਿਧਰੋਂ ਤੇ ਕਿਉਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੈਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸੀ ਤੇ ਗੱਡੀ ਦੇ ਡੱਬੇ 'ਚ ਜਗਾ ਵੀ ਓਨੀ ਕੁ ਹੀ ਸੀ। 15-20 ਮਿੰਟ ਪੂਰੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਸਾਡੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਚੰਗੀਆਂ ਪਈਆਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਵਾਹ ਲੱਗਦੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੜਾਈ ਬੰਦ ਕਰਵਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵਿਆਹ ਦੇਖਣ ਆਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਨ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੰਬਈ ਦਾ ਐਡਰਸ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪਤੇ ਬਾਬਤ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ 'ਚ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੁੱਲ 21 ਜਣੇ ਸਨ, ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 1 ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸੀ।

ਖੈਰ, ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਘਰਦਿਆਂ ਦਾ ਪੁੱਛਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਦੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਤੇ (ਬਿਦਰ) ਸਕੂਟਰ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਹੁਣ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਦੱਸਦੇ ਹੁੰਦੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿਆਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਫਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰਾਂ ਯਾਦਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵੀ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੈਸੇ ਵੀ ਸਾਡਾ ਅਖੀਰਲਾ ਗੇੜਾ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਰ ਉਧਰ ਜਾਣਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਗੱਡੀ 'ਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੜਨਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਤਜਬਰੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵੱਡੇ ਸਬਕ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਆਈਲੈਟਸ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹ-ਸਿੱਧੀ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਬਦਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ, ਖਾਨਦਾਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਲਈ @ਯੋਗ@ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲੱਭਦੇ ਸਨ ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਕੁੜੀ, ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉੱਚੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੀ ਲੜਕੀ ਲੱਭੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਦਾਜ ਦਹੇਜ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦਹੇਜ ਵਰਗੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਨੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇੱਕ ਕੋਹੜ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦਹੇਜ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਬਣੇ ਜਿਸ ਦੀ ਲੋਕ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਹੌਲ਼ੀ ਹੌਲ਼ੀ ਸੁਨੱਖੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲਾੜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਪਿਓ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲਾੜਿਆਂ ਨਾਲ਼ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਵਸਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਐਸਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਮਾਇਨੇ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਜਿੰਨਾਂ ਕਾਹਲਾ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਾਹਲ਼ੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਿਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ @ਆਈਲੈਟਸ@ ਵਾਲ਼ੀ ਕੁੜੀ ਲੱਭਣ ਬਾਰੇ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਗਰੀਬ ਜਾਂ ਸਰਦੇ ਪੁੱਜਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਰਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਈਲੈਟਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੱਚੀ ਤੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਲੱਭ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਸਿੱਧਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਆਈਲੈਟਸ ਵਾਲ਼ੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਉਸ ਦੇ ਡਾਲਰਾਂ ਪੌਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖ਼ਰਚੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਉੱਥੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇੱਥੇ ਵਾਲੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਠੇਂਗਾ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੋਖਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਆਈਲੈਟਸ ਵਾਲ਼ੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜੋ ਲਾਗ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਵਾਲ਼ੀ ਗੱਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖ਼ਰਚਾ, ਪੈਲੇਸਾਂ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਕਰਕੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਭਰ ਕੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਸਾਕ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧੋਖਾ ਧੜੀ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੜਕਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਹੇਜ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਈਲੈਟਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਖਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਪਾਸਾ ਹੀ ਪਲਟਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈਲੈਟਸ ਕੁੜੀ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਠੋਕ ਕੇ ਕਰਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਖ਼ਰਚੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਰਚਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਈਲੈਟਸ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਕਿਉਂ ਲੱਭੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਐਨੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਕਿਉਂ ਖ਼ਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੁੰਡੇ ਆਪ ਆਈਲੈਟਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ? ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਤੇ ਐਨਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਈਲੈਟਸ ਵਰਗੀ ਕੁਛ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਦਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ?ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਿਹਲੜ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਕਾਰਨ ਆਈਲੈਟਸ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਈਲੈਟਸ ਵਾਲ਼ੇ ਵਿਆਹ ਸਾਡੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਦਹੇਜ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਲੈਟਸ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਡੀ ਉੱਠ ਰਹੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸੌਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕਾਹਲ਼ ਅਤੇ ਨਿਕੰਮਾਪਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

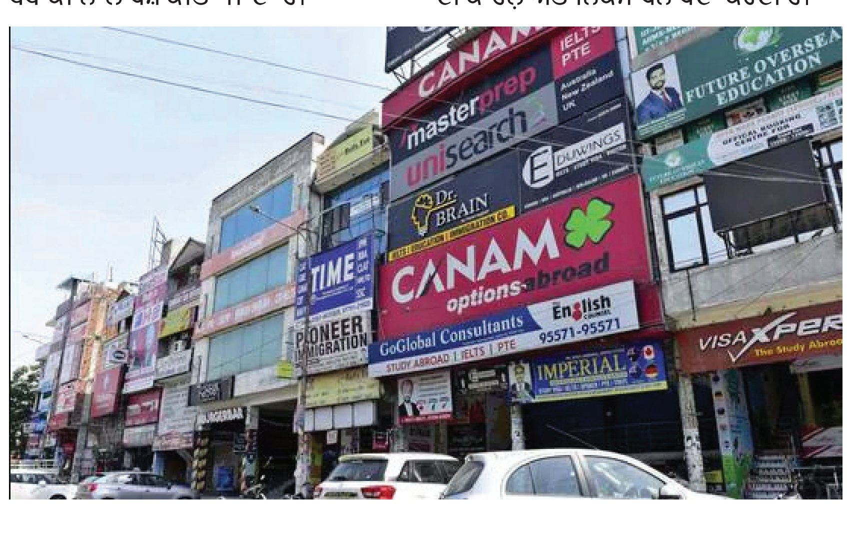

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 01 MAY TO 07 MAY, 2026

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਗੁੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ

1. ਦੌਲਤਾਂ ਦੇ ਭਾਅ
ਜਦੋਂ ਬੰਦੇ ਤੋਲੇ ਜਾਣਗੇ
ਦਿਲਾਂ ਵਾਲ਼ਾ ਪਿਆਰ ਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ
ਲੋਕ ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਪਾਉਣਗੇ....?
2. ਰੁੱਸੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ
ਰੋਂਦੇ ਨੂੰ ਹਸਾਉਣ ਲਈ
ਬੜਾ ਜ਼ਿਗਰਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਕਿਸੇ ਡੁੱਬਦੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ...
3. ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੋਚਣ ਦੀ
ਕਾਬਲੀਅਤ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ,
ਸ਼ਾਇਦ !
ਜਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹ - ਲਿਖ ਗਿਆ...
4. ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨਾ
ਅਣਜਾਣੇ ਖੂਹ ਤੋਂ ਕਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਭਰਨਾ
ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਘਟਦਾ
ਕਿਸੇ ਲਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਦੇ ਨਾ ਕਰਨਾ...
5. ਅਸੀਂ ਮਤਲਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ
ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਆਂ,
ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ
ਬਹੁਤਿਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਰਹਿੰਦੇ ਆਂ...
6. ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹ ਪਿਲਾਉਗੇ
ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ
ਤੁਸੀਂ ਜਲੇਬੀ ਵੀ ਖਿਲਾਉਗੇ...
7. ਅਣਜਾਣ ਸੀ
ਅਣਜਾਣ ਹਾਂ
ਅਣਜਾਣ ਹੀ ਰਹਿਣਾ,
ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਸਮਝ ਕੇ
ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੀ ਲੈਣਾ...???
8. ਗੁਰੂਆਂ - ਪੀਰਾਂ ਤੇ ਫੱਕਰ - ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੀ
ਧਰਤੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ,
ਵੈਰੀ ਕੋਈ ਇਸ ਵੱਲ ਜੇ ਤੱਕੇ
ਦਿੰਦੇ ਉਸਨੂੰ ਕਰਾਰਾ ਜੁਆਬ
ਹੱਸਦਾ - ਵੱਸਦਾ ਰਹੇ
ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਪੰਜਾਬ...
9. ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਆਉਂਦਾ
ਪਰ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ
ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ...
10. ਗੁੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਹੀ ਕਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ਼ ਸੁੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ,
ਡੰਗਣ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ
ਤਾਂ ਕਈ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਵੀ ਨਾ ਰਹਿੰਦੇ ...

ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
9478561356

ਕਵਿਤਾ

ਜਦ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਪਈ ਪਿਆਰ ਦਾ ਕੀ ਘਾਟਾ ਸੀ,
ਤੂੰ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਡੀਕ ਗਿਆ ਮੈਂ ਤਦ ਵੀ ਰਿਹਾ ਪਿਆਸਾ ਸੀ
ਮੈਂ ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਤੇਰੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਵਾ ਮੈਂ।
ਦਿਲ ਤੇ ਬਿਰਹੋ ਦੀ ਔੜ ਲੱਗੀ ਕਿੱਥੋਂ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਲਿਆਵਾਂ ਮੈਂ।
ਵਕਤ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ ਇਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਫਾਨੀ ਏ,
ਤੂੰ ਕਿਹੜੀ ਰੌਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਿਆ ਤੂੰ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਾ ਜਾਣੀ ਏ।
ਲੱਖ ਜਿਤਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੁੜਨਾ ਕਿੱਥੋਂ ਬੀਤਿਆ ਸਮਾਂ ਲਿਆਵਾਂ ਮੈਂ,
ਦਿਲ ਤੇ ਬਿਰਹੋ ਦੀ ਔੜ ਲੱਗੀ ਕਿੱਥੋਂ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਲਿਆਵਾਂ ਮੈਂ।
ਜਿਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਉਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਯਾਦ ਨਹੀਂ,
ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਹਾਂ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਵੀ ਫਰਿਆਦ ਨਹੀਂ।
ਭੱਪਰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾਂ ਮੈਂ,
ਦਿਲ ਤੇ ਬਿਰਹੋ ਦੀ ਔੜ ਲੱਗੀ ਕਿੱਥੋਂ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਲਿਆਵਾਂ ਮੈਂ

ਡਾਕਟਰ ਨਰਿੰਦਰ ਭੱਪਰ ਝਬੇਲਵਾਲੀ।
6284145349

ਮਜਦੂਰ

ਮਜਦੂਰ ਹਾਂ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ,
ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਚੱਟੇ ਤਲੇ,,
ਓ ਵਕਤ ਗਿਆ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ
ਵਰਤਣ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਲਾਏ ਗਲੇ,,
ਧੌਂਸ ਵਿਖਾਵੇ ਅਸੀਂ ਝੱਲਦੇ ਨਹੀਂ,
ਵਧੀਕੀਆਂ ਕਰੇ ਕੋਈ ਸੁਣਦੇ ਨਹੀਂ,
ਅਸੀਂ ਕਿਰਤੀ ਹਾਂ ਦੱਲੇ ਨਹੀ ਲੋਕੋ,
ਐਵੇਂ ਚਾਪਲੂਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਣ ਦੇ ਨਹੀਂ,
ਹੱਕ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਭੀਖ ਨਹੀਂ ਪੁੱਤਰਾ,
ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੁਣ ਬਦਲੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ,
ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਬੇਗਾਨਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ,
ਆਪਣੇ ਘਰ ਰੱਖੋ ਤੁਸੀਂ ਹੰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ,
ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਖ੍ਰੀਦੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋਣੇ,
ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਅੱਖਾਂ ਚ,
ਦਬ ਜਾਵਾਂਗੇ ਝੁਕ ਜਾਵਾਂਗੇ ਭੁੱਲਜੋ,
ਅਸੀਂ ਨੀਵੀਂ ਪੁਆ ਦੀਏ ਲੱਖਾਂ ਚ,,
ਮੱਖਣ ਸ਼ੇਰੋਂ ਆਖੇ ਬੋਲੀ ਸੁਧਾਰ ਲਉ,,
ਨਾਲੇ ਬਦਲ ਲਉ ਆਪਣੇ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ,
ਹੁਣ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਜੁਬਾਨ ਚਲਾਇਓ,
ਪਰਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਕੱਚ ਤੇ ਹੀਰੇ ਨੂੰ,

ਮੱਖਣ ਸ਼ੇਰੋਂ ਵਾਲਾ
ਸੰਪਰਕ 98787-98726

ਈਂਦ ਦਾ ਚੰਨ

ਈਂਦ ਵਾਲੇ--- ਚੰਨ ਦੀਆਂ
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੀ--- ਤਾਰੀਫਾਂ ਨੇਂ
ਦਿਨੇ ਰਾਤੀਂ ------ ਰਹਿੰਦੀਆਂ
ਹੁੱਣ ਉਹਦੀਆਂ--- ਉਡੀਕਾਂ ਨੇਂ
ਘੁੱਮਣ ਤੇ ਘੇਰੀਆਂ ----
ਦੇ ਵਿੱਚ -- ਪਾਈ ਨਿੱਤ ਰੱਖਦਾ
ਮੁੱਖ ਉੱਤੇ --- ਨੂਰ ਉਹਦੇ
ਪਇਆ-- ਲਾਟ ਵਾਂਗੂੰ ਮੱਚਦਾ
ਚੰਨ ਹੁੱਣ ---ਰੱਖਦਾ
ਬਣਾਕੇ- ਥੋੜੀ -- ਦੂਰੀ ਬਈ
ਰਹਿੰਦਾ ਏ --- ਮੜੱਕ ਨਾਲ
ਤੇ ਟੋਹਰ ਉਹਦੀ -- ਪੂਰੀ ਬਈ
ਉੱਚਿਆ ਦੇ --- ਨਾਲ ਉਹਨੇ
ਹੁੱਣ ਲਾਅ ਲਈਆਂ ਯਾਰੀਆਂ
ਕਰਦਾ ਏ -- ਨਾਲ ਸਾਡੇ
ਉਹ -- ਗੱਲਾਂ ਹੁੱਣ ਖਾਰੀਆਂ
ਸਾਬ -- ਨੀਵੇਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਦੋਂ
ਹੁੰਦੀਆਂ--- ਵਫਾਵਾਂ ਨੇ
ਪੈਰ ਪੈਰ --- ਤੁਰੀ ਚੱਲ
ਜੋ--ਅਨਮਿਥੀਆਂ-- ਤੂੰ ਰਾਵਾਂ ਨੇ
ਰੂਹ ਵਾਲੇ -- ਸ਼ੀਸੇ ਤੇ
ਨਿੱਤ ਪੈਂਦੀਆ --- ਝਰੀਟਾਂ ਨੇ
ਈਂਦ ਵਾਲੇ -- ਚੰਨ ਦੀਆਂ
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੀ -- ਤਾਰੀਫਾਂ ਨੇ
ਹੁੱਣ-- ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੀ-- ਤਾਰੀਫਾਂ ਨੇ

ਕੁੱਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਬਾ ਮੱਰੜੀ ਕਲਾਂ
99142-26365

ਹੁਣ ਕਦੋਂ ਆਊ ਡਾਕੀਆ

ਨੀਲੇ ਲਿਫਾਫੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਮਿਲਦੇ,
ਇਹ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ।
ਜਾਂ ਕਾਰਡ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ?,
ਮਿਲਦੇ ਵਾਂਗ ਸੁਗਾਤਾਂ।
ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਡੱਬਾ ਜਿਹਾ ਇੱਕ,
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀ ਸੀ ਪਾਉਂਦੇ।
ਕਈ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਅਤਾ-ਪਤਾ ਵੀ,
ਬਾਬੂ ਕੋਲੋਂ ਲਿਖਵਾਉਦੇ।
ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਲਿਖਣੀ ਚਿੱਠੀ ?,
ਜਾਂ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣੀ।
ਰਾਜ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਲਿਖ ਕੋਈ ?,
ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਸਣਾਉਣੀ।
ਲਾਲ ਬਕਸੇ 'ਚ ਚਿੱਠੀ ਪਾ ਦੇਣੀ ?,
ਪਹੁੰਚ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ।
ਜੇ ਐਡਰੈੱਸ ਕਦੇ ਗ਼ਲਤ ਹੁੰਦਾ,
ਤਾਂ ਮੁੜਦੀ ਗੇੜੇ ਖਾਂਦੀ।
ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਪਾਟੀ ਮਿਲਣੀ ?,
ਤਾਂ ਸਭ ਨੇ ਸੋਚੀ ਪੈਣਾ।
ਬੁਰੀ ਖਬਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੋਣੀ ?,
ਸੀ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ।
ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ,
ਬਰੰਗ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਆਉਂਣੀ।
ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਪੱਲਿਉਂ ਸੀ ਫਿਰ
ਡਾਕੀਏ ਤੋਂ ਛੜਵਾਉਣੀ।
ਅੱਜ ਜ਼ਮਾਨਾਂ ਹੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ?,
ਨਾ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਪਾਵੇ।
ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਡੀਕਾਂ ਮੁੱਕੀਆਂ ?,
ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਆਵੇ।
ਖੂਬ ਗੀਤ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੇ ਗਾਏ ?,
ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ?।
'ਪੱਤੋ' ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਭੁੱਲੇ ?,
ਜਦੋਂ ਦਾ ਫੋਨ ਹੱਥੀਂ ਆਇਆ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 94658-21417

ਤਾਰੇ

ਅੰਬਰ ਉੱਤੇ ਤਾਰੇ ਬੱਚਿਓ ਕਿਦਾਂ
ਟਿਮਟਿਮਾਉਂਦੇ ਨੇ,
ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਇਹ
ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਜਿੰਨਾਂ ਅਸਮਾਨ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਹੁੰਦਾ
ਉਨੇ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਨੇ,
ਬਿਨਾਂ ਦੀਵੇ, ਤੇਲ, ਬੱਤੀ ਤੋਂ ਵੇਖੋ
ਕਿਵੇਂ ਜਗਦੇ ਨੇ।
ਕਰੋੜਾਂ ਮੀਲਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਅਕਾਸ਼
ਗੰਗਾ ਵੀ ਵਗਦੀ ਹੈ,
ਕਿੰਨੇ ਤਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ
ਗਿਣਤੀ ਨਾ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।
ਬੁੱਧ, ਸ਼ੁੱਕਰ, ਮੰਗਲ, ਬ੍ਰਹਿਸਪਤ
ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿ ਵੀ ਕਿੰਨੇ ਨੇ,
ਇਹ ਹਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਤੀਆਂ
ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਵੀ ਮੰਨੇ ਨੇ।
ਚੋਰ, ਸਿਪਾਹੀ, ਕੁੱਤਾ, ਮੰਜੀ ਜੋ
ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਦਿਸਦੇ ਨੇ,
ਸਿਆਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸਣਾਉਂਦੇ ਬਾਤਾਂ
ਹੋਰ ਵੀ ,ਕਿੱਸੇ, ਇਸਦੇ ਨੇ।
ਧ੍ਰੂ ਤਾਰਾ ਉੱਤਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿੰਨਾਂ
ਟਿਮਟਿਮਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਜਦ ਅਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਚੀਏ
ਬਹੁ ਕੁਝ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਾਇੰਸਦਾਨਾਂ ਦੀ
ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਉੱਥੇ ਹੋਈ,
ਬਾਬਾ, ਆਖੇ ਅਕਾਸ਼ ਹੋਰ ਪਰੇ ਹੈ,
ਪੱਤੋ, ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਨਾ ਕੋਈ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ
94658-21417

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਸੇ ਮੇਰੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਹਨ,
ਕੇਵਲ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਦੁੱਖ,ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਂਦੇ ਹਨ,
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ,ਮਾਂ-ਪਿਉ,ਭੈਣ-ਭਰਾ ਤੇ ਚਾਚੇ,ਤਾਏ ਆਦਿ ਸਾਰੇ,
ਮੇਰਾ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ? ਹੱਸਦੇ-ਹਸਾਉਂਦੇ ਹਨ,
ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮੀਅਤ ਆਪਣੇ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ,
ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ? ਖ਼ਰੀਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਇਹ ਬਹੁਮੁੱਲੇ,
ਸਿਆਣੇਂ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ,
'ਦਿਲਸ਼ਾਨ' ਨੂੰ ਬੜਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ,
ਜਿਹੜੇ ਮੈਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦਿਲਸ਼ਾਨ, ਮੋਬਾਈਲ-9914304172

ਜ਼ਾਤ

ਜਿਸ ਜ਼ਾਤ ਨੇ 'ਅੰਬੇਡਕਰ' ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਜਲੀਲ ਕੀਤਾ,
ਜੋ ਅਣਗਿਣਤ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਕਰਦੀ ਅਪਮਾਨ ਲੋਕੋ।
ਉਸ ਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ,
ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲੋਕੋ।
'ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ' ਦਿੱਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਦਲਿਤ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ,
ਕਿਤੇ ਇਹ ਬਗਾਵਤ ਨਾ ਕਰ ਜਾਣ ਲੋਕੋ।
ਜ਼ਾਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈ,
'ਮੇਜਰ' ਕੋਈ ਮੰਨੇ ਨਾ ਮੰਨੇ ਇਨਸਾਨ ਲੋਕੋ।

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ 'ਬੁਢਲਾਡਾ'
94176 42327

ਕਵਿਤਾ

ਸ਼ਿਆਮ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰ @ਤੇ,
ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ਼ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਆਪਣੇ ਸੁੱਤੇ ਭਾਗ ਭਗਤੋ !
ਪਲ ਵਿੱਚ ਜਗਾਉਂਦੇ ਨੇ,
ਆਪਣੇ ਸੁੱਤੇ ਭਾਗ ਉਹ !
ਪਲ ਵਿੱਚ ਜਗਾਉਂਦੇ ਨੇ।
@ ਹਾਰੇ ਕੇ ਸਹਾਰੇ @ ਦੇ ਦਰ @ਤੇ,
ਜੋ ਦੁੱਖੜੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਨੇ,
ਮੂੰਹੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਉਹ,
ਮੂੰਹੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਉਹ,
ਭਗਤੋ ! ਖੂਬ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਹੈ @ ਤੀਨ ਬਾਣ ਕੇ ਧਾਰੀ @,
ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕਲਾ ਨਿਆਰੀ,
ਵਿਗੜੀ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਉਹ,
ਵਿਗੜੀ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਉਹ !
ਜੋ ਸ਼ਿਆਮ ਜੀ ਨਾਲ਼ ਪਿਆਰ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਸ਼ਿਆਮ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰ @ਤੇ,
ਖਾਟੂ ਨਰੇਸ਼ ਦੇ ਦਰ @ਤੇ,
ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ਼ ਆਉਂਦੇ ਨੇ,
ਵਿਧੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਵੀ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ,
ਦਰ @ਤੇ ਜੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਨੇ,
ਵਿਧੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਵੀ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ,
ਦਰ @ਤੇ ਜੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਨੇ।
ਹੈ ਕਲਯੁਗ ਦੇ ਅਵਤਾਰੀ,
ਜੋ @ ਤੀਨ ਬਾਣ ਕੇ ਧਾਰੀ @,
ਹੈ ਕਲਯੁਗ ਦੇ ਅਵਤਾਰੀ,
ਜੋ @ ਤੀਨ ਬਾਣ ਕੇ ਧਾਰੀ @ !
ਮੇਰੇ ਖਾਟੂ ਸ਼ਿਆਮ ਬਾਬਾ,
ਮੇਰੇ ਖਾਟੂ ਸ਼ਿਆਮ ਬਾਬਾ !
ਹੈ ਤੇਰੀ ਕਲਾ ਨਿਆਰੀ,
ਹੈ ਤੇਰੀ ਕਲਾ ਨਿਆਰੀ।
@ ਹਾਰੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ @ ਦੇ,
@ ਹਾਰੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ @ ਦੇ !
ਦਰ @ਤੇ ਜੋ ਆ ਜਾਂਦੇ,
ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਬਾਜੀ ਵੀ !
ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਬਾਜੀ ਵੀ !
ਉਹ ਮੁੜ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਉਹ ਮੁੜ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
ਸ਼ਿਆਮ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰ @ਤੇ,
ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ਼ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਆਪਣੇ ਸੁੱਤੇ ਭਾਗ ਭਗਤੋ !
ਉਹ ਪਲ ਵਿੱਚ ਜਗਾਉਂਦੇ ਨੇ,
ਉਹ ਪਲ ਵਿੱਚ ਜਗਾਉਂਦੇ ਨੇ....

ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
9478561356

ਕਿਰਦਾਰ

ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆ ਕਲਮ ਕਿਉਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ
ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਇਰ ਲਿਖਦੇ ਕਾਸ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਢੁਕ ਜਾਂਦੀ
ਹਰ ਕੋਈ ਸੋਚਦਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿੱਦਾਂ ਦਾ ਹੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।
ਅੰਦਰੋਂ ਅਸੀਂ ਚਲਾਕ ਬੜੇ ਪਰ ਚਿਹਰੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਭੋਲੇ ਨੇ
ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਦੁਕਾਨੇਂ ਤੁਰ ਜਾਈਏ ਕਾਲੇ ਕਰਨੇ ਕੋਲੇ ਨੇ
ਬੇਗਾਨਾ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਸਕੇ ਆਪਣਾ ਜਰੂਰ ਟੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।
ਕਾਹਦੇ ਮਾਨ ਦੋਲਤ ਸੋਹਰਤ ਦੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਛੱਡ ਟੁਰ ਜਾਣਾ
ਅਸੀਂ ਪਤਾਸੇ ਮਿੱਠੇ ਜਿਹੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਉ ਵਿੱਚ ਖੁਰ ਜਾਣਾ
ਇਹ ਕੱਚੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕੋਠਾ ਹੈ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ ਚੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।
ਲਿਖਦਿਆਂ ਲਿਖਦਿਆਂ ਕਵੀ ਦਰਦ ਬਿਆਨ ਕਰ ਜਾਂਦੇ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬਾਜੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤਦਿਆਂ ਜਿੱਤਦਿਆਂ ਹਰ ਜਾਂਦੇ
ਸੁਖਚੈਨ,ਅਰਥੀ ਮੋਢੇ ਚੱਕ ਹੋਣੀ ਹਰ ਕੋਈ ਪਿੱਛੇ ਖਲੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।

ਸਾਇਰ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ,ਠੱਠੀ ਭਾਈ, 00971527632924

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 351

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

01 MAY TO 07 MAY, 2026